

www.24hours.ge

24 საათი

ყოველდღიური

გაზეთი 24 საათი

ორგანო, 24 ივნისი, 2002 წელი, №22

ფასი 50 თეთრი

გაზი ვარჯიშობს, ხან ღადანი კი ანარიკალი ხალხისადმი მიმართვას ანუ ანუ

ჯორჯ ბუში არ ღალატობს ბოლოდროინდელ ტრადიციას და ცდილობს, აშშ-ს პრეზიდენტის შორის ყველაზე სპორტულ პერსონად წარმოაჩინოს თავი. უიკენდზე მან, თეთრი სახლის რამდენიმე ასეულ თანამშრომელთან ერთად, მონაწილეობა მიიღო გარბენში, რომელიც ვაშინგტონში, Fort McNair-ის პარკში გაიმართა. 55 წლის ბუში კილომეტრი ოთხ წუთში გაირბინა და მთელ ერს უჩვენა ჯანმრთელი ცხოვრების მაგალითი.

ყოველდღე ვარჯიშობს და თავს შესანიშნავად ვგრძნობ. უკეთ მიიხატება, უკეთ ვჭამ და საერთოდ, ვარჯიშის შემდეგ, უფრო სასიამოვნო ადამიანი ვხდები გარემომყოფათვის," - განაცხადა პრეზიდენტმა და ყველას მოუწოდა, იღვანონ ჯანმრთელი ამერიკისთვის.

ჯორჯ ბუშის სპორტული მცდელობები ნამდვილად ვერ მოვა მისი წინამორბედის "ცულუტობებთან". 1997 წლის იანვარში, ხელმეორედ ინაუგურაციის მეორე დღეს, სკანდალურად და ორიგინალურად გამოჩნულმა კლინტონმა, თეთრი სახლში სიყრმის მგობრები დაპატიჟა და საზეიმო ცერემონიათა დარბაზში

ბაზრადება A5 ბავრდუა

პრეზიდენტი ბუში პირველია.

REUTERS

ვისი ინტერესები დგას ირანის უკანო ბიზნესის უკან

კობა ლიპლიძე რადიო თავისუფლება, საქართველო, 24 საათისთვის.

საქართველოსთან მიმართებაში ყველაზე ცუდი პროგნოზი კი, თითქმის ასპროცენტია სიუსტი მართლდება. ნარკოტიკული ნივთიერებების კონტრაბანდისა და ტრეფიკინგის პარალელურად, საქართველო ამჯერად იარაღის უკანონო ბრუნვის თვალსაზრისითაც იმკვიდრებს მოწინავე პოზიციებს. საამისოდ საქართველოში ყველა ხელსაყრელი პირობაა შექმნილი - არამოტივირებული, სწირად, კრიმინალური წარსულის მქონე ოფიცერთა კადრების, კორუმპირებული პოლიციის, პროკურატურისა და აღმასრულებელი ხელისუფლების სახით. ის ფარსი, რაც ამ დღეებში იარაღის უკანონო ბრუნვის მორიგ ფაქტთან დაკავშირებით, მთელი მოსახლეობის თვალწინ თამაშდება, კიდევ ერთხელ ცხადყოფს, რომ საქართველოში ყველაფერი დღობა.

ბაზრადება A2 ბავრდუა

რიხში შესული არჩევნები

თამარ მკვიდრიძე

გასულ კვირას საკრებულოს არჩევნებში მონაწილე პარტიების ყურადღება თბილისის საოლქო სასამართლოში დაგეგმილი პროცესებისკენ იყო მიმართული. ოთხი პარტია - "სოციალისტები", "ნაციონალური მოძრაობა", "ეროვნულ-დემოკრატიები" და "სახალხოვნობის" თბილისის საკრებულოს არჩევნების შედეგებს ასპროცენტებდნენ.

პოლიტიკურ კულუარებში კი სულ უფრო აქტიურად საუბრობდნენ არჩევნების შედეგების გადასინჯვის გარდუვალობაზე. პარტიების უმეტესობა, არც თუ უხალისოდ, ავრცელებდა ინფორმაციას, რომ მოსამართლეები ხელისუფლებას უკვე გადაბრუნებული ჰყავდა. ამავე ვერსიით, პროცესებზე აქტიურად ზემოქმედება სახელმწიფო მინისტრი და მოსამართლეებს მისგან პირდაპირი დირექტივა ჰქონდათ მიღებული - თბილისში არჩევნების შედეგები უნდა გაუქმებულიყო.

ბაზრადება A2 ბავრდუა

პარლამენტი კრებიდენდის ჩრდილში...

რად უკდება მთავრობას პარლამენტართა მხარდაჭერა?

თამარ ხორბალაძე

"ამ ბოლო დროს პარლამენტთან უფრო იოლი გახდა მუშაობა. უმეტესობა საკითხებისა უფრო იოლად წყდება..." - განაცხადა გასული ოთხთვილის მთავრობის სტრატეგია საქართველოს საკანონმდებლო ხელისუფლებას, ფაქტობრივად, დიაგნოზი

დაუსვა. თითქოს, გასაკვირი უნდა იყოს ასეთი "იოლად მართვალობა" მაშინ, როცა პარლამენტში მყარი უმრავლესობა აღარ არსებობს, ამ კარად პრეზიდენტის მხარდაჭერა საფრთხილია ალიანსაც მხოლოდ 60-მდე ხმა უყვრია ხელთ. მის ირგვლივ კი, ერთი შეშაბათის მთავრობის სტრატეგია საქართველოს საკანონმდებლო ხელისუფლებას, ფაქტობრივად, დიაგნოზი

ბაზრადება A2 ბავრდუა

საქართველო - პლურალისტური კორუფციის ქვეყანა

დღეს "24 საათი" გთავაზობთ პირველ დისკუსიას თემაზე "პოსტ-შეგარდნადისტილი ეპოქა". გაზეთის სტუმრები არიან ფილოსოფიური მეცნიერებათა დოქტორი, თბილისის ოლია ჭავჭავაძის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სოციოლოგიის კათედრის გამგე, პროგრამა "კანონიერების კულტურის" დირექტორი გიგი თევზაძე, ფსიქოლოგი გავა ნიჭიანი და ლიტერატორი თამაზ ვასაძე. დისკუსიაში მონაწილეობენ, აგრეთვე, "24 საათის" მმართველი რედაქტორი პაატა ვეშაბიძე და ჟურნალისტი ბადრი კობლაქაძე.

მკითხველი თავად ნახავს, რომ პირველი საუბარი შეგარდნადისტი

შემდგომ საქართველოზე გამოვიდეს უფრო მეტად აღწერითი, ვიდრე ანალიტიკური; უფრო მეტად საზოგადოებრივი, ვიდრე პოლიტიკური; უფრო მეტად ორიენტირებული ან-მყოზე, ვიდრე მომავალზე. ეს ბუნებრივად გვეჩვენება, რადგან დღეს საუბარი და მსჯელობა მხოლოდ იწყება. იმედი გვაქვს, რომ საქართველოს ბედზე დაფიქრებული თითოეული მკითხველი დისკუსიის ვრცელი ფორმატი არ შეაშინებს, პირიქით, თავადაც აღუძრავს სურვილს, სამომავლოდ ჩვენს დისკუსიას შემოუერთდეს.

ბაზრადება A3 ბავრდუა

გოგათა ნათლობა

A8

ახლადმონათლული.

პოპო ბაბაია, ფოტო

დამარცხებული დიდი ერის ფსიქოლოგია ძალზე სასიყვართა

ინტერვიუ საქართველოს სრულუფლებიან და საგანგებო ელჩთან რუსეთის ფედერაციაში, პოლიტოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორთან, ბატონ ზურაბ აბაშიძესთან:

ზურაბ აბაშიძე

ბატონ ბაბაია, ფოტო

- საქართველოდან რუსეთის სამხედრო ბაზების გაყვანის საკითხი ორმხრივ ურთიერთობებში, ალბათ, ერთ-ერთი ყველაზე აქტუალურია. ჩვენ ხელთ გვაქვს ახალქალაქისა და ბათუმის სამხედრო ბაზების უფროსთა განცხადებები, სადაც ისინი ამბობენ, რომ ბაზების გაყვანას 8-10 წელი მაინც დასჭირდება. თქვენ ამას წინააღმდეგობას განსაკუთრებით მოლაპარაკებების გარეშე გეგმავთ. რა ხდება ამასთან დაკავშირებით?

- შარშან ივლისში ჩატარდა ბოლო რაუნდი სამხედრო ბაზების გაყვანის თაობაზე. მას შემდეგ ექსპერტთა დონეზე რამდენიმე შეხვედრა გაიმართა, მაგრამ რაუნდი აღარ გამართულა. ჩვენ მოლაპარაკებათა განახლება რამდენჯერმე ოფიციალურად მოვითხოვეთ. ჩვენ გვაქვს კითხვები არა მხოლოდ ბათუმისა და ახალქალაქის, არამედ გუდაუთის ბაზასთან დაკავშირებითაც. როგორც მოგეხსენებათ, ბაზის გადმოცემის პროცესი ჯერ არ დასრულებულა. სამწუხაროდ, რუსულ მხარეს სავარაუდო შეხვედრის თარი-

ღი ჩვენთვის ჯერ არ მოუწოდებია. - თუ არ ვცდები, რუსეთის ბოლო მოთხოვნა ბაზების გაყვანისათვის 14-წლიან ვადას გულისხმობს?

- დიას, ამგვარი ციფრი ნამდვილად იყო ნახსენები. თუმცა, ჩვენი შეხვედრებები და დანაშაულებები მნიშვნელოვნად განსხვავდება ამ მოსაზრებისაგან. ჩვენ კომპრომისული წინადადებაც შევთავაზეთ, რაც გულისხმობს ასიმეტრიულ მიდგომას ახალქალაქისა და ბათუმის ბაზებისადმი, მაგრამ რუსული მხარის რეაქცია ჩვენთვის კვლავ უცნობია. თქვენ ახსენეთ რუსი გენერლების მიერ გაკეთებული განცხადებები. ჩვენთვის პრინციპულად გაუგებარი და მიუღებელია, რატომ უნდა აკეთებდნენ სამხედროები პოლიტიკურ განცხადებებს, რაც მათი კომპეტენცია არ არის. წესით და კანონით, პოლიტიკოსები უნდა იღებდნენ გადაწყვეტილებას და სამხედროები ასრულებდნენ.

- ამასთან დაკავშირებით, თქვენი აზრით, ვინ განსაზღვრავს რუსეთის პოლიტიკას საქართველოს მიმართ? - ცნობილი ამერიკელი დიპლომა-

ტი ჯორჯ კენანი ომის შემდგომ პერიოდში ვაშინგტონში გაგზავნილი თავის ერთ-ერთ ტელეგრამაში წერდა, ჩვენი ხელის სრულიად გაუგებარია, როგორ ხდება რუსეთში გადაწყვეტილების მიღება. და ეს მაშინ, როდესაც მართვა საბჭოთა კავშირში აბსოლუტურად ცენტრალიზებული იყო. დღეს ამის გაგება მით უფრო რთულია, როდესაც პალიტრა გაცილებით უფრო მრავალფეროვანი გახდა და გადამწყვეტილებების მიღების ინსტრუმენტების რაოდენობაც გაიზარდა. ყველა გადაწყვეტილება მრავალი ინსტანციიდან წამოსული ინფორმაციის შედეგია. დღეს იმის თქმა, თუ როგორ უნდა ასრულებს გადაწყვეტილებას საქართველოსთან დაკავშირებით, ძნელი სათქმელია. სამხედრო თემატიკა რადგან ახსენეთ, სამხედროებს დიდი სიტყვა ეძიქვით და მათ აზრს, ბუნებრივია, ანგარიშს უწევს. რა თქმა უნდა, პოზიციას სავარაუდო საქმეთა სამინისტრო ატარებს, მაგრამ, მე ვიტყვი, გადაწყვეტი სიტყვა ხშირად სამხედროებს ეკუთვნის.

ბაზრადება A4 ბავრდუა

საინფორმაციო		
თბილისი	29	☀️
ქუთაისი	29	☁️
ბათუმი	27	☀️
სოხუმი	28	☀️
ფოთი	28	☁️
თელავი	28	☀️
ყუბლი	29	☁️
გორი	27	☀️
უცხოური ვალუტის ოფიციალური კურსი ლართან მიმართებაში		
აშშ დოლარი	2.2180	
ევრო	2.1428	
ფუნტი სტერლინგი	3.3274	
რუბლი	0.0704	

საქართველო - კლუბალისტიური კორუფციის ქვიშა

- როდესაც ქვეყნის სათავეში 30 წლის განმავლობაში ერთი კაცი დგას, იმ ქვეყანაში ბუნებრივად ყალიბდება ამ ადამიანისთვის მისალმნი მართვის ინსტიტუციური სისტემა.
- ჩვენ უნდა მოვეზადოთ იმისათვის, რომ საქართველოს უახლეს ისტორიაში პირველად მოხდეს ხელისუფლების მშვიდობიანი შეცვლა.
- ერთ-ერთი ყველაზე დიდი ცრურწმენა თავად შევარდნაა.
- ახლა საქართველოს, პრაქტიკულად, არაფერი აქვს საამაყო. ამიტომ დაინფორმირებული საუკუნის გაღმერთება.

პირველი ბავარდობა

პაატა ვეშაძე: დღეს ვინცები დილოვას, დის უსიას თემაზე პოსტ-შეგარდნადისტული ეპოქა. მიგაჩნია, რომ ამ თემაზე მსჯელობა საზოგადოებისთვის საჭირო და აქტუალურია. როდესაც ქვეყნის სათავეში 30 წლის განმავლობაში ერთი კაცი დგას, იმ ქვეყანაში ბუნებრივად ყალიბდება ამ ადამიანისთვის მისალმნი მართვის ინსტიტუციური სისტემა. ბოლოს და ბოლოს, ვფიქრობ შევარდნადის მმართველობაზე მორგებული კონსტიტუციაც. წლების განმავლობაში ყალიბდებოდა ინტელიგენციაც, რომელიც "არაფრად" გადაიტყვევა ამ ადამიანის წასვლასთან ერთად.

ჩვენს ქვეყანაში შეტისმეტად ბევრი რამ უშუალოდ უკავშირდება პრეზიდენტს. მისი წასვლის შემდეგ კი აღმოჩნდებოდა ღირებულება გადაფასების ძალიან რთული პრობლემის წინაშე. ერთი მხრივ, მოდის ახალი ნაკადი, მეორე მხრივ, "ძველები" ჯერ კიდევ მყარად დგანან, ფულიც მათ ხელშია და თანამდებობაც. რა შეიძლება მოხდეს შევარდნადის წასვლის შემდეგ? ამაზე მსჯელობა, შევარდნადის შემდგომი პერიოდისთვის საზოგადოების მომზადება აუცილებელია. ჩვენ პროცესის ფორსირებას არ ვცდილობთ, შევარდნადის წასვლის დრო თვითონ მოვა, რადგან ასე წერია კონსტიტუციაში. მსჯელობა საქართველოში - საზოგადოებრივ და პოლიტიკურ პროცესებზე, კონსტიტუციაზე, ხელისუფლებაზე, კულტურაზე, განათლებაზე, ეროვნულ ღირებულებებზე, ერის თვითგამორკვევაზე - საით უნდა მივდიეთ. შევარდნადის წასვლის შემდეგ ბევრი რამ თავიდან გვექმნება ასამბლეული.

სხვა გარიანტიც არსებობს: შესაძლებელია, შევარდნაზე წავიდეს, მის მიერ ჩამოყალიბებული სისტემა კი დარჩეს. ამ შემთხვევაში, ნამდვილად ჭარბი აღმოჩნდება. ვაპირებთ, სადისკუსიოდ მივიხილოთ ის მხარეც, რომელიც დღევანდელ სისტემას ებლაუჭება; ის მხარე, რომელიც მხოლოდ შევარდნასთან ერთად არსებობს და, ამიტომაც, ფიქრობს: "თუ შევარდნა იქნება, მაშ - ვინ?", ან - "ღირსეული ბევრია, არჩევანი - ერთი". ასე რომ, ვინცები დის უსიას და იქნებ, თავდაპირველად დასტურდება არც გამოიქვან თავად ტერმინის ირგვლივ - "პოსტშეგარდნადისტული ეპოქა".

გივი თევზაძე: ამ ტერმინში სიტყვა "პოსტ" არ მომწონს. ისევე, როგორც არ მომწონს "პოსტსაბჭოთა" ან "პოსტსოციალისტური". ამ "პოსტსაბჭოთა" ძალიან ცუდი შედეგი მოიტანა: ყველგან, სადაც ეს "პოსტები" დაიბოდა, ის, რაც დაინიჭა ამ ცნებით - "პოსტ" - დაედა არ დაშორდა იმას, რაც მანამდე იყო. "პოსტსაბჭოთა" თითქმის იგივეა, რაც საბჭოთა. თუ რაღაც სუსტია საქართველოში, სუსტია ის, რაც საბჭოთა პერიოდის შემდეგ შემოვიდა. სამოქალაქო საზოგადოება, დემოკრატია, სასამართლო. რაც დღევანდელია, ის არის ძველი. შეიძლება თავი დაიხრებოდით, რომ გარდამავალ ვითარებაში ვიმყოფებით, მაგრამ, როგორც მხრივ, ამ "პოსტმა" მოიტანა ის, რომ ჩვენ ხანგრძლივად დავრჩებით "პოსტად" - ჯერ კიდევ "პოსტსაბჭოთა" ვართ. ასე რომ, თუ საუბარს დავიხრებთ პოსტშეგარდნადისტული ეპოქაზე, არის ბივითა, რომ ამ ეპოქაში კიდევ ათი წელი გავატარებთ, ისევე, როგორც ათი წელი ჩვენთან პოსტსაბჭოთა ეპოქაში. თავის თავად, მსჯელობის უნდადებით არის ხიფათი, რომელსაც უნდა ვერიდდეთ.

ბადრი კობლაძე: ამ შემთხვევაში, რას გვივაჯობთ, როგორი კუთხე ავირჩიოთ მსჯელობისთვის, თუ "პოსტშეგარდნადისტული" არ მოგწონთ?

გივი თევზაძე: რა თქმა უნდა, საქართველო ვისაუბროთ იმის შესახებ, თუ რა მოხდება შევარდნადის შემდეგ. თუმცა, პოსტშეგარდნადისტული ეპოქაში ჯერ არ ვცხოვრობთ. თუ არ ვცხოვრობთ, ესე იგი, რაღაცნაირად ვეგზავალებით ფუტუროლოგების კონგრესს. ჩვენ ფუტუროლოგები ვართ?

პაატა ვეშაძე: მართალია, რაღაცნაირად ვეგზავალებით, რადგან ფიქრობთ იმაზე, რაც უშედეგ იქნება. მაგრამ, რომ ვიფიქრობ, ამაში ცუდი არ არის!

გივი თევზაძე: თავისთავად არაფერი, მაგრამ ფუტუროლოგები სოციალოგებისგან იმით განსხვავდებიან, რომ მათ მსჯელობას მყარი საფუძველი არ აქვს. თუმცა, დიდი სიმყარით არც სოციალოგების მსჯელობები გამოირჩევა.

ბადრი კობლაძე: გავითვალისწინოთ, რომ ჩვენ ვემზადებით არა ზოგადდამოხმობისთვის, არამედ იმ კონკრეტული მომავლისთვის, რომელიც დადგება ერთ წელნიანში ან წელნიან-ნახევარში. ამ ტიპზე განცხადებით კონკრეტულ პრობლემებს, რომლებიც აუცილებლად გვექმნება გადასალახი. ამიტომ, ჩვენი საუბარი არ შეიძლება იყოს ზოგადი: როგორ იქნება პოსტშეგარდნადისტული ეპოქა. ჩვენ უნდა მოვეზადოთ იმისათვის, რომ საქართველოს უახლეს ისტორიაში პირველად მოხდეს ხელისუფლების მშვიდობიანი შეცვლა. ადამიანი, რომელიც 30 წელია ქვეყანას მართავს, უნდა წავიდეს. პრინციპული წინძურება აქვს, როგორ მოხდება ეს ცვლილება და როგორ შეხვდება მას საზოგადოება. დარწმუნებული ვარ, საზოგადოება ჯერ მანაც შევარდნადისტის ტყვეობაშია, შევარდ-

ნაძე ხალხის ფსიქოკამი ზის. ახლავე რომ დადგეს კრიტიკული მომენტი: ნაწილს თუ არა შევარდნაზე - საზოგადოებაში შეიძლება თქვას, რომ არ ნაწილს; რადგან დღევანდელ პრეზიდენტს ბევრი უყურებს, როგორც სამუდამო ხელისუფალს. ამიტომ, ადამიანები ფსიქოლოგიურად უნდა შეეჩვიონ, რომ განახლების პროცესი გარდაუვალია. ჩვენ გვიდგას კონკრეტული ამოცანები - ფსიქოლოგიური და პოლიტიკური: აღწეროთ, რა სისტემით ვხვდებით პოსტშეგარდნადისტულ ეპოქას და ვიფიქროთ იმის შესახებ, თუ რა ცვლილებებია საჭირო.

გივი თევზაძე: ფაქტობრივად, ჩვენ ვსაუბრობთ იმ ცრურწმენებზე, რომლებიც გავრცელებულია დღეს საზოგადოებაში. ერთ-ერთი ყველაზე დიდი ცრურწმენა თავად შევარდნაა. მაგრამ ამ დიდ ცრურწმენას ახლავს პატარა ცრურწმენები. მაგალითად, დიდი ტყუილია, რომ საქართველოში არის კარგი კანონები, რომლებიც არ სრულდება. საქართველოში არ არის კარგი კანონები. დღეს ჩვენ ვვფიქრობთ იმავე ამოცანის წინაშე, რომლის წინაშე დგას ნებისმიერი განმანათლებელი, რომელსაც უნდა რაღაც, მისი თავსაზრისითი ბნელი, შეცვალოს. თავის დროზე, ყველა განმანათლებელი იწყება პროგრამით, რომელიც ვულისხმობდა ბრძოლას ცრურწმენების წინააღმდეგ.

გაგა ნიყარაძე: საქართველოში სახელმწიფო მმართველობის კარგების მომზადების ტრადიცია არ არსებობს. არამედ პოლიტიკური საქართველოს არ მყოფია. ყუთლუ არსლანი და გიორგი სააკაძე ის გამოჩენილი, რომელიც ზოგად წესს ადგასტყურებს. სახელმწიფო მმართველობის კადრების სკოლა და სტრუქტურა შექმნა მხოლოდ საბჭოთა კავშირმა - ყველა რესპუბლიკაში, მათ შორის, საქართველოშიც. დამოუკიდებლობის პერიოდში სერიოზული ცვლილებები მოხდა, მაგრამ მართვის სისტემა არ შეცვლილა, დარჩა კორუმპირებული და ნომინალურად მმართველობა. შევარდნაზე სხვათა შორის სისტემის შექმნა არც შეძლო. გავრდი პოპოვმა ერთ-ერთ სტატიაში დაასაბუთა: ამგვარი ნომინალურად მმართველობის პრინციპული მანკი არის ის, რომ ყოველი შემდგომი თაობა უარსება, ვიდრე წინა. ცალკეულ გამორჩეულზე არ ვსაუბრობ, მაგრამ ვხედავთ, რომ ჩვენი პარლამენტი და ადმინისტრაციული ხელისუფლება მართლაც ნელ-ნელა დევნადირებს. ბალტიისპირეთის ქვეყნებს და ოკუპირებულ მოხარვესებს, რომ ადრევე დაწყებითი კადრების მომზადება, რომელიც მმართველი ელიტა უნდა ჩამოყალიბებულიყო, და შესაბამისად, საბჭოთა რეჟიმის დაქვამისა და მილიტარიზმის შემდეგ, ეს მოახერხა ოპოზიციურმა ბანაკმა. აი, რაღაც მსგავსი გაჭირდება ჩვენც.

თამაზ ვასაძე: მე ბალტიისპირეთის მაგალითს ვაჩვენებ, იქ მოხერხდა ფიქრი მმართველობის მომდევნო თაობებზე, რადგან მოხერხდა ალტერნატიულია, რა კომუნისტური ელიტის ჩამოყალიბება. საბოლოოდ მაინც საზოგადოებრივად შევიდნენ, საზოგადოებაში აღმოჩნდა საამისო ძალეები, ნება, კულტურის დონე. ჩვენთან ეს ცდა არ შედგა, რაც, შესაძლოა, იქცა კიდევ ბევრი ბოლომინდელი პრობლემის მიზეზად. სხვათა შორის, თავის დროზე საქართველოში ალტერნატიული ელიტა სახალხო ფრონტის შემოვიტოვებოდა თავისი პოლიტიკური სტრუქტურის შექმნას. სტრუქტურა, შეიძლება, შეიქმნა, მაგრამ არაკომუნისტური ელიტის შემკერული ძალის როლი მან ვერ შეასრულა. მე მგონი, პრობლემა დღემდე აქტუალურია: არის კი ქართულ საზოგადოებაში ის ძალები, რომლებიც არაკომუნისტურ, არანომენკლატურულ ელიტას ჩამოყალიბებებს? შესაძლოა, საამისო წინაშე ახლა უფრო მეტად იკვებება, მაგრამ რაც გვაქვს, საკმარისია თუ არა იმისათვის, რომ ტრადიციულად ქცეული ელიტა გადასაძლოს?

გივი თევზაძე: ოკუპირებულ განვითარებულ მოკლებებს მთლად ოპოზიციის სუ დაგებარალებით. ოკუპირებული არა რაც მოხდა, ეს დიდწილად ტიტოს დამსახურებაა. ტიტოს ნარეჟული დამსახურება ოკუპირებული ხალხების მიმართ ის იყო, რომ მისი სურვილის თანახმად, ბევრმა ადამიანმა განათლება უცხოეთში მიიღო. ყოფილი ოკუპირებული ქვეყნებში ელიტა შედგება იმ პიროვნებებისგან, რომლებსაც 60-70-იან წლებში სავარაგეთში, გერმანიაში ან ამერიკის შეერთებულ შტატებში აქვთ მიღებული განათლება. ეს სახელმწიფოს ხელშეწყობით ხდებოდა; ეს იყო საფუძველი, რის გამოც ოკუპირებულია დაუპირისპირდა საბჭოთა კავშირს და რის გამოც საბჭოთა კავშირს არ მოსწონდა ოკუპირებული. იქ თავიდანვე სხვათა შორის სიტყმა იყო. საზოგადოების მზადყოფნა (კარიელი ფრაზაა, თუ არ გავითვალისწინებთ, რომ ვილაცას ამის ნება უნდა ჰქონდეს).

ბადრი კობლაძე: შევარდნაძეს თუ აქვს იმის ნება, რომ, თუნდაც სამომავლოდ, წაახლისოს ასეთი ელიტის შექმნა?

გივი თევზაძე: ახლა ხომ დარწმუნდა ალტერნატიული ელიტის წახალისებას, როცა მთელი ცხოვრება ლოკალური ინტელიგენციის ახალისებდა ყოველთვის ცდილობდა, მათი შემკერები საკუთარი დასაყრდენი შექმენა? ვერ იტყვი, რომ ამ პოზიციამ და

დისკუსია გაზეთ "24 საათის" რედაქციაში.

პოლიტიკამ არ გაამართლა; შევარდნა-ტემ მილანია მიზანს - ძალაუფლება მაქსიმალურად დიდი ხნით შეინარჩუნა.

ბადრი კობლაძე: ექნება თუ არა შევარდნაძეს სურვილი, თვითონაც მიიღოს მონაწილეობა იმ საზოგადოების ჩამოყალიბებაში, რომელიც მის შემდეგ დარჩება? საზოგადოების საკმაო ნაწილი ფიქრობს, რომ მისი ინტერესი შემო-საზღვრულია დროის ფაქტორით.

გივი თევზაძე: თავისთვე ტიპის მმართველი, ალბათ, მისთვის მისაღებია, მაგრამ მთავარია პოლიტიკური პრაგმატიზმის საკითხი - რას უკავშირდება ერთ-ერთ სტატიაში დაასაბუთა: ამგვარი ნომინალურად მმართველობის პრინციპული მანკი არის ის, რომ ყოველი შემდგომი თაობა უარსება, ვიდრე წინა. ცალკეულ გამორჩეულზე არ ვსაუბრობ, მაგრამ ვხედავთ, რომ ჩვენი პარლამენტი და ადმინისტრაციული ხელისუფლება მართლაც ნელ-ნელა დევნადირებს. ბალტიისპირეთის ქვეყნებს და ოკუპირებულ მოხარვესებს, რომ ადრევე დაწყებითი კადრების მომზადება, რომელიც მმართველი ელიტა უნდა ჩამოყალიბებულიყო, და შესაბამისად, საბჭოთა რეჟიმის დაქვამისა და მილიტარიზმის შემდეგ, ეს მოახერხა ოპოზიციურმა ბანაკმა. აი, რაღაც მსგავსი გაჭირდება ჩვენც.

თამაზ ვასაძე: მე ბალტიისპირეთის მაგალითს ვაჩვენებ, იქ მოხერხდა ფიქრი მმართველობის მომდევნო თაობებზე, რადგან მოხერხდა ალტერნატიულია, რა კომუნისტური ელიტის ჩამოყალიბება. საბოლოოდ მაინც საზოგადოებრივად შევიდნენ, საზოგადოებაში აღმოჩნდა საამისო ძალეები, ნება, კულტურის დონე. ჩვენთან ეს ცდა არ შედგა, რაც, შესაძლოა, იქცა კიდევ ბევრი ბოლომინდელი პრობლემის მიზეზად. სხვათა შორის, თავის დროზე საქართველოში ალტერნატიული ელიტა სახალხო ფრონტის შემოვიტოვებოდა თავისი პოლიტიკური სტრუქტურის შექმნას. სტრუქტურა, შეიძლება, შეიქმნა, მაგრამ არაკომუნისტური ელიტის შემკერული ძალის როლი მან ვერ შეასრულა. მე მგონი, პრობლემა დღემდე აქტუალურია: არის კი ქართულ საზოგადოებაში ის ძალები, რომლებიც არაკომუნისტურ, არანომენკლატურულ ელიტას ჩამოყალიბებებს? შესაძლოა, საამისო წინაშე ახლა უფრო მეტად იკვებება, მაგრამ რაც გვაქვს, საკმარისია თუ არა იმისათვის, რომ ტრადიციულად ქცეული ელიტა გადასაძლოს?

გივი თევზაძე: ოკუპირებულ განვითარებულ მოკლებებს მთლად ოპოზიციის სუ დაგებარალებით. ოკუპირებული არა რაც მოხდა, ეს დიდწილად ტიტოს დამსახურებაა. ტიტოს ნარეჟული დამსახურება ოკუპირებული ხალხების მიმართ ის იყო, რომ მისი სურვილის თანახმად, ბევრმა ადამიანმა განათლება უცხოეთში მიიღო. ყოფილი ოკუპირებული ქვეყნებში ელიტა შედგება იმ პიროვნებებისგან, რომლებსაც 60-70-იან წლებში სავარაგეთში, გერმანიაში ან ამერიკის შეერთებულ შტატებში აქვთ მიღებული განათლება. ეს სახელმწიფოს ხელშეწყობით ხდებოდა; ეს იყო საფუძველი, რის გამოც ოკუპირებულია დაუპირისპირდა საბჭოთა კავშირს და რის გამოც საბჭოთა კავშირს არ მოსწონდა ოკუპირებული. იქ თავიდანვე სხვათა შორის სიტყმა იყო. საზოგადოების მზადყოფნა (კარიელი ფრაზაა, თუ არ გავითვალისწინებთ, რომ ვილაცას ამის ნება უნდა ჰქონდეს).

ერთ-ორ კაცზე, ნოუ ორკის და ჩიბას უნივერსიტეტების ქართველ პროფესორებზე არ ვსაუბრობ, ფუნდამენტური მეცნიერება კი საქართველოში მაღალ დონეზე განვითარებულია და რის გამოც, ბოლოს და ბოლოს, შედგებოდა პროგრამები დაფინანსების, მაშინ რომელიმე ქვეყანაში ვიცხოვრებოდა. ამიტომ, მე ვთავაზობთ, რომ ვისაუბროთ ცრურწმენებზე. ისიც ცრურწმენაა, რომ, თუმცა, საქართველოში საქმე იმდენად არის ცუდად, რომ ბევრი სფერო არასაკმარისად ფინანსდება. მაგრამ ამ ფულს უფრო ეფექტურად განახილება ნამდვილად შესაძლებელია. შევარდნადის პერიოდში გაჩენილი ცრურწმენა ისიც, რომ საქართველოს ჰყავს უდიდესი მეცნიერები ფუნდამენტური დარგები. ანტიკლიტა თუ ნამდვილი ამავეი, არ ივით, მაგრამ ჰყავდა, რომ პარლამენტის განათლების კომიტეტის თავმჯდომარე უპასუხა: ჩვენც ანტიორთი ფიზიკა ძალიან მაღალ დონეზეა განვითარებული, მაგალითად, ჩემი იყო ყოფილი მონაწილე ახლა პაკისტანში მოქმედებს...

გივი თევზაძე: ჩემი - როგორც ფსიქოლოგის - თვალსაზრისით, ცრურწმენა თავდაცვაა. ახლა საქართველოს, პრაქტიკულად, არაფერი აქვს საამაყო. ამიტომ დაინფორმირებული საუკუნის გაღმერთება და გამდიდრება ეკუთვნის ჩვენს უნდა ჰქონდეს. როგორ, მაგრამ ჩვენს ცრურწმენა, რომ ბევრი ჰქვიათ და განათლებული ხალხი გვაყავს. ყველაფერი ეს არის სუფთა ფსიქოლოგიური თავდაცვითი მექანიზმი, რომლის გამოც ვაძლავა უნიკალური ფორმულაც, რომ ცრურწმენები ვართ, მაგრამ ზარმაცები.

გივი თევზაძე: ამ თავდაცვას მოი-აქვს კიდევ ერთი ცრურწმენა - ცრურწმენა მასონების შესახებ. თუ ასეთი მავრები ვართ, რატომ არ ვცხოვრობთ კარგად? იმდენი, რომ ვილაცა ხელს

გვიძლის. მერე "შემოღიან" მასონები, სიტყვები, მერე ბაბტისტებს უნგრევენი მოხუცთა თავმჯდომარე. ცრურწმენები თუ არ დაირღვა პოლიტიკოსების მეტყველებებში, არამარტო პოლიტიკოსების, არამედ ყოველი ადამიანის მეტყველებებში, ვინც ფიქრობს საქართველოს შესახებ - ეს ბევრ შემდეგურებას მოიტანს. როგორც იქნა, შედეგად იქმნება, როცა პოლიტიკური პროგრამები ერთმანეთისგან განსხვავდება; ამ მხრივ დიდი ნაბიჯებია. საქართველოს შეფასების ლოზუნგები კი იგივე რჩება - მმართველობის მხარესაც და ოპოზიციის მხარესაც; იმის მხარეს, ვისაც მიზნია, რომ შევარდნაძე კიდევ 30 წელი უნდა მართოს ქვეყანა და იმის მხარესაც, ვინც ამბობს, რომ შევარდნაძე არჩენებამდე უნდა გადადგეს.

თამაზ ვასაძე: თუმცა, ისიც უნდა ვთქვათ, რომ, ამავე დროს, საზოგადოებაში ძლიერი იმედგაცრუება და ნიჟილისტური განწყობა, რომ გამოსავალი არ ჩანს.

გივი თევზაძე: საქმეც ესაა - ბევრი აზრით, გამოსავალი იმდენი არ არის, რომ ხელს მასონები გვიძლიან. რეგიონებში ბევრად უფრო რადიკალური დამოკიდებულება განსხვავებული რელიგიის წარმომადგენლების მიმართ, ვიდრე თბილისში. ეს ძალიან საშიში პოზიციაა და გამოწვეულია სოციალური იდიოტიზმით, რომელიც ცრურწმენებით სარგობლობს.

თამაზ ვასაძე: ერთ მაგალითს მოვიტან, რომელსაც ახლახან შევეჯახებოდა ქართველის სისტემაში. იყო საუბარი, რომ ქართული ენა და ქართული ლიტერატურა მართლმანიდან კორიდატურებულად ინსაველებდა. ამას მოჰყვა ისეთი რეაქცია, როგორც არ მოჰყვებოდა საქართველოს შეერთებას რუსეთთან. ენის შეერთებას ლიტერატურასთან ასეთი რეაქცია რომ მოჰყვა, ესეც ცრურწმენაა.

გივი თევზაძე: ეს ელემენტარული ფუნდამენტალიზმი. ისე, ძალიან მაღალ ფუნდამენტალიზმად ფიქრობდა, მაგრამ დიდი ხნის განმავლობაში ცხოვრობდა შეიძლება განვიხილოთ, როგორც ცრურწმენების მხრივ და მათი ჩანაცვლება ახალი ცრურწმენებით. ჩვენ ზემდეტად დიდხანს დავრჩებით ძველი ცრურწმენების ტყვეობაში.

თამაზ ვასაძე: მხოლოდ ეს არ არის. ვილაცამ მორიგი ცრურწმენის დასაწერვად ისარგებლა სხვების გაუნათლებლობით.

ბადრი კობლაძე: ჩვენ ხშირად ვახსენებთ სიტყვას "უნდა" - უნდა გაიკეთდეს, უნდა მიქმნას, უნდა ჩამოყალიბდეს... მაგრამ, როგორ უნდა მოხდეს ის, რაც უნდა მოხდეს? ჩვენს წინაშეა კონკრეტული ამოცანები, კონკრეტული საზოგადოება და კონკრეტული პოლიტიკური ძალები. თითქმის, რომ შეფასებების კრიტერიუმები ხელისუფლებაში მაღალ დონეზე განვითარებულია და რის გამოც, ბოლოს და ბოლოს, შედგებოდა პროგრამები დაფინანსების, მაშინ რომელიმე ქვეყანაში ვიცხოვრებოდა. ამიტომ, მე ვთავაზობთ, რომ ვისაუბროთ ცრურწმენებზე. ისიც ცრურწმენაა, რომ, თუმცა, საქართველოში საქმე იმდენად არის ცუდად, რომ ბევრი სფერო არასაკმარისად ფინანსდება. მაგრამ ამ ფულს უფრო ეფექტურად განახილება ნამდვილად შესაძლებელია. შევარდნადის პერიოდში გაჩენილი ცრურწმენა ისიც, რომ საქართველოს ჰყავს უდიდესი მეცნიერები ფუნდამენტური დარგები. ანტიკლიტა თუ ნამდვილი ამავეი, არ ივით, მაგრამ ჰყავდა, რომ პარლამენტის განათლების კომიტეტის თავმჯდომარე უპასუხა: ჩვენც ანტიორთი ფიზიკა ძალიან მაღალ დონეზეა განვითარებული, მაგალითად, ჩემი იყო ყოფილი მონაწილე ახლა პაკისტანში მოქმედებს...

გივი თევზაძე: ჩემი - როგორც ფსიქოლოგის - თვალსაზრისით, ცრურწმენა თავდაცვაა. ახლა საქართველოს, პრაქტიკულად, არაფერი აქვს საამაყო. ამიტომ დაინფორმირებული საუკუნის გაღმერთება და გამდიდრება ეკუთვნის ჩვენს უნდა ჰქონდეს. როგორ, მაგრამ ჩვენს ცრურწმენა, რომ ბევრი ჰქვიათ და განათლებული ხალხი გვაყავს. ყველაფერი ეს არის სუფთა ფსიქოლოგიური თავდაცვითი მექანიზმი, რომლის გამოც ვაძლავა უნიკალური ფორმულაც, რომ ცრურწმენები ვართ, მაგრამ ზარმაცები.

გივი თევზაძე: ამ თავდაცვას მოი-აქვს კიდევ ერთი ცრურწმენა - ცრურწმენა მასონების შესახებ. თუ ასეთი მავრები ვართ, რატომ არ ვცხოვრობთ კარგად? იმდენი, რომ ვილაცა ხელს

გაკეცვის ატმოსფეროში ვართ - "მოვა კარგი მთავრობა და მოგვივლის".

პაატა ვეშაძე: კომფორტულია, როცა სხვა გვიღებს.

გაგა ნიყარაძე: მართალია - ჩვენი ცხოვრებისეული იდეალია კომფორტული და მაქსიმალური დაჯილდოება, როგორც ეს ბავშვს სწირდება. თავი და თავი ისაა, რომ ჩვენთან მომავალი არ არსებობს, მომავალი საერთოდ გაუაზრებელია. ხშირად ამბობენ, რომ არ არის პოლიტიკური ნება. საიდან უნდა იყოს? საქართველოს მთლიანი პედაგოგიური სისტემა - საოჯახო, ქუჩური, სასკოლო, უმაღლესი და ასე შემდეგ - აგებულია ისე, რომ ნებისყოფის გაავრცელება და გამოუმუშავება აბსოლუტურად არ ხდება. არ არსებობს მომავალზე გათვლილი ქვეყანა - ახლა გადაიტანო დისკომფორტი იმ იმედით, რომ შედეგი მოვახდენს თვითონი. ამიტომ არის ნებისმიერი ახალი მინისტრი უფრო მეტად სახილვისტური განწყობა, რომ გამოსავალი არ ჩანს.

პაატა ვეშაძე: აქედან მოდის ისიც, რომ ახლად დანაშაული მინისტიც, რომელსაც ახლახან შევეჯახებოდა ქართველის სისტემაში. იყო საუბარი, რომ ქართული ენა და ქართული ლიტერატურა მართლმანიდან კორიდატურებულად ინსაველებდა. ამას მოჰყვა ისეთი რეაქცია, როგორც არ მოჰყვებოდა საქართველოს შეერთებას რუსეთთან. ენის შეერთებას ლიტერატურასთან ასეთი რეაქცია რომ მოჰყვა, ესეც ცრურწმენაა.

გივი თევზაძე: თუმცა, ისიც უნდა ვთქვათ, რომ, ამავე დროს, საზოგადოებაში ძლიერი იმედგაცრუება და ნიჟილისტური განწყობა, რომ გამოსავალი არ ჩანს.

გივი თევზაძე: საქმეც ესაა - ბევრი აზრით, გამოსავალი იმდენი არ არის, რომ ხელს მასონები გვიძლიან. რეგიონებში ბევრად უფრო რადიკალური დამოკიდებულება განსხვავებული რელიგიის წარმომადგენლების მიმართ, ვიდრე თბილისში. ეს ძალიან საშიში პოზიციაა და გამოწვეულია სოციალური იდიოტიზმით, რომელიც ცრურწმენებით სარგობლობს.

თამაზ ვასაძე: ერთ მაგალითს მოვიტან, რომელსაც ახლახან შევეჯახებოდა ქართველის სისტემაში. იყო საუბარი, რომ ქართული ენა და ქართული ლიტერატურა მართლმანიდან კორიდატურებულად ინსაველებდა. ამას მოჰყვა ისეთი რეაქცია, როგორც არ მოჰყვებოდა საქართველოს შეერთებას რუსეთთან. ენის შეერთებას ლიტერატურასთან ასეთი რეაქცია რომ მოჰყვა, ესეც ცრურწმენაა.

გივი თევზაძე: ეს ელემენტარული ფუნდამენტალიზმი. ისე, ძალიან მაღალ ფუნდამენტალიზმად ფიქრობდა, მაგრამ დიდი ხნის განმავლობაში ცხოვრობდა შეიძლება განვიხილოთ, როგორც ცრურწმენების მხრივ და მათი ჩანაცვლება ახალი ცრურწმენებით. ჩვენ ზემდეტად დიდხანს დავრჩებით ძველი ცრურწმენების ტყვეობაში.

თამაზ ვასაძე: მხოლოდ ეს არ არის. ვილაცამ მორიგი ცრურწმენის დასაწერვად ისარგებლა სხვების გაუნათლებლობით.

ბადრი კობლაძე: ჩვენ ხშირად ვახსენებთ სიტყვას "უნდა" - უნდა გაიკეთდეს, უნდა მიქმნას, უნდა ჩამოყალიბდეს... მაგრამ, როგორ უნდა მოხდეს ის, რაც უნდა მოხდეს? ჩვენს წინაშეა კონკრეტული ამოცანები, კონკრეტული საზოგადოება და კონკრეტული პოლიტიკური ძალები. თითქმის, რომ შეფასებების კრიტერიუმები ხელისუფლებაში მაღალ დონეზე განვითარებულია და რის გამოც, ბოლოს და ბოლოს, შედგებოდა პროგრამები დაფინანსების, მაშინ რომელიმე ქვეყანაში ვიცხოვრებოდა. ამიტომ, მე ვთავაზობთ, რომ ვისაუბროთ ცრურწმენებზე. ისიც ცრურწმენაა, რომ, თუმცა, საქართველოში საქმე იმდენად არის ცუდად, რომ ბევრი სფერო არასაკმარისად ფინ

ირანი გლოვობს

სამდიდარი გლოვა გამოცხადდა ირანის ჩრდილო-დასავლეთ პროვინციებში, რომლებიც მინისტრით დაზარალდა. შეგახსენებთ, რომ დაიღუპა 500-ზე მეტი ადამიანი, დასახირობა – 1600, ათასობით ოჯახი კი

უსახლკაროდ დარჩა. პრეზიდენტმა ხათამიმ მიმართა ერს და სამხმარი გამოუცხადა და დამატებით ოჯახებს. ირანის შინაგან საქმეთა სამინისტროს დაევალა, ითანამშრომლოს ყველა ქვეყნის შე-

საბაძის უწყებებთან, რათა დაზარალებულებს უმოკლეს დროში აღმოეჩინონ დახმარება. ირანულ ხალხს სამხმირის წერილი გაუგზავნა ჯორჯ ბუშმა. მან ამერიკელი ხალხის სახელით, ყოველმხ-

რივი დახმარება აღუთქვა მინისტრით დაზარალებულებს. **“ადამიანი განსაცდელი არ ცნობს პოლიტიკურ საზღვრებს!”** – ნათქვამია ამერიკის შეერთებული შტატების პრეზიდენტის წერილში.

ბუში ვარჯიშობს, ბენ ლადენი კი ამერიკელი ხალხისადმი მიმართვას ამაყადებს

პირველი გვირგვინი

საკალათბურთო მატჩი გამართა. თუმცა მაშინ პრეზიდენტიცა და ამერიკის გაცხადებით დალენილად და უზრუნველად გრძობდნენ თავს. დღეს კი თანამედროვეობის ყველაზე მძლავრი ქვეყანა ტერორიზმს, მისი მოქალაქეები კი შუშს ებრძვიან. კვლავ გაჩნდა ცნობები იმის თაობაზე, რომ ბენ-ლადენი თავს ჯანმრთელად გრძობს და სულ მალე ტელეკრანებიდან ამერიკელ ხალხს

მიმართავს. ამის შესახებ განაცხადა “ალ-ქაედას” ოფიციალურმა წარმომადგენელმა სულეიმან აბუ გეისმა (ქუვეიტის ქვეყნად), კატარის თანამგზავრული სატელევიზიო არხით გამოცხადდა. ერთ-ერთ არაბულ ვებ-გვერდზე კი გამოქვეყნდა ტერორისტთა ლიდერის მიმართვის ანონსი, რასაც თან ახლავს ფოტო: ბენ-ლადენი დაჩოქილია “ალ-ქაედას” ორ წევრს შორის და რაღაც რიტუალს ასრულებს.

რუსეთის სამხრეთი წყალდიდობა მიმდინარეობს

სააგენტო “ინტერფაქსის” ცნობით, რუსეთის სამხრეთით მიმდინარე წყალდიდობამ უკვე შეინარა 40-ზე მეტი ადამიანი, ევაკუირებულია – 55 ათასი. უბედურების ზონადაა გამოცხადებული ცხრა რეგიონი: სტავროპოლისი და კრასნოდარის მხარეები, ყარაიაი-ჩერქეზეთი, ინგუშეთი, ადიღე, ჩეჩნეთი, დაღესტანი, ყაბარდინო-ბალყარეთი, ჩრდილოეთ ოსეთი. წყალდიდობამ დაზარალდა 45 ათასი სახლი, აქედან 1200 მთლიანად დაინგრა.

დატბორვა ემუქრება ქალაქ ყიზილარს, რადგან წყლის დონე თერგში განუწყვეტლივ მატულობს. წყალში იძირება გროზნოც. დატბორვის ფართობმა უკვე გადააჭარბა რვა კვადრატულ კილომეტრს, ხოლო წყლის დონემ ოთხ მეტრს მიაღწია. სულ სამ დღეში რუსეთის სამხრეთში დაიტბორა 188 დასახლებული პუნქტი, დაზარალდა 43 კილომეტრი სიგრძის მდინარე ნევისის გაზსადენი, 180 კილომეტრი სავაჭრობილი გზა, 58 კილომეტრი რკინიგზა, დაინგრა 90 ხიდი. ყოველგვარ ამის ფონზე, ვერც სინოტიკოსები იძლევიან დაამაშვიებულ ტერიტორიას – თავსება წვიმები 25 ივნისამდე გაგრძელდება.

რაში სჭირდება ირანს ატომური ელექტროსადგური?

მოთა უბრალოდ

“მხოლოდ მშვიდობიანი მიზნებისათვის, დამატებითი ენერჯის მოსაპოვებლად,” – აცხადებს თეირანი. “გამორიცხულია, – ამბობს ვაშინგტონი, – ამ ქვეყანას ნავთობისა და გაზის უდიდესი მარაგი აქვს, აქსი მას მხოლოდ ატომური ბომბის შესაქმნელად სჭირდება.” მოსკოვისათვის კი, როგორც ჩანს, სულ ერთია. მისთვის ყველაზე მნიშვნელოვანი ის 800 მილიონი დოლარია, რომელსაც რუსეთი ბუშის ატომური ელექტროსადგურის აშენებისათვის მიიღებს. ამერიკა დიდი ხანია ამტკიცებს, რომ ირანი ატომური ბომბის შესაქმნელად ძალ-ღონეს არ იშურებს. მაგრამ, რაკი თეირანს მხოლოდ საკუთარი ძალეებით ამის გაკეთება არ შეუძლია, იძულებულია, დახმარება საზღვარგარეთ ეძებოს. ამისთვის მას შორს ნასვლა არ სჭირდება. ყურის ძირში მდებარე რუსეთში არის სასაუცხოო ტექნოლოგიები და ბირთვული საწვავი, რომელიც სასხვათაშორისად იცავენ. იქვე არიან უმუშევარი მეცნიერებიც, რომლებიც ყველგან სიაშუფიანი იმუშავებენ, სადაც ფულს გადაუხდინა, და – შესაზღვრებები, რომელთა მოქრთმეაც იოლად შეიძლება.

თუმცა, ვაშინგტონის მტკიცებით, ირანულ ფაქტორებს არ მოუხდენ ვინმეს მოსყიდვა და ტიაგად დაუტყველი ურანის ძებნა, ბირთვული რეაქტორი, თავისი ინჟინრებითა და ბირთვული საწვავით, “თავის ფეხით მიდის მათ-

თან”. ყველაფერი სრულიად ლეგალურად ხდება. ირანმა ოფიციალურად სთხოვა რუსეთს, დაასრულოს 70-იან წლებში გერმანული კომპანია “სიმენსის” მიერ დაწყებული ბუშის ატომური რეაქტორის მშენებლობა. რუსეთიც დათანხმდა, რადგან, ჯერ ერთი, 800 მილიონი დოლარი რუსეთის გალატაკებული ატომური ინდუსტრიისათვის ძალზე დიდი თანხაა და მეორეც, ჩერნობილის კატასტროფის შემდეგ დასავლეთის ქვეყნების მხრიდან რუსული რეაქტორებისდმი ინტერესი საკმაოდ შემცირდა და მათ მხოლოდ ჩინეთი, ინდოეთი და ირანი თუ ყიდულობს. ატომური ენერჯექტიკის საერთაშორისო სააგენტო, რომელიც ამ დარგში ყველაზე დიდი ავტორიტეტია მსოფლიოში, აცხადებს, რომ ბუშის კონტრაქტი სასაფრთხოდ არაა რეაქტორის ორგანიზაცია მუდმივ კონტროლს გაუზღვეს. ბირთვულ ნარჩენებს კი, რომელიც ატომური ბომბის მთავარი “ნედლეული”, პლუტონიუმს დიდი ოდენობით შეიცავს, რუსეთი უკან ნაიღებს და შეინახავს. ამასთან დაკავშირებით სანტრესო, რომ რუსეთის ატომური ენერჯექტიკის მიწისძვრის შემდეგ ხნის წინ ახალი გეგმით გამოვიდა, რომელიც მის ქვეყანას 20 მილიარდი დოლარის შემოსავალს მოუტანს. გეგმა ითვალისწინებს სხვადასხვა ქვეყნის ბირთვული ნარჩენების იმპორტსა და

მათ შენახვა-გადამუშავებას. ამ ძალზე სახიფათო ნარჩენების მოსაშორებლად “შრგვალ თანხას”, პრაქტიკულად, ნებისმიერი ქვეყანა სიამოვნებით გადაიხდის. ამერიკელები არც რუსეთს, არც ირანს და არც საერთაშორისო სააგენტოს არ ეთანხმებიან. მათი არაგუმენტი საკმაოდ მარტივი და დამაჯერებელია. ირანი მსოფლიოში ნავთობისა და გაზის ერთ-ერთი უდიდესი მომპოვებელია. ამ ქვეყანაში ერთი ავზი ბენზინი სულ რამდენიმე დოლარი ღირს. ვის-ვის და, ირანს ატომური ელექტროსადგური ნამდვილად არ სჭირდება. თეირანს გაცილებით იაფი დაუჯდება ნავთობზე ან გაზზე მომუშავე ელექტროსადგურის აშენება და ოპერირება. ერთადერთი მიზანი, რის გამოც ირანი აშენებდა თანხას დახარჯავს, მისი ძველისძველი ოცნების ასრულება, ბირთვული იარაღის შექმნა, – ამტკიცებენ ამერიკელები. მით უმეტეს, რომ პირველი რეაქტორის დასრულებისთანავე, ირანი და რუსეთი მეორის მშენებლობის დაწყებას აიბრუნებ. ატომური რეაქტორების მშენებლობისა და ოპერირების პროცესში კი ირანელი მეცნიერები დაინერები თავიანთი რუსი კოლეგებისაგან უზარმაზარ ცოდნასა და გამოცდილებას მიიღებენ, რომელიც ბირთვული იარაღის შესაქმნელადაც წარმატებით შეიძლება იქნეს გამოყენებული. ბირთვული იარაღი ირანის ხელში უმძიმესი დარტყმა იქნება რეგიონში ამერიკის ეროვნულ ინტერესებზე, –

მიიჩნევიან ვაშინგტონში. როგორც ცნობილია, აშშ ირანს თავის ერთ-ერთ უმთავრეს მტრად მიიჩნევს. პრეზიდენტ ბუშის მიერ დეკლარირებულ “ბორტების ღერძში” ირანს, ერასყა და ჩრდილოეთ კორეასთან ერთად, “საპატიო ადგილი” უკავია. არადა, მეორე მსოფლიო ომის შემდეგ ირანი ახლო აღმოსავლეთში აშშ-ს ერთ-ერთ უმთავრეს მოკავშირედ ითვლებოდა. რეზა შაჰის რეჟიმს, რომელიც 1979 წელს, ისლამური რევოლუციის შემდეგ დაამხეს, აშშ-ს მხარდაჭერი ედგა სული. 1979 წლის რევოლუციის მოჰყვა ერთი ძალზე უსიამოვნო ფაქტი. ფუნდამენტალისტურ სტრუქტურებმა მიქცულად აიყვეს აშშ-ს საელჩოს თითქმის მთელი შემადგენლობა და დატყვევებულ ჰყავდათ ნელიონაზე მეტი ხნის განმავლობაში. ამის შემდეგ ორ ქვეყანას შორის დიპლომატიური ურთიერთობები აღარ განახლებულა. ამასთანავე, აშშ-ს სერიოზული ეკონომიკური და ფინანსური სანქციები შემოიღო ირანის წინააღმდეგ, რომლებიც ლამის ყოველწლიურად დახარჯავს. დაპირისპირება კიდევ უფრო გააღრმავა 80-იან წლებში, ირან-ერასყის ომის დროს აშშ-ს მიერ ბალდადისადმი სახმედრო დახმარებამ. თუმცა, ისიც უნდა აღინიშნოს, რომ ამ ომის დროს ირანის საბრძოლველად დახმარებდა დახმარებას, რადგანაც აიათოლა ხომეინის მიერ შექმნილი თეოკრატიული რეჟიმი და განსაკუთრებით, “ისლამური რევოლუციის” ექსპორ-

ტის მცდელობა საყოველთაო გალიზინებას იწვევდა. ამჟამად, აშშ ირანს ბრალს სდებს მასობრივი განადგურების იარაღის შექმნის მცდელობაში, საერთაშორისო ტერორიზმის მხარდაჭერასა და ახლო აღმოსავლეთის სამშვიდობო პროცესისადმი ხელის შეშლაში. რაც შეეხება პირველ საკითხს, გარდა ბუშის აეს-ის მშენებლობისა, ამერიკული მხარე ამტკიცებს, რომ საერთაშორისო “შავ ზაზარზე” ირანმა არაერთხელ სცადა ბირთვული იარაღის სანარმოებელი და ურანის გამამდიდრებელი ტექნოლოგიების შექმნა. რევოლუციის შემდეგ ირანის ხელისუფლება აქტიურად მიმართავდა ტერორის როგორც საგარეო მტრების, ისე შინა დისიდენტების წინააღმდეგ და არაერთ ტერორისტულ ორგანიზაციას აფინანსებდა. მართალია, უკანასკნელ ხანს, პრეზიდენტ რაფსანჯანის მოვლენების ბოლო წლებში და განსაკუთრებით, “აიათოლა გორბათუმი” მონათლული რეფორმული პრეზიდენტის, ხათამის მოსვლის შემდეგ ეს პრობლემა თითქმის მოიხსნა, მაგრამ ირანი კვლავიღებურად მნიშვნელოვან მხარდაჭერას იწვევს “ჰუმბოლას”. ამასთანავე, ვაშინგტონში ბევრი ფიქრობს, რომ ავღანეთის ომის დროს ტერორისტთა დიდი ნაწილი უცნებლად გაუჩინარება სწორედ ირანის “დამსახურებაა”. ახლო აღმოსავლეთის სამშვიდობო პროცესში ირანი კვლავიღებურად ერთ-ერთ ყველაზე დესტრუქციულ ძალად რჩება. ეს ქვეყანა არათუ

ირანელის სახელმწიფოს არ ცნობს, არამედ მისი ოფიციალური პირები სიგყვა “ისრაელსაც” არ ახსენებენ და მას “სონინტერ ერთულს” უწოდებენ. შეერთებული შტატები კი, ჩვეულებრივ, “დიდ სატანად” და “დეკადანის ბასტონად” მოიხსენიება. შეერთებული შტატებისათვის პრინციპულად მიუღებელია სახელმწიფო მოწყობის ირანული მოდელი, რომელიც სასულელო და საერო ხელისუფლების უცნაურ სინთეზს წარმოადგენს. მიუხედავად იმისა, რომ ქვეყანას პრეზიდენტიც ჰყავს და პარლამენტიც, საბოლოო სიტყვა მაინც ქვეყნის სულიერ ლიდერს ეკუთვნის. სახელმწიფოს პოლიტიკური და საზაროებრივ ცხოვრებაში მოიღებს ძალზე დიდი გავლენა აქეთ. ქვეყნის თითქმის მთელი სამოქალაქო ხელი-სუფლება “აიათოლას” (დაახლოებით, ქრისტეანულ ეპისკოპოსს შეეფარდება) ტიტულს ატარებს. 1997 წელს, პრეზიდენტ ხათამის ხელისუფლებაში მოსვლის შემდეგ ორივე მხრიდან იყო ურთიერთობები და დარეგულირების რამდენიმე მცდელობა, მაგრამ ყველა მათგანი სრულიად უშედეგოდ დასრულდა. ეს კი, როგორც ბევრი მიმომხილველი თვლის, საქართველოს ნისქილზე ასახმს წყალს. როგორც ამბობენ, კასპის ნავთობისა და გაზისათვის ირანის მარშრუტი ყველაზე მოკლე და იაფია, და რომ არა აშშ-ირანის შეურთებელი მტრობა, საქართველო იკვეთ ვერ ნახავდა ბაქო-თბილისი-ჯეიჰანისა და ბაქო-სუფსას, როგორც საკუთარ ყურებს.

საქართველის სამიტი: „ევროპის სინთეზი“ გაფართოვდება

ბიორბი ხალაპილი

გასულ კვირას გამართულ სევილის სამიტზე გადაწყდა, რომ ევროკავშირი გაფართოვდება, მაგრამ იმპერანტებისათვის კიდევ უფრო შეუვალი გახდება. რა დასაძლია, რომ ევროპის ქვეყნების საგარეო პოლიტიკაზე შიდა პოლიტიკური რეალობა უფრო მეტ გავლენას ახდენს, ვიდრე ზოგადსაკაცობრიო ან თუნდაც ევროპული იდეალოგი. ერთი წლის წინ ინგლისის ჩრდილოეთში მკვიდრ ინგლისელებსა და იმპერანტებს შორის სისხლიანი შეტაკებები მოხდა. მას შემდეგ კონტინენტური ევროპის მოქალაქეები უფრო მეტად მისი მთავრობის მიმართ ნარმატივებს მემარჯვენე პარტიებმა, რომლებიც იმპერანტების ნაკადის შემცირებას უჭერენ მხარს. ულტრამემარჯვენეები – საფრანგეთში, თავისუფლების პარტია – ავსტრიაში, ჰიმ ფორტიინის მომხრეები – შოლანდიაში, ჩრდილოეთის ლიგა – იტალიაში და სახალხო პარტია – დანიაში ერთხმად ამტკიცებდნენ სამიტირაციო პოლიტიკის გამკაცრების აუცილებლობას. სექტემბერში გერმანიის საპარლამენტო არჩევნებზე ეს ლოზუნგი შეიძლება გამარჯვების მომტანი აღმოჩნდეს მემარჯვენე ქრისტიან-დემოკრატებისათვის. რაღა გასაკვირი, რომ ამგვარ ფონზე ევროკავშირის მოქმედ ლიდერების ყურადღების ცენტრში იმპერაციის შეზღუდვა მოექცა. იმპერანტების პრობლემის მოგვარება ხომ ევროპული პოლიტიკის ყველაზე მომგებიანი თემა გახდა. გასულ კვირას, 21-22 ივნისს ესპანეთის ქალაქ სევილიაში გამართული

ევროკავშირის სამიტი ამ მომგებიანი თემის განხილვას მიეძღვნა. ევროკავშირის სამიტი ევროპის პოლიტიკურ ცხოვრებაში სერიოზული მოვლენაა. ამ სამიტზე, ყოველ ექვს თვეში ერთხელ, ერთად იკრიბება ევროკავშირის წევრი 15 სახელმწიფოს მთავრობის მეთაური და გაერთიანების საერთო პრობლემებზე მსჯელობს. ხშირად ეს მსჯელობა მნიშვნელოვანი გადაწყვეტილებების მიღებით მთავრდება ხოლმე, როგორც იყო საერთო ვალუტის – ევროს შემოღება ან ევროკავშირში ახალი წევრი სახელმწიფოების მიღება. სევილის სამიტი სწორედ ამგვარ სერიოზულ გადაწყვეტილებამდე მივიდა, რომელიც ერთი ფრაზით შეიძლება გამოიხატოს: გაერთიანებაში ახალი სახელმწიფოები შევლენ, მაგრამ გაერთიანების გარეთ დარჩენილი ქვეყნების მოქალაქეებს კიდევ უფრო გაუჭირდებათ ევროპში საცხოვრებლისა და სამუშაოს მოპოვება. ევროპაში იმპერანტებთან დაკავშირებით დღეს არსებული მდგომარეობა საკმაოდ უცნაურია – ოფიციალური სტატისტიკით, ევროკავშირში ყოველწლიურად 500 ათასამდე ახალი მოსახლე შედის, რომლებიც არააიანის ნაბრად ნაწილებიან გაერთიანების 15 ქვეყანაში. ევროპის ქვეყნები ყველანაირად ცდილობენ, თავიდან აირიდონ იმპერანტთა ნაკადები, თუნდაც ერთმანეთის ხარჯზე. ამავე დროს, არ არსებობს საერთო ევროპული პოლიტიკა, რომელიც იმპერანტების პრობლემებს მოგვარებდა. ამგვარი შეუთანხმებლობა გასაკვირი არც არის – ევროპულ ქვეყნებს სულაც არ სურთ, რომ იმპერაციის კონტროლი საერთო-ევროპულ სტრუქტურებს გადაეხარონ, რომლებიც ყურადღებას აღარ

მაიაქვენი ცალკეულ ქვეყნების ნება-სურვილს და არაიან იცნის, თუ როგორ გადაწყვეტენ იმპერაციის პრობლემებს მოხალეში. სწორედ ამიტომ, უკვე სამი წელია, რაც ევროპა ფეხს ირევს საერთო იმპერაციული პოლიტიკის შემუშავებაზე და გატარებაზე. მაგრამ რეალურა თაგისას მოიხივს და სევილის უმდიდესი დონის შეხვედრაზეც, ბოლოს და ბოლოს, საერთო ევროპული იმპერაციული პოლიტიკის შემუშავების წლის ბოლომდე დასრულება გადაწყდა. მაგრამ ერთი საერთო პოლიტიკის შემუშავება და მეორეა ის, თუ როგორ იქნება ეს პოლიტიკა. სევილის სამიტზე სწორედ ახალი პოლიტიკის კონტურები გამოიკვეთა, რაც სულაც არ აღმოჩნდა ადვილი გადასწყვეტი. თავისთავად იმპერაციის პრობლემამდენიმე თემას აერთიანებს: სახელმწიფოების მოქალაქეების ანტიიმპერანტული მონესრიგებას, უკანონო იმპერაციასთან ბრძოლას და იმპერაციის წყაროდ მიჩნეულ სახელმწიფოებზე ზეგავლენის მოხდენას. 15 ქვეყნის ლიდერები ადვილად შეთანხმდნენ პირველ სამ საკითხზე, მაგრამ ბოლო თემამ მათ დიდი თავსატეხი გაუჩინა. როგორ მოექცნენ იმ ქვეყნებს, რომლებიც არ ან ვერ ზღუდვან თავისი ხალხის ევროპისკენ ღრუბლას? მაგალითად, მაროკო, აღბანეთი ან ყოფილი იუგოსლავიის ქვეყნები? დიდი ბრძინათვის, ესპანეთისა და გერმანიის მთავრობის მეთაურებმა, რომლებსაც საკუთარი ქვეყნების მიგნით პოლიტიკური ქულების დაწერა ექქარებოთ, სასწრაფოდ მოიხივს იმპერაციის წყაროდ მიჩნეული ქვეყნებისათვის დახმარების შეწყვეტა. ესპანეთის პრემიერ-მინისტრმა ახარამ, უკეთესი რომ ვერაფერი მო-

იფიქრა, კოლეგებს “ნიღბების მოშორება” ურჩია. მისი თქმით, “თავი უნდა დავანებოთ დემოკრატის და რეალისტურად ვიმოქმედოთ”. ანუ, რა საჭიროა პირველობა, იმპერანტები ევროპისათვის პრობლემას წარმოადგენენ და მათგან უნდა გათავისუფლდეთ. ამ მოთხოვნას წინ აღუდგა სავრანგეთის პრეზიდენტი ჟაკ შირაკი, რომელმაც დიდი ჰუმანიტის მანტია მოისხა და კოლეგებს ევროპული ცივილიზაციის პრინციპები შეასხუნა. ეს ის შირაკია, რომლის დაუფიქრებელმა განცხადებებმა იმპერანტების შესახებ კინაღამ სკანდლი გამოიწვია საკუთარ ქვეყანაში. სევილიაში კი შირაკი მაღალი იდეალებზე საუბრობდა. თუმცა, არც ამაშია რამე უცნაური. ულტრამემარჯვენე ლე პენის მიერ საფრანგეთის საპარლამენტო არჩევნებზე განცდილი მარცხის შემდეგ, საფრანგეთში ყოველგვარი ანტიიმპერანტული რიტორიკა პოლიტიკურად ნამდვიანია. შირაკმა სევილიაში გამიარჯვა. მისი მოთხოვნით, იმპერაციის წყაროდ მიჩნეულ ქვეყნებს კი არ დასჯიან და დახმარებას კი არ შეუწყვეტენ, არამედ პირიქით, დახმარებთან იმპრობემების განაწყვეტენ, რომლებიც ამ ქვეყნების განაწილებას დაიწყებს უწყობს ხელს.

თავისთავად იგულისხმება, რომ ევროკავშირის ქვეყნებმა მიაღწიეს შეთანხმებას სახელმწიფოს ერთიანი კონტროლის გაძლიერების და თავმსახურის მძიებელთა მიერ გასავლელი პროცედურების პარმონიზაციის თაობაზე. გარდა ამისა, უფრო გამკაცრდება საერთო რეჟიმი, დაქარაღდება დეპორტაციის პროცედურა და გაიზრდება ადამიანების კონტრანანდისათვის დაწესებული სასჯელი. გაეროს-

ლტოლელთა უმდიდესი კომისიის - რუდ ლებერსის კომენტარი ამ გადაწყვეტილებებთან დაკავშირებით უარყოფითი იყო. მისი აზრით, პრობლემასთან მხოლოდ ევროპაში ბრძოლა არარაციონალური გადაწყვეტილებაა. თუ პრობლემის წყაროს არ შევალა, იმპერაციის ვერაფერი შეაჩერებს. ინგლისურმა გაზეთმა “ობსერვერმა” საინტერესო დასკვნა გააკეთა: სახელმწიფოების განაწილებებთან დაკავშირებით, გაზეთი მიიჩნევს, რომ ევროპისთვის პრობლემა თავისთავად იმპერაცია კი არ არის, არამედ იმპერაციის მიმართ მოსახლეობის ფსიქოლოგიური განწყობა. “ობსერვერის” აზრით, არსებობს ოთხი “მითი” იმპერაციის შესახებ, რომლებიც ამ უარყოფით განწყობას ასაზრდოებს: პირველი, რომ არალეგალურმა იმპერანტებმა ევროპას “გადაუარეს”; მეორე, რომ იმპერაცია უშეშევრობას ზრდის; მესამე, რომ არალეგალური იმპერანტების პრობლემას სახელმწიფოს ჩაკეტვა მოაგვავს და მეოთხე, რომ ევროპა გაიფლავდა ხელოვნურად ნამატო მოსახლეობის ადგილი აღარ დარჩა. გაზეთი დამატურებლად აბათილებს ოთხივე მითს და ამით ადასტურებს თავის მოსაზრებას, რომ პრობლემა არა იმდენად იმპერაციაა, რამდენადაც იმპერაციისადმი დამოკიდებულება. სევილის სამიტის მიერ მნიშვნელოვანი საკითხი ევროკავშირის გაფართოება იყო. გაერთიანების წევრობის კანდიდატად ათი სახელმწიფო განიხილება – პოლონეთი, უნგრეთი, ჩეხეთი, სლოვაკია, სლოვენია, მალტა, კვიპროსი, ლატვია, ლატვია და ესტონეთი. სამიტზე მიღებული გადაწყვეტილებით, მათთან მოლაპარაკების ევროპის კარგი კიდევ უფრო მჭიდროდ ჩაიკეტება.

კვირის ისტორია

ნება ალკიძე

გავიარეთ ეს კვირაც, წარსულს ჩავაბარეთ.

თუმცა, გასულ კვირას მომხდარ კრიმინალურ შემთხვევებს ჯერ მაინც ვერ ვაქცევთ ისტორიის კუთვნილებად. პირველ რიგში იმიტომ, რომ დანაშაულები ჯერ კიდევ "ცხელია" - კრიმინალი მოხდა, მაგრამ კანონდამცველებმა ვერ შეძლეს მათი გახსნა. მეორეც იმიტომ, რომ სწორედ პირველი მიზეზის გათვალისწინებით, ეს საქმეები ამ კვირისა და კიდევ მომავალი კვირის ნამყვანი თემები იქნება.

გასული კვირა, კრიმინალური თვალსაზრისით, განსაკუთრებით გამორჩეული იყო.

კრიმინალური შტურმი კვირის დასაწყისშივე, ორშაბათს პოლიციური საქმით დაიწყო. შსს-ს წინასწარი დაკავების საკნინდან სასამართლოში მიყვანილი პატიმარი სასწრაფოდ საავადმყოფოში გადაიყვანეს. იტყვა, რომ იგი შსს-ში სასტიკად აწამეს. სკანდალი ატყდა, სათქმელი იტყვა, მაგრამ ეჭვმიტანილის ცემამი დამანაშავე პოლიციელები არავის დაუსჯია. მეტიც, გენერალურ ინსპექციას - პოლიციის პოლიციას - მომხდართან დაკავშირებით მოკვლევაც კი არ დაუწყია.

ძალიან ცუდია, რომ პოლიცია ჯერ კიდევ ვინისკისეული საბჭოური პრინციპებით მოქმედებს, საქართველოში ადამიანთა უფლებები ჯერ კიდევ რომ ირღვევა და ზოგიერთმა კანონდამცველმა საქმის გახსნის ცივილური მეთოდები ჯერ კიდევ რომ ვერ აითვისა. გასული კვირის ეს შემთხვევა იმაზე მოიითხვას, რომ პოლიციაში პროფესიონალიზმის დეფიციტია.

აჭორტაუი ექვემიტანილის ცემის ფაქტზე ჩამცხრალიც არ იყო, რომ ახალი სკანდალი ატყდა. ნატახტრის საგუშაგოს სიახლოვეს პოლიციელებმა კრიმინალური სამყაროს ავტორიტეტი, შაქრო კალაშოვის მანქანაში დიდძალი იარაღი დააკავეს.

თავდაპირველი ინფორმაციით, იტყვა, რომ იარაღი სწორედ კანონიერ ქურდს შაქრო კალაშოვს ეკუთვნოდა.

იმავე დღეს დაკავებულმა, უშიშროების სამინისტროს მაიორმა სიმონ მჭედლიძემ, პირველსავე ჩვენებებში განაცხადა, რომ იარაღის შექმნის ოპიზაზე საიდუმლო სერობა კალაშოვის სახლში, წყნეთში გაიმართა და რომ შექმნისა და ჩამოტანის ბრძანებაც დიდი ავტორიტეტისგან მიიღო.

მიმდევრო დღეს აფხაზეთის უშიშროების მინისტრის ყოფილმა მოადგიერმა, ძველმა მხედრიონელმა, ახლა პარტიზანმა დათო შენგელიამ მოულოდნელი განცხადება გააკეთა - იარაღის პატრონობა დაიბრალა.

იმავე დღეს მჭედლიძემ ჩვენება შეცვალა და კალაშოვის მძღოლობა კი

არა, მასთან ნაცნობობაც კი გადათქვა.

იმავე საღამოს დაიკითხა სამხედრო პროკურატურაში თავისი სურვილით მისული კრიმინალური სამყაროს წარმომადგენელი შაქრო კალაშოვი. მანაც კატეგორიულად უარყო იარაღთან კავშირი.

მიმდევრო დღეს, პრეზიდენტ შევერდნაძის მითითების საფუძველზე, გენერალურმა პროკურორმა სამხედრო პროკურატურას საქმე ჩამოართვა და მისი პირადი კონტროლის ქვეშ მყოფ საგამოძიებო აპარატს გადასცა.

სამართალდამცველთა დღის წესრიგში "ტყის ძმები" მეთაურის დათო შენგელიას დაკითხვა დადგა, თუმცა იგი პროკურატურაში ჯერაც არ დაუბარებიათ.

იარაღის დაკავებიდან მესამე დღეს გენერალურმა პროკურორმა დაპატიმრებულ იარაღთან მოსალოდნელი ტერაქტი თუ არეულობა დააკვირდა.

რა მოხდება ხვალ, ძნელი სავარაუდო, ალბათ, არ უნდა იყოს. მით უმეტეს, თუ სამართალდამცველ სტრუქტურებში დამკვიდრებულ ტრადიციას გავითვალისწინებთ. უშიშროების მაიორ სიმონ მჭედლიძეს იარაღის უკანონო შექმნა-შემოტანისთვის გაასამართლებენ და მცირე სასჯელს აკმარებენ, იმის საჩვენებლად, რომ ვიღაც დასაჯა და საქმე გაიხსნა. დათო შენგელიას თავს კანონდამცველთა რისხვა არ დაატყდება. საქმიდან საერთოდ ამოვარდება შაქრო კალაშოვის სახელი. შავი სამყაროს დიდ ავტორიტეტს, რომელიც ძალიან დიდ კავშირებსა და გასული, აფვილად ვერაინ შეეხება.

ერთი სიტყვით, საზოგადოება ვერასოდეს შეიტყობს ნატახტრის საქმის მთავარი გმირის ვინაობას, ანუ საქმე ვიღაცის ინტერესის შესაბამისად აყენობა. მოკლედ, იმის თქმა გვინდა, რომ გასული კვირის მოვლენებმა კიდევ ერთხელ ცხადყო, საქართველო არის ქვეყანა, სადაც კრიმინალური სამყაროს ავტორიტეტები არიან ყველაზე დიდი ავტორიტეტები.

საქართველოს კრიმინალურ იმიჯზე გასულ კვირას მსოფლიოც აღაპარაკდა. ინგლისელი პიტერ შოუსი გატაცების ფაქტს საერთაშორისო სკანდალი მოჰყვა. საქართველო კიდევ ერთხელ წარდგა საერთაშორისო ასპარეზზე, როგორც კრიმინალური ქვეყანა.

ნატახტრის საფუძვარზე იარაღსულ რამდენიმე საათის დაკავებული იყო, რომ გაიტაცეს "აგრობიზნესბანკის" ინგლისელი გენერალური დირექტორი პიტერ შოუსი. გამტაცებლებმა დანაშაული პოლიციელთა თვალწინ, ლამის კანონდამცველთა დახმარებით ჩაიდინეს. ის, რომ პიტერ შოუსი საქართველოში ძალიან ცუდი, თითქმის მავთულის იმიჯით წარედგინა, მომხდარ დანაშაულს არანაირად არ ამართლებს.

გატაცების მოტივად სახელდება შოუსის საეჭიო მოღვაწეობა ზიზნესში.

თუმცა, ჯერ დანაშაულებით არ შეიძლება ითქვას და ამას ვერც ძალიან ვაქცევებ, მაგრამ ამ გატაცებას მაინც პოლიტიკასთან დაკავშირებული ფულის სუნი უნდა უდიოდეს.

შს მინისტრი კობა ნარჩქაშვილი პირობას დებს, რომ ძველ ტრადიციას დაარღვევს და საზოგადოებისთვის

ცნობილი გახდება შოუსის გამტაცებელთა ვინაობა. გატაცებულის მოძებნა და გამტაცებელთა დაჭერა-დაპატიმრება მართლაც კანონდამცველთა პრესტიჟის საქმეა. თუ არადა, სავარაუდო გასატაცებელთა სია უნდა ჩამოწერონ და შეურიგდნენ საქართველოში არსებულ კლანურ-მაფიოზური "ომის" პირობებს.

გასულ კვირას, კრახანების ბუდედ მონათლული, პანკისის ხეობაც გვახსენებდა თავს. ხან ნარკომაფიის, ხან ხეობაში დაბანაკებული რუსულან გილაივის "ბოეიკების" "სტინგერებით" შეიარაღებისა და ხანაც ხატბის შემცველის რაზმელების საბრძოლო შემართების გამო. თანაც, გამოითქვა ეჭვი, რომ გატაცებული ინგლისელი, შესაძლოა, სწორედ ბერძენის სამკუთხედად ქვეული პანკისის რომელიღაც კუთხეში ჰყავდეთ გადამაღული. თბილისიდან პანკისამდე გრძელი გზაა და ამ გზაზე კანონდამცველთა წესრიგი რომ იყოს, ცოტათი მაინც ავიცილებდნენ უბედურებას, რომელიც ხან ადამიანს საქართველოში ძალიან ცუდი, თითქმის მავთულის იმიჯით წარედგინა, მომხდარ დანაშაულს არანაირად არ ამართლებს.

გატაცების მოტივად სახელდება შოუსის საეჭიო მოღვაწეობა ზიზნესში.

თუმცა, ჯერ დანაშაულებით არ შეიძლება ითქვას და ამას ვერც ძალიან ვაქცევებ, მაგრამ ამ გატაცებას მაინც პოლიტიკასთან დაკავშირებული ფულის სუნი უნდა უდიოდეს.

შს მინისტრი კობა ნარჩქაშვილი პირობას დებს, რომ ძველ ტრადიციას დაარღვევს და საზოგადოებისთვის

ცნობილი გახდება შოუსის გამტაცებელთა ვინაობა. გატაცებულის მოძებნა და გამტაცებელთა დაჭერა-დაპატიმრება მართლაც კანონდამცველთა პრესტიჟის საქმეა. თუ არადა, სავარაუდო გასატაცებელთა სია უნდა ჩამოწერონ და შეურიგდნენ საქართველოში არსებულ კლანურ-მაფიოზური "ომის" პირობებს.

გასულ კვირას, კრახანების ბუდედ მონათლული, პანკისის ხეობაც გვახსენებდა თავს. ხან ნარკომაფიის, ხან ხეობაში დაბანაკებული რუსულან გილაივის "ბოეიკების" "სტინგერებით" შეიარაღებისა და ხანაც ხატბის შემცველის რაზმელების საბრძოლო შემართების გამო. თანაც, გამოითქვა ეჭვი, რომ გატაცებული ინგლისელი, შესაძლოა, სწორედ ბერძენის სამკუთხედად ქვეული პანკისის რომელიღაც კუთხეში ჰყავდეთ გადამაღული. თბილისიდან პანკისამდე გრძელი გზაა და ამ გზაზე კანონდამცველთა წესრიგი რომ იყოს, ცოტათი მაინც ავიცილებდნენ უბედურებას, რომელიც ხან ადამიანს საქართველოში ძალიან ცუდი, თითქმის მავთულის იმიჯით წარედგინა, მომხდარ დანაშაულს არანაირად არ ამართლებს.

გატაცების მოტივად სახელდება შოუსის საეჭიო მოღვაწეობა ზიზნესში.

თუმცა, ჯერ დანაშაულებით არ შეიძლება ითქვას და ამას ვერც ძალიან ვაქცევებ, მაგრამ ამ გატაცებას მაინც პოლიტიკასთან დაკავშირებული ფულის სუნი უნდა უდიოდეს.

შს მინისტრი კობა ნარჩქაშვილი პირობას დებს, რომ ძველ ტრადიციას დაარღვევს და საზოგადოებისთვის

საერთაშორისო კრიმინალი

ევროსახმომ პოლიტიკატიმრად მიჩნევის თავდაცვის ყოფილ მინისტრს რახიმ კახიევს, რომელიც საფუძვლად სასჯელს იხდის იმისათვის, რომ 1990 წელს სომხეთის ჯარების მიერ აზერბაიჯანის ტერიტორიების დაპყრობა

ევროსახმომ პოლიტიკატიმრად მიჩნევის თავდაცვის ყოფილ მინისტრს რახიმ კახიევს, რომელიც საფუძვლად სასჯელს იხდის იმისათვის, რომ 1990 წელს სომხეთის ჯარების მიერ აზერბაიჯანის ტერიტორიების დაპყრობა დაუშვა. აქედან გამომდინარე, ევროპელებმა აიძულეს აზერბაიჯანის საკსაციო სასამართლო გადაეხედა კახიევის სისხლის სამართლის საქმისათვის. სასამართლო პროცესი დასრულდა კარს მიღმა მიმდინარეობს.

მილანოვიჩი დაისჯება

იუგოსლავიის ტელევიზიის ყოფილი ხელმძღვანელი დამნაშავედა მიჩნეული 16 თანამშრომლის დაკავშირება. ასეთი გადაწყვეტილება მიიღო ბელგრადის სასამართლომ და დაგადასჯეს მილანოვიჩის 10 წლით დაჯილდოების აღკვეთა მოუსაჯა. 1999 წლის 23 აპრილს ნატოს ძალების მიერ ტელეცენტრის სარაკეტო დაბომბვისას ტელევიზიის 16 თანამშრომელი დაიღუპა. ბელგრადის სასამართლომ მათი დაღუპვის მიზეზად მილანოვიჩის არასწორი მოქმედება, კერძოდ, ომის პერიოდში ევაკუაციის წესების დარღვევა აღიარა. დაღუპულთა ნათესავები ირწმუნებიან, რომ საპაერო თავდასხმისას მილანოვიჩმა თანამშრომლებს საბუთა ადგილების დატოვება აუკრძალა.

ტაძარი

ტერორისტებს გადაურჩა

იტალიელმა კარაბინერებმა თავიდან აიცილეს ტაძრის აფეთქება. გაზეთ "კორიერა დელა სეირას" ცნობით, სამართალდამცველები რომ არა, ისლამისტი ტერორისტები ბოლონიის ცენტრში, წმინდა პეტრონიას ტაძრის აფეთქებას მოახერგებდნენ. ტაძარი ტერორისტების საბრძოლო არსებულ კლანურ-მაფიოზური "ომის" პირობებს.

გასულ კვირას, კრახანების ბუდედ მონათლული, პანკისის ხეობაც გვახსენებდა თავს. ხან ნარკომაფიის, ხან ხეობაში დაბანაკებული რუსულან გილაივის "ბოეიკების" "სტინგერებით" შეიარაღებისა და ხანაც ხატბის შემცველის რაზმელების საბრძოლო შემართების გამო. თანაც, გამოითქვა ეჭვი, რომ გატაცებული ინგლისელი, შესაძლოა, სწორედ ბერძენის სამკუთხედად ქვეული პანკისის რომელიღაც კუთხეში ჰყავდეთ გადამაღული. თბილისიდან პანკისამდე გრძელი გზაა და ამ გზაზე კანონდამცველთა წესრიგი რომ იყოს, ცოტათი მაინც ავიცილებდნენ უბედურებას, რომელიც ხან ადამიანს საქართველოში ძალიან ცუდი, თითქმის მავთულის იმიჯით წარედგინა, მომხდარ დანაშაულს არანაირად არ ამართლებს.

ფანდელაძე და პოლენას

ნელ-ნელა აზრუნება

ესპანეთის პოლიციამ 10 მოპარული ფერწერული ტილო იპოვა, მათ შორის, გოიას, პრეგელის, პისაროს, სოროლიას და მსოფლიო ფერწერის სხვა ოსტატთა ნამუშევრები. ერთი წლის წინ მოპარული ტილოების პოვნის შესახებ განცხადება ესპანეთის ვიცე-პრემიერმა, მინაგან საქმეთა მინისტრმა მარიანო რახიმ გააკეთა. 2001 წლის აგვისტოში ქურდები ესპანეთის უმდიდრესი ქალბატონის ესტერ კომპლოვიცის მადრიდში აპარტამენტებში შევიდნენ და იქედან 17 ფანდელაძე ტილო

მოიპარეს, მათ შორის, ისეთი შედეგები უფერწერული ტილო იპოვა, მათ შორის, გოიას, პრეგელის, პისაროს, სოროლიას და მსოფლიო ფერწერის სხვა ოსტატთა ნამუშევრები. ერთი წლის წინ მოპარული ტილოების პოვნის შესახებ განცხადება ესპანეთის ვიცე-პრემიერმა, მინაგან საქმეთა მინისტრმა მარიანო რახიმ გააკეთა. 2001 წლის აგვისტოში ქურდები ესპანეთის უმდიდრესი ქალბატონის ესტერ კომპლოვიცის მადრიდში აპარტამენტებში შევიდნენ და იქედან 17 ფანდელაძე ტილო

მოიპარეს, მათ შორის, ისეთი შედეგები უფერწერული ტილო იპოვა, მათ შორის, გოიას, პრეგელის, პისაროს, სოროლიას და მსოფლიო ფერწერის სხვა ოსტატთა ნამუშევრები. ერთი წლის წინ მოპარული ტილოების პოვნის შესახებ განცხადება ესპანეთის ვიცე-პრემიერმა, მინაგან საქმეთა მინისტრმა მარიანო რახიმ გააკეთა. 2001 წლის აგვისტოში ქურდები ესპანეთის უმდიდრესი ქალბატონის ესტერ კომპლოვიცის მადრიდში აპარტამენტებში შევიდნენ და იქედან 17 ფანდელაძე ტილო

აფიორა 100 მილიონი

დოლარისტოვის

იორდანელი მაჯი ამ-შამაილი ავტოსტრალიაში დააკავეს. მან თავის სამშობლოში 4 ბანკიდან თაღლითურად მიიღო 100 მილიონი დოლარის მიღება.

იორდანელი აფერისტი ორი კვირის წინ დაუკავეს, მაგრამ რადგან იორდანის ავტორიტეტთან არაქვს დადებული შეთანხმება ექსტრადიციის შესახებ, ავტორიტეტი მის გადაცემას ინტერპოლის ნათესავებით ცდილობს.

შამაილი იორდანიაში კორპორაცია "გლობალ ტრეიდს" ხელმძღვანელობდა. მან ყალბი დოკუმენტები

მათხოვრების დედს ციხე ელის

კომინიოში უბრეცენდენტო სასამართლო პროცესი ჩატარდა. სასამართლოს დაწყების საფუძველად მოდღოვას დედაქალაქის ბავშვთა უფლებების დაცვის სამმართველოს სარეგული იქცა. ქალაქის ხელისუფლებმა 38 წლის მოქალაქე უჩოიდა, რომელიც სამ შვილს აიძულებდა, ემთხოვრათ. არადა, უმცროსი 7 წლისაა, უფროსი კი - 13-ის.

ორი გოგონა, ძმასთან ერთად, მათხოვრებით ირჩენდა თავს და უშუქმეგარ დედასაც არჩენდა. სკო-

შემთხვევა

გუმინ, საღამოს 8 საათზე გაკესაბურთალოს და პავლოვის ქუჩის გზაჯვარედინზე, მეტრო "გოცირიძის" მიმდებარე ტერიტორიაზე ავტოავარია მოხდა. ავტომანქანა "ნივა" დაეჯახა "ვაზ-2103" მარკის მანქანას.

ავტოავარიას მხვერპლი არ მოპ-

მოკალაქის უფლებები

განსაკუთრებული უფლებები

საქართველოს მოქალაქის უფლებებს, რა სტატუსითაც არ უნდა სარგებლობდეს იგი, იცავს საქართველოს კონსტიტუცია და მისი ქვეყნული კანონები. ამჯერად ვთავაზობთ იმ უფლებების ჩამონათვალს, რომლებით სარგებლობაც შეუძლიათ განსაკუთრებულს.

განსაკუთრებულ ითვლება სისხლის სამართლის პასუხისმგებლობის მიცემული პირი, რომლის მიმართაც დასრულებულია წინასწარი გამოძიება და საქმე გადაცემულია სასამართლოში. განსაკუთრებული სასამართლო პროცესის სრულყოფილებიანი მონაწილეა და სარგებლობს მხარის ყველა უფლებით, მონაწილეობს განხილვაში, სვამს კითხვებს, წარადგენს შუამდგომლობებს, გამოიღოს სასამართლო კამათში. ცხადია, განსაკუთრებული უზრუნველყოფილი უნდა იყოს დაცვით. მას სრული უფლება აქვს, დამოუკიდებლად გააზიარდოს საკონსტიტუციო ინტერესების დაცვა, უარი თქვას დანიშნულ დაცვაზე, ამასთან, ნებისმიერ დროს შეცვალოს თავისი გადაწყვეტილება და აცლიდეს მისი ცხად დამცველ დელოატს პროცესის მიმდინარეობის ნებისმიერ ეტაპზე. მოსამართლე, თავის მხრივ, ვალდებ-

ულია, დააკმაყოფილოს მისი მოთხოვნა.

განსაკუთრებული ასევე უფლებამოსილია, აცლიდეს მისცეს მოსამართლეს, მსჯელებს, მდივანს, პროკურორს, ექსპერტს, თარჯიმანს. განსაკუთრებული უფლებები გააძლიერებულია მისი შუამდგომლობის საფუძველზე, დაუსვას ექსპერტის შეკითხვები.

განსაკუთრებული უფლებები, სასამართლოს წარუდგინოს კერძო გამოძიების მართვა, რაც აუცილებლად უნდა დაერთოს საქმეს. განსაკუთრებული უფლება აქვს, გადათქვას ან დაასაღეს უფლები წინასწარი გამოძიებისთვის ინტელუალური ჩვენებები. ძალზე მნიშვნელოვანია ის, რომ განსაკუთრებული უფლებები აქვს დუმილის უფლება. თუ განსაკუთრებული იყენებს ამ უფლებას, მისი დუმილი აღიქმება, როგორც მისი მხრიდან წაყენებული ბრალდების უარყოფა და ეს არ შეიძლება, გამოყენებულ იქნას მის საწინააღმდეგოდ.

განსაკუთრებული უფლებები შედის, საბოლოო სიტყვით გამოსვლა, რომ-

ლის დროსაც მას შეუძლია, ამტკიცოს საკუთარი უდანაშაულობა ან, პირიქით, დამტკიცოს ბრალდებაში გათვალისწინებულზე ნაკლები ბრალის ჩარევა არავის შეუძლია, გარდა იმ შემთხვევისა, თუ სიტყვა არ ეხება მისი სახელზე საქმეს. ასეთ დროს მხოლოდ მოსამართლეს შეუძლია, განსაკუთრებული უფლებები განსაკუთრებული უფლებები მიანიჭოს. განსაკუთრებული უფლებები, რომელიც უფლებები მიანიჭოს, სასამართლომ უნდა დასაჯოს მისი მხრიდან წაყენებული ბრალდების უარყოფა და ეს არ შეიძლება, გამოყენებულ იქნას მის საწინააღმდეგოდ.

განსაკუთრებული უფლებები შედის, საბოლოო სიტყვით გამოსვლა, რომ-

ლის დროსაც მას შეუძლია, ამტკიცოს საკუთარი უდანაშაულობა ან, პირიქით, დამტკიცოს ბრალდებაში გათვალისწინებულზე ნაკლები ბრალის ჩარევა არავის შეუძლია, გარდა იმ შემთხვევისა, თუ სიტყვა არ ეხება მისი სახელზე საქმეს. ასეთ დროს მხოლოდ მოსამართლეს შეუძლია, განსაკუთრებული უფლებები განსაკუთრებული უფლებები მიანიჭოს. განსაკუთრებული უფლებები, რომელიც უფლებები მიანიჭოს, სასამართლომ უნდა დასაჯოს მისი მხრიდან წაყენებული ბრალდების უარყოფა და ეს არ შეიძლება, გამოყენებულ იქნას მის საწინააღმდეგოდ.

განსაკუთრებული უფლებები შედის, საბოლოო სიტყვით გამოსვლა, რომ-

მაგალითი

დანიური კონვენცია ქართველებისთვის

სამთაწა ტანხარაშვილი

ორპუსის კონვენცია, რომელიც ჯანმრთელობისთვის უსაფრთხო გარემოში ცხოვრების უფლებებს ითვალისწინებს, საქართველოს პარლამენტმა 2001 წელს მიიღო. თუმცა, დანიური კონვენციით გათვალისწინებულ უფლებებში გარკვევა მისმა მიმღებმა ქართულმა საკანონმდებლო ორგანომ და რეგორმირებულმა მოსამართლეებმა მხოლოდ მას შემდეგ შეძლეს, რაც გარემოს დაცვითი უფლებებით მოსახლეობამ, არასამთავრობო სექტორის დახმარებით, სასამართლოებს კონკრეტული საჩივრებით მიმართა.

ორპუსის კონვენციის საფუძველზე, "არასამთავრობო ორგანიზაცია" თავისუფლების ინსტიტუტი-

ლებული მიადგეს სასამართლოს სარჩელით ხელში, ეს მისია შეუძლია იყოსოთ არასამთავრობო ორგანიზაციამაც.

მაგალითად, ლილოს ტერიტორიაზე მიდებარე ნავთსაყურელით შენუხებულმა მოსახლეობამ, რომელსაც ვირთებისა და ავადმყოფობის გადავალა. ორპუსის კონვენციით დაწესებულ უფლებებში გარკვევის შედეგად, სასამართლომ გადაწყვეტილება აღსრულების პროცესში არასამთავრობო სექტორის მონაწილეობაც გაითვალისწინა.

ერთი სიტყვით, თუ თქვენს ჯანმრთელობას საფრთხე დაემუქება, მიმართეთ კანონმდებლობის დამცველს. თბილისის მერიისა და საქრებულის წინააღმდეგ შეტანილმა სარჩელმა მოსამართლე იძულებული გახადა, ჯერ ორპუსის კონვენციის დეტალებში

გარკვეულიყო და მხოლოდ ამის შემდეგ დაეწყო საქმის განხილვა.

პირველმა მცდელობამ განმართლო. მითანინდა-კრწანისის სასამართლომ თბილისის მერიის ნავთსაყურელის გაუქმება, ხოლო საქრებულის - ნავთსაყურელის საკონსერვაციო ხარჯების გათვალისწინება დაავალა. ორპუსის კონვენციით დაწესებულ უფლებებში გარკვევის შედეგად, სასამართლომ გადაწყვეტილება აღსრულების პროცესში არასამთავრობო სექტორის მონაწილეობაც გაითვალისწინა.

ერთი სიტყვით, თუ თქვენს ჯანმრთელობას საფრთხე დაემუქება, მიმართეთ კანონმდებლობის დამცველს. თბილისის მერიისა და საქრებულის წინააღმდეგ შეტანილმა სარჩელმა მოსამართლე იძულებული გახადა, ჯერ ორპუსის კონვენციის დეტალებში

აქეთ ნამოდით, კასანდრებო!

თამარ მაისურაძე

ბოლნისის რაიონის სოფელ თამარის სამეფო ციხე-სიმაგრის ეზოში მოქმედი ეკლესიიდან მდინარე ქციასკენ მოსანათლად მიმავალ ბოშებს წინ მამა კვიციანი და მამა იონანი მიუძღოდნენ. ეკლესიიდან მდინარემდე, დაახლოებით, 500-700 მეტრია. ბოშები ფეხით მიდიოდნენ,

ეზოებიდან კი გაცილებული ადგილობრივი მოსახლეობა იყურებოდა. ბოშების გაქრისტიანების იდეა ბოშებიდანვე წამოსულა. თბილისში, წმინდა პარბარეს ეკლესიაში მცხოვრებ ბოშა ქალს თავად მოუწოდებია ქრისტიანული რჯულის მიღება. მისი მაგალითი მისაბაძი გამხდარა სხვებისთვისაც.

სულთმოფენობის დღეს, მდინარის ერთ ნაპირზე პატრიარქის

ნათლობის მოლოდინში

ლოცვა - კურთხევით ბოშები ინათლებოდნენ, მეორე ნაპირზე კი აზერბაიჯანელი იკმაყოფილებდნენ ცნობისმოყვარეობას. მთავარი მოვლენა ბოშების ბარონის მონათულა იყო. ამან მრავალ ცნობისმოყვარეს მიაღებინა გაქრისტიანების გადაწყვეტილება. ცოცხალი მაგალითი 11 წლის ბოშა გოგო ლონია იყო, რომელმაც გამოგვიცხადა: არ მოვიანათლები, არაფრის მჯერაო.

ბარონის მონათულიდან ცოტა ხნის შემდეგ კი, გულზე ჯვარდაკიდებული იდგა.

“აქეთ ნამოდით, კასანდრებო!” – იძახის მამა იონანი და ბოშა ქალებიც ხან ზეთის, ხანაც - მირონის საცხებად დგებიან რიგში. მონათულეებს საპატრიარქოს მიერ გამოგზავნილი ჯვრები და ახალი აღთქმა აწუქს. ისტორიულად კერპთაყვანისმცემელმა ბოშებმა კერპი უარყვეს. **“ხალხი**

ინათლება, ამ სარწმუნოებას იღებს, ახალგაზრდები ეკლესიაში დადიან. მე აქამდეც ერთი ღმერთი - იესო მნამა. აქამდე ჩვენი მშობლები ვერ ხედებოდნენ, რომ შვილის მონათულა აუცილებელია.” - ამბობს ბოშების ხანშიშესული ბარონი.

ნათლები ბოშებს თან ჩამოყვინენ, ზოგსაც იქ დახვდა. **“შემთხვევით, საინფორმაციო საშუალებით გავიგე ამ ამბის შესახებ და გადავ-**

წყვიტეთ, ბოშების მოსანათლად ოჯახთან ერთად ჩამოვსულიყავით,” - გვიყვება თბილისელი ქალბატონი. გუშინდელს შემდეგ 50-ზე მეტი ქუთაისელი, ბათუმელი, ქობულეთელი და თბილისელი ბოშა ქრისტიანები არიან და ამით ამაყოფენ კიდევ. **“რომელი სარწმუნოებაა ქრისტიანობაზე უკეთესი?”** - გვითხრა ერთმა გაქრისტიანებულმა ბოშამ.

გოგია ბახაძის ფოტოგრაფია

იდაა მხვენიერია, განხორცილება - ძველი

ნანა ქადაგიშვილი

ბავშვთა გაოჯახების იდეა საქართველოში ჯერ კიდევ 6 წლის წინათ გაჩნდა და 1998 წელს შესაბამისი კანონი შეიქმნა. ეს კანონი უზედამხედველო ბავშვთა საკუთარ ოჯახებში დაბრუნებას ან გაოჯახებას და ამ ოჯახების ფულადი კომპენსაციით უზრუნველყოფას ითვალისწინებს. საკომპენსაციო თანხა კი ბავშვთა სახლების შემცირების ხარჯზე უნდა გაიცეს. ანუ სახელმწიფო რა თანხასაც ერთ ბავშვზე ბავშვთა სახლებს ურიცხავს, ბავშვის ბიოლოგიურ ან მის მიმღებ ოჯახს მისცემენ. აღნიშნული კანონის ბავშვთა სახლების ოპტიმიზაციის ხარჯზე განხორციელებას ფინანსთა სამინისტროც რეალურად მიიჩნევს. კანონის განათლების სამინისტროც იწინააღმდეგება, ამის მიუხედავად, კანონი პარლამენტის შესაბამისი კომიტეტის თაროზე დღემდე უმოქმედოდ დევს.

განათლების სამინისტრო აცხადებს, რომ კანონის იდეა მშვენიერია, მაგრამ მისი განხორციელება ძნელი, რადგან ბავშვთა სახლების ოპტიმიზაციის 20 წელიწადი მაინც სჭირდება. ამიტომ სამინისტროს მესვეურებმა “იოლი” გზა არჩიეს და უზედამხედველო ბავშვთა გასაოჯახებლად სახსრები საზღვარგარეთ მოძებნეს. 2000 წელს სამინისტრომ “იუნისეფთან” ერთად შესაბამისი პროგრამა შექმნა და საქართველოს სამ რაიონში (თბილისი, რუსთავი, თელავი) უკვე 135 ბავშვი დაბინავდა. ბავშვთა დაბინავების პრინციპი იგივეა, რასაც საქართველოს კანონი ითვალისწინებს. ბავშვთა სახლებში მყოფი პატარები ან საკუთარ ოჯახებს უნდა დაუბრუნდნენ, ან სამინისტრომ უნდა მოუძებნოს შესაფერისი ოჯახი, რომელშიც მათ სრულწლოვან ასაკამდე გაზრდიან. “იუნისეფი” ამ ოჯახებს ფულადი კომპენსაციით უზრუნველყოფს. ოჯახი, რომელიც საკუთარ შვილს დაბრუნებს, 6 თვის განმავლობაში ყოველთვიურად 60 ლარს მიიღებს, უზედამხედველო ბავშვის მიმღები ოჯახი კი - მუდმივად (უფრო სწორად, სანამ უცხოური ორგანიზაციები დაგვაფინანსებენ) 100 ლარს. ბავშვთა გაოჯახების პროგრამის კოორდინატორის, თამარ ამზაშვილის ცნობით, დაბინავებული 135 ბავშვიდან 112 საკუთარ ოჯახში დაბრუნეს, დანარჩენ 22-ს კი შესაფერისი ოჯახი უპოვეს. **“სოციალური მუშაკები საკუთარ ოჯახებში დაბრუნებულ და გაოჯახებულ ბავშვებს სისტემატურად ამოწმებენ და, ჯერჯერობით, ყველაფერი კარგად არის. ბავშვები თავს მშვენიერად გრძობენ,”** - გვითხრა თამარ ამზაშვილმა. რამ-

დენიმე ოჯახს ჩვენც დაუკავშირდით და ქ-ნ თამარის ნათქვამში დაფრთხილებული ვართ. ოჯახებში გაოჯახებული ბავშვები, რომელთაც ადრე ოჯახის სითბო არ უგრძობიათ, თავს მართლაც ბევრად უკეთესად გრძობდნენ. ეს ყველაფერი კარგია, მაგრამ არის ერთი პრობლემა. მართალია, უცხოური ორგანიზაციები ჩვენს დაფინანსებას განაგრძობენ, წლეულს ბავშვთა გაოჯახების პროგრამა ქუთაისსა და ბათუმშიც განხორციელდა. ამ ქალაქებს “იუნისეფი” დააფინანსებს, თბილისს, რუსთავსა და თელავს კი - ევროკავშირი, მაგრამ უცხოურმა ორგანიზაციებმა დაფინანსება რომ შეგვიწყვიტონ, გაოჯახებულ ბავშვებს ბავშვთა სახლებში დაბრუნება ძალიან გაუჭირდება. განათლების სამინისტრო აცხადებს, რომ უცხოური დაფინანსების შეწყვეტის შემთხვევაში გაოჯახებულ ბავშვთა პატრონობა ჩვენმა ხელით უნდა ითავოს, მაგრამ თუ საამისო მექანიზმები წინასწარ არ მომზადდა, ხელისუფლებას საჭირო სახსრების გამოძებნა გაუჭირდება. ბავშვთა სახლების შემცირება-ოპტიმიზაციის დროულად დაწყება სწორედ ამიტომ არის საჭირო. განათლების სისტემის მესვეურნი კი ფეხს ითრევენ და დროის უქონლობას იმიზეზებენ.

რატომ არიან ადამიანები მიმუხეზაჲ აქვინანები?

დალი ქაჯარაძე

მიუხედავად იმისა, რომ ადამიანსა და პრიმატებს შორის გენეტიკური იდენტურობა 25 წლის წინათ დამტკიცდა, - ეს რა საკითხავაო იტყვის ადამიანი, საკუთარ უბადლობაში დარწმუნებული და მუდამ ფულის ნატვრაში, რადგან ჭკუა ყოველთვის მიუწევდომელი ბანანია. მაინც, რატომ ჯაბნის ადამიანის ინტელექტი, თუ მისი და შიმპანზის გენომები 98,7 პროცენტით თანხვედრია. მაინც, რატომ არიან ადამიანები ძალიან ჭკვიანები? გერმანელმა გენეტიკოსმა სვანტე პააბომ, როგორც იქნა, გაარკვია სამყაროში ადამიანთა ზეინტელექტუალურობის მიზეზი. სვანტე პააბო მასქ პლანკის სახელობის ევოლუციური ანთროპოლოგიის ინსტიტუტის დირექტორია. ოთხიოდე წლის წინათ მან კიდევ ერთი, ადამიანებისთვის სასიამოვნო რამ, აღმოაჩინა. ნეანდერტალელის ძელიდან მოპოვებული დნმ-ის ანალიზის შედეგად, პააბომ დაასკვნა, რომ ამ ადამიანის მსგავს არსებებს

ადამიანთან საერთო არაფერი აქვს. ამ აღმოჩენამ კაცობრიობა გაათავისუფლა ნეანდერტალელთან ნათესაობის გამო უზერხულობის განცდისგან. ახლა, არგუმენტირებული უპირატესობის გრძობით, თამამად შეგვიძლია გავუწინოთ თვალი სურათს. პააბომ და მისმა კოლეგებმა შიმპანზის, მაკაკისა და ადამიანის ტვინის, ლეილისა და სისხლიდან მოპოვებული დნმ შეადარეს. კვლევისას გამოიყენეს ბიოჩიპები, რომელსაც 18 ათასი გენის ამოცნობა შეუძლია. გაირკვა, რომ ადამიანისა და შიმპანზის სისხლი და ლეილი გენეტიკურად არ განსხვავდება, მაგრამ ტვინში გამოვლენილი სხვაობაა. ო, ეს მოუსვენარი მეცნიერები, ადამიანებს კი ამაში ეჭვი არც არასდროს შეპარვიათ! პრიმატებისა და ადამიანების ტვინის გენების სტრუქტურა ერთგვარია, მაგრამ განსხვავებულია ე.წ. “გენების ექსპრესია”, ანუ, აქტიური და სიჩქარე, რისი მემუგობითაც ჩნდება ცილები. აღმოჩნდა, რომ ადამიანის ტვინში ექსპრესია ხუთჯერ მეტია, ვიდრე პრიმატებში. პააბო მიიჩნევს, რომ პრიმატების განვითარების უძველეს საფეხურზე ადამიანის წინაპრმა, ჩქაროსნული გენების სახით, უპირატესობა მოი-

პოვა. ტვინის ევოლუცია ხუთჯერ სწრაფად ხდებოდა. გასაკრევი იყო აჩქარების მიზეზი და ის, თუ სხვა ცხოველების ტვინებმა რა დაამაგვს? თუმცა, სვანტე პააბოს ცნობისმოყვარეობა ამ საკითხსაც მალე ნათელს მოკვებს. “ჩვენ ვაგრძელებთ ტვინზე კონცენტრირებას და გვინდა გავიგოთ, არის თუ არა ადამიანის ტვინში ისეთი უბანი, რომელიც გენეტიკურ აჩქარებას არ დაექვემდებარა” - განაცხადა პააბომ. ჯერჯერობით კი პააბოს კვლევამ დაადამტურა კაცობრიობის არც ისე მოკრძალებული თვითშეფასება, რომ ადამიანი სამყაროს გვირგვინია. თუმცა ეს მეცნიერის მეორე, ამ შესაძლებარისთვის მიზანი თუ იყო. ისიც გაირკვა, რომ “გვირგვინისთვის” დაუძლეველი ავადმყოფობებით, კიბოთი და შიდსით პრიმატები არ ავადდებიან. ცხოველების ხანგრძლივობით კი მაინც ადამიანები ჯაბნიან. მეცნიერებმა რომ გაიგონ, ადამიანებს რა გენები აქვთ? გამორთული და მაიმუნებს - “ჩართული”, კაცობრიობა შიდსისა და კიბოსგან გათავისუფლებოდა. თუ კვლევა, კვლევა იყოს!

ნომრის სტუმარი

გულიკო ურატაძე: ქართველად ყოფნა ძნელი არ არის

მანია ჭალაბანიძე

“ჩვენ ქართველებად დავიბადენით და ამ აქტით უზენაესი მოვალეობა მივიღეთ, ჩვენს წინაპართაგან საუკუნეების განმავლობაში შექმნილი და ნაანდერძივე ქართველი ერთ-სა და საქართველოს წინაშე.”

ელისე პატარიძე, – ეროვნულ დემოკრატი.

უმძიმესი ცხოვრება ჰქონდათ... ყოველ ცისმარე დღეს სამშობლოში დაბრუნების იმედით ხედებოდნენ, მაგრამ მათ ოცნებას ახდენდა არ ეწეოდა...

ელისე პატარიძე 1924 წლის აგანყების მერე წავიდა აქედან, ქაქუცას რაზმს შეუერთდა. მანამდე ბათუმში, თურქეთთან ბრძოლაში, ტაბახმელა-კოჯორის ამბებში მონაწილეობდა. იყო ეროვნულ-დემოკრატიების ძალზე აქტიური წევრი, ერთ-ერთი პასუხისმგებელი მდივანი.

ცოლ-შვილი ელისეს თბილისში დარჩა. 70-იან წლებში ვაჟმა მამასთან წასვლა დააპირა, მაგრამ “კაკუბეს” ერთმა წინოვნიკმა, რომელიც, სხვათა შორის, ახლობელი იყო, ასე უთხრა: ჩვენი სამშობლოს მტერს იმ სიამოვნებას არ მივანიჭებთ, რომ ჩვენი გაზრდილი, ნაამაგარი შვილით დავატყობოთ... არადა, სწორედ ელისეს ემიგრანტობა დაუდგეს საფუძვლად და 1952 წელს მთელი ოჯახი დედა-ბუდიანად გადასახლეს ყაზახეთში. 1974 წელს, გარდაცვალებამდე ცოტა ხნით ადრე, ელისემ მოახერხა თბილისში დარეკვა... საუბარი ხანმოკლე იყო, არც ერთ მხარეს არ შეეძლო ყელში მოწოლილი ბურთის მორევა...

ამ ზარიდან სულ მალე, ელისე გარდაიცვალა. პირველი ცოლის სიკვდილის შემდეგ მან მხოლოდ ერთი კვირა იცოცხლა...

■ ■ ■

ელისეს პარიზელი მეუღლე, თამარ ალშიბაია 10 წლის იყო, საქართველო ბიძასთან ერთად რომ დატოვა. მშობლებთან განშორებამ შოკში ჩააგდო და დღემდე ვერ იხსნებებს დედის სახეს... მომავალ მეუღლეს, მოგვიანებით, საფრანგეთში, დეი-დამფილთან სტუმრობისას შეხვდა... და ასე გახდნენ ისინი გულიკო ურატაძის - დღეს რადიო “თავისუფლების” ქართული ბიუროს დირექტორის მშობლები.

ქალბატონი თამარი 94 წლის არის. აქტიური, გულსხმებითი ქალბატონია და საფრანგეთის ქართველები მას “დედას” ეძახიან...

ქალბატონი გულიკო ურატაძე ამ დღეებში თბილისში იმყოფებოდა. იგი “24 საათის” რედაქციას ესტუმრა და ჩვენი საუბარიც აქ შედგა.

- ისეთი შთაბეჭდილება მრჩება, ალბათ, დედას ჰგავხართ...

- ამბობენ... მეც დედაჩემივით არ მომწონს ქართველებში სიზარმაცე, დილას გვიანობამდე ძილი, არაპუნქტუალურობა. იქ, საფრანგეთში სულ სხვა რიტუა. დედა მარტო ცხოვრობს და ამბობს, რომ სანამ შეუძლია, მარტო იცხოვრებს. ის საქართველოში პირველად 1998 წელს ჩამოვიდა. ლტოლვილის სტატუსის გამო ძალიან დიდი სირთულეები საფრანგეთშივე შეექმნა. ამ საბუთით ყველა ქვეყანაში შეუძლია წავიდეს, სამშობლოს გარდა. ვინვალეთ, რალაც-ნაირად მოვახერხეთ ჩამოსვლა. აქ მას დიდი ემოცია ელოდა - პირველად შეხვდა ერთადერთ ცოცხლად დარჩენილ დას... თუმცა, იგი ყოჩა-

ლია და ყველაფერი ნორმალურად გადაიტანა. სხვათა შორის, მამაც საქართველოს მოქალაქედ წავიდა საფლავში...

■ ■ ■

პატარიძეებთან აკრძალული იყო ქართულის გარდა სხვა ენაზე საუბარი. ოჯახის უფროსი დემოკრატი კი იყო, მაგრამ, უპირველესად - ეროვნულ-დემოკრატი. ამიტომაც, შვილებმა სრულყოფილად იციან ქართული. როცა დასასვენებლად მიდიოდნენ ზღვაზე, ბავშვებს არავითარ შემთხვევაში არ ჩაუშვებდნენ წყალში, თუ არ ჩააბარებდნენ ქართულ ლექსს, ან რამეს “დედა-ენიდან”. ჰოდა მამინ, როცა მზე ჩახახახებდა, ზღვა ლივლივებდა, ისხდნენ სამივენი მშობლების გარშემო და სხაპასუხობით, გარეშე თვალს რომ არ შეეშინია, აბარებდნენ ქართულ ლექსებს.

- ზოგჯერ მეჩვენება, რომ ბავშვებისგან, ჩვენგან, მეტისმეტად მკაცრად ითხოვდნენ. ერთხელ, ფრანგებმა პლაჟზე ისე გადმოგვხედეს, რომ ჩემს ძმას, ოთარს შერცხვა, ქვიშაში ორმო ამოთხარა და თავი ჩარგო.

■ ■ ■

ქალბატონი გულიკოს ტყუპისცალი ძმა, ოთარი - წლების მანძილზე “აგვა”-ს კომერციული დირექტორი იყო. ერთხანს საფრანგეთში ქართულ სათვისტომოსაც ხელმძღვანელობდა, როგორც ერთ დროს მამამისი. ახლა ის პენსიაზეა, შესანიშნავად მღერის, ცეკვავს და ოქტომბერში თბილისის კონსერვატორიაში დაგეგმილ ფოლკლორული ანსამბლების საერთაშორისო ფესტივალშიც მიიღებს მონაწილეობას.

- ოთარს ჰყავს ფრანგი ცოლი და ორი შვილი, მაგრამ მათ სრულებით არ იციან ქართული. ეს, ალბათ, ცუდია, მაგრამ არ ჩავერიე. საერთოდ, ჩვენ ყველა ვმღერით, დედა და მამაც კარგად მღეროდნენ. პატარა ოჯახური ანსამბლივით გვექონდა და ემიგრანტებისთვის ცუდად არ მღეროდით. მყავს უფროსი დაც, რომელსაც სამი შვილი ჰყავს. ჩვენ, სამივემ ერთსა და იმავე სამსახურში 30 წელზე მეტი გავატარეთ ეს კარგი მეგობრა, მაგრამ როგორც ამერიკელებმა თქვეს, ცუდია, როცა არ გაქვს ცვლილებისა და წინსვლის სურვილი.

- მთელი ცხოვრება არ ხართ საქართველოში და მაინც ქართველად რჩებით... როგორ?

- ეს ჩემთვის ძალიან ძნელი არ იყო. საფრანგეთში დავიბადე, მაგრამ ქართულ გარემოში ვიზრდებოდი, ყველა ქართველი ერთად ვიყავით. ემიგრაციის მეორე თაობამ, ჩემმა თაობამ, მეტ-ნაკლებად შეინარჩუნა ქართველობა.

დავამთავრე სორბონის უნივერსიტეტის უცხო ენებისა და პოლიტიკური მეცნიერებების ფაკულტეტი. დიდი გეგმები მქონდა, მაგრამ მამინ ეს გეგმები არ იყო დაკავშირებული საქართველოსთან, რადგან იმ დროს ეს შეუძლებელი იყო. მიუხედავად რადიო “თავისუფლებიდან” მონაწილეობის მიხედვით, ჩავთვალე, რომ ჩემთვის ძალზე საინტერესო და მნიშვნელოვანი საქმე უნდა მეკეთებინა და დღემდე იქ ვარ.

- არის თუ არა დღეს რადიო “თავისუფლება” ის, რაც იყო მაშინ, როცა ჩუმად უსმენდნენ საბჭოეთში.

- რა თქმა უნდა, რადიო “თავისუფლება” ის აღარ არის, რაც კომუნისტების დროს იყო, და არც უნდა იყოს. ჩვენი მისია შეიცვალა იმასთან დაკავშირებით, რომ შეიცვალა

მდგომარეობა საქართველოში და საბჭოთა კავშირში. კომუნისტების დროს საქართველოში კორესპონდენტები არ გვყავდა. როგორც კი გაიხსნა საზღვარი, მაშინვე დაიწყო მუშაობა თბილისის ბიურომ. საქართველოში ყველაზე მეტი კორესპონდენტი - 15-16 კაცი გვყავს თბილისში, რეგიონებში - 10, პრალაში კი სულ შვიდნი ვართ. სამწუხაროდ, საქართველოში ყველა ჟურნალისტს არ ვიცნობ, მაგრამ მგონია, რომ თბილისურ ბიუროში ქართველ ჟურნალისტთა ნაღების ძირითადი ნაწილია.

- “კაკუბეს” დროინდელი ამბები გაისხნეთ, თუ გქონიათ შეხება და როგორი?

- უშუალო შეხება არ მქონია. უბრალოდ, როდესაც ჩამოდიოდნენ ქართველი მოცეკვავეები, მსახიობები, ვცდილობდი შეხვედრას, მაგრამ მათი “წყალობით” არ ხერხდებოდა. ისე კი ვიცოდი, რომ “თავისუფლებას” საბჭოეთში ახშობდნენ.

- აქ ხშირად გაისმის, რომ ქართველები არ ვარგევართ (ამას მე არ ვეთანხმები). როგორ გგონიათ, რატომ ჩანს ცოტა ცუდი და ბევრი კარგი დამალულია? ამას გეკითხებით როგორც ჟურნალისტს და ემიგრანტს.

- ცუდები ვართ, ნამდვილად ვერ ვიტყვი. ქართველები, ჩემი აზრით, გადამეტებულად ვაფასებთ ჩვენს თავს. ნიჭს გამოყენება უნდა. ვფიქრობ, რომ ისეთი ცუდი დროა, არავითარი შესაძლებლობა არ არის, ახალგაზრდამ, რომელმაც დაამთავრა საქართველოში, ან უცხოეთში, გამოამყვანოს თავისი ნიჭი. ყველა ვერ იმუშავებს გაეროსა და უცხოურ ბანკებში. სამწუხაროდ, ყველას არ აქვს საშუალება ოჯახის, ქვეყნის სასარგებლოდ გამოიყენოს ის, რაც ისწავლა.

- არ გიფიქრიათ საქართველოში მუდმივად საცხოვრებლად წამოსვლა?

- დიდი ხანია ამის სურვილი მაქვს, მაგრამ მგონია, რომ იქ ჯერ კიდევ საჭირო ვარ.

- როგორ წარმოგიდგენიათ, აქ რას გააკეთებთ?

- სერიოზულად არ მიფიქრია, რას გააკეთებ. იქნებ რადიო “თავისუფლების” ქართულ ბიუროში ამიყვანონ(იცინის). შეიძლება, ლექციები, ტრენინგები... თუკი რამე შემიძლია და სანამ შემიძლია, გააკეთებ.

■ ■ ■

ქალბატონ გულიკოს მეუღლე - დავით ურატაძე - ავტოკატასტროფაში ადრე გარდაიცვალა. ისიც რადიო “თავისუფლებაში” მუშაობდა და რედაქციის ერთ-ერთი პირველი წევრი იყო.

ქალბატონი გულიკოს ოჯახის ამბები თბილისში მისმა მასპინძელმა, ძმისშვილმა, ელისე პატარიძის შვილისშვილმა თამაზ პატარიძემ გვიამბო. იგი “იტერას” საქართველოს წარმომადგენლობის ხელმძღვანელია:

- მე და გულიკო ძალიან ვგავართ ხასიათებით ერთმანეთს და ამიტომაც ხშირად ვკინკლაობთ. ძალიან მიყვარს, ძალიან პრინციპულია. ჩემს კომპანიაზეც იყო რამდენჯერმე “თავისუფლებაში” კრიტიკული გადაცემა. ქართულად სრულყოფილად საუბრობს, თუმცა, აქცენტები აქვს და ეს აქცენტი ქვეყანას მიჩვენია...

■ ■ ■

...ისიც უნდა ითქვას, რომ რადიო “თავისუფლების” დევიზი - “სიმართლეს, სიმართლეს, სიმართლეს” - მარტო რადიოსი, დიდი ხანია, უკვე აღარ არის.

სტუმრად „24 საათის“ რედაქციაში

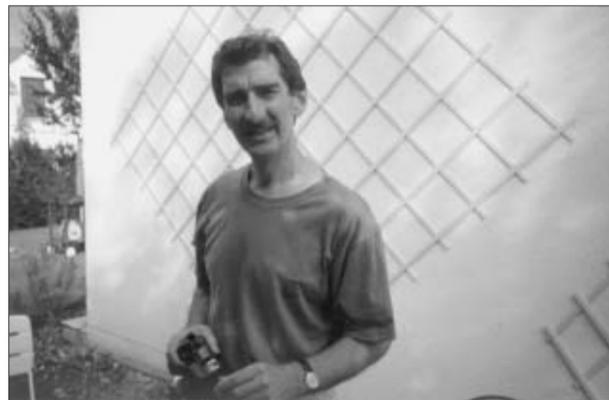
ბასო ბალაშვილი, ფოტო

დედასთან

დასთან

ტყუპისცალი

ინტერნეტის თასი

ინფანტ და აბაზან

პაატა თორთაძე

სამწუხაროდ, ისევ ქართველ ფეხბურთელთა წარუმატებლობებზე ვსაუბრობთ. ამჯერად, საქმე ეხება თბილისის "ვიტ ჯორჯიას", რომელმაც გუშინწინ ინტერნეტის თასის პირველ ეტაპზე ბელგიის "ლოკერენთან" ითამაშა სტუმრად.

ვეტერინარები დამარცხდნენ (3:1). მასპინძლებს ანგარიში მე-18

მეზის სანყის 15 წუთს. დარჩენილ დროში მასპინძლები უკეთ გამოიყურებოდნენ. შესვენებამდე ერთი წუთი იყო დარჩენილი, არნარ გრეტარსონმა მასპინძლები წინ რომ გაიყვანა. მეორე ტაიმში ჩვენებს ანგარიშის გათანაბრების შანსი მიეცათ, მაგრამ ვერც ერთი ვერ გამოიყენეს, სამაგიეროდ მასპინძლებმა არ გაუშვეს ხელიდან თავიანთი მანსი და 87-ე წუთზე რუნარ კრისტანსონმა მატჩის სა-

სტ. გალენი (შვეიცარია) - ბ 68 (ფარერები). მატჩი უზვგოლიანი გამოდგა

წუთზე გაუხსნიათ, თუმცა 12 წუთში დათო დლიძეს წონასწორობა აღუდგინა. ბელგიური პრესის მიერ გავრცელებულ ინფორმაციაში ნათქვამია, რომ ჩვენებურებს არცთუ ურიგოდ უთამაშიათ, მაგრამ ეს ეხება მხოლოდ პირველი და მეორე ტაი-

ბოლო ანგარიში დააფიქსირა. ჯერ-ჯერობით "ვიტ ჯორჯია" კვლავაც ინარჩუნებს შემდგომ ეტაპზე გასვლის შანსს. საამისოდ, ვეტერინარებმა განმეორებით მატჩში 2:1-ს უფრო დიდი ანგარიშით უნდა დაამარცხონ მეტოქე.

პირველი მტაპის სხვა შემხვედრები კი ხსენდსრულდა:

Table with 2 columns: Match Name and Score. Rows include: კოლენინი (ჩრდ. ირლანდია) - სანტა ჯულია (ანდორა) 5:0, მარეკი (ბულგარეთი) - კერსუსი (უელსი) 2:0, ბატე (ბელარუსი) - აკადემისკი (დანია) 1:0, ენოსისი (კვიპროსი) - პრევენსი (ავსტრია) 0:2, ცემენტარენია (მაკედონია) - ჰაენარფორდური (ისლანდია) 1:3, კიშპეშტი (უნგრეთი) - ჟალგირისი (ლიტვა) 0:1, ლეირია (პორტუგალია) - ლევადა (ესტონეთი) 1:0, სტ. გალენი (შვეიცარია) - ბ 68 (ფარერები) 5:1, რიკვა (ხორვატია) - სტ. პატრიკი (ირლანდია) 3:2, კონსტრუქტორული (მოლდოვა) - სინოტი (ჩეხეთი) 0:0, დუკლა (სლოვაკეთი) - სლავენი (ხორვატია) 3:1, ვალეტა (მალტა) - ტეუტა (ალბანეთი) 1:2, ციურისი (შვეიცარია) - ბროტნიო (ბოსნია) 7:0, სანტა კლარა (პორტუგალია) - შირაქი (სომხეთი) 2:0

ახალგაზრდული თამაშები

სკანდალი ქართველების მონაწილეობით

საქართველოს კალათბურთელთა ნაკრები მოსკოვში მიმდინარე ახალგაზრდული თამაშების ფაგორიტად ითვლებოდა. ნაკრებმა მეორე ეტაპის უკანასკნელი შეხვედრა სანკტ-პეტერბურგის გუნდთან გამარია. ნესით და რიგით, ქართველებს იოლად უნდა მოეგოთ. თუმცა, როგორც რუსული პრესა იუწყება, საქართველოს ნაკრებმა ცუდად ითამაშა. სანკტ-პეტერბურგის გუნდი, მთელი შეხვედრის განმავლობაში ლიდერობდა. საქართველოს ნაკრები მეტოქეს მხოლოდ მეოთხე მეოთხედის მიწურულს დაენია. შეხვედრის ძირითადი დროის დასრულებამდე, 30 წამით ადრე, რუსეთის გუნდი მხოლოდ ერთი ქულის სხვაობით იგებდა (67:66). სტუმრები უტყვედნენ. მარკოვიჩის შეტევა არაზუსტი გამოდგა, რასაც ბურთითაშეთის ბრძოლა მოჰყვა. მსაჯებმა გადაწყვიტეს, რომ ნესები ქართველმა კალათბურთელმა დაარღვია.

მწვრთნელებმა, ოქრუაშვილმა და უსტიაშვილმა კი სხვაგვარად მიიჩნიეს და გუნდი მოედინდნენ გაიყვანეს. საქართველოს ნაკრებს 0:20 ნაგება ჩაეთვალა. "ჩვენ კალათბურთის საერთაშორისო ფედერაციის ნესდების თანახმად ვმოქმედებთ. თუ გუნდი უარს ამბობს დანაშაულის შეხვედრის დასრულებაზე, მას ეთვლება ნაგება, ანგარიშით, 20:0. გუნდი იღებს არა ერთ, არამედ - 0 ქულას. ყოველივე ეს საოცარია. საქართველოს ნაკრები ძლიერია და გასაკვირია, თუ რატომ ვერ მოიგო დღეს ამ გუნდმა," - თქვა ტურნირის მთავარმა მსაჯმა, ვიანესლავ ზაიცევმა. მოსკოვის გაზეთები ხაზგასმით მიუთითებენ იმ გარემოებას, რომ საქართველოს ნაკრებში უმაღლესი ლიგის მონაწილე გუნდების კალათბურთელები თამაშობენ ვრცელ კომენტარს თამაშ ოქრუაშვილისგან, გუნდის დაბრუნების შემდეგ მოვისმენთ.

ნანა ძაბნიძის ოქროს მედალი

უფროსი ასაკის მოჭადრაკეთა ტურნირი ქართველი მოჭადრაკის, ნანა ძაბნიძის ტრიუმფით დასრულდა. მან პირველ ტურში ლატვიელი აგნია როგულე დაამარცხა და ამის შემდეგ არც ერთი შეხვედრა არ წაუ-

გია. ძაბნიძემ ზედიზედ დაამარცხა ციმბირელი მარია ფომინიხი, სომხეთის წარმომადგენელი ადრიასიანი, რუსეთის ცენტრალური ოლქის მოჭადრაკე აკატოვა და დამსახურებულადვე მოიპოვა ოქროს მედალი.

სამხისტო ექვსი მედალი

წარმატებულად უნდა ჩაითვალოს სამხისტო პირველობაც. საქართველოს ნაკრებმა ექვსი სხვადასხვა ხარისხის მედალი მოიპოვა. ოქროს მედლები ჯარჯი ფოთოლაშვილმა (68 კილოგრამი წონითი კატეგორია) და მიხეილ თორჭაქემ (78+) მოიგეს. ზურაბ ოდოშაშვილმა (45),

გიორგი მჭედლიშვილმა (63) და გელა სანიკიძემ (55) კი ვერცხლის მედლების მოპოვება შეძლეს. ბრინჯაოს მედალს, 78 კილოგრამ წონითი კატეგორიაში, გიორგი დემეტრაშვილი დაეუფლა. მედლების გარეშე დარჩნენ ბაბილუა, ტყედიანი, შოშიაშვილი და ტყემელაშვილი.

არაპენახის წიგნი

დავით პეტრიასვილი: ფედერაციის სტრუქტურა არადემოკრატიულია

23 აგვისტოს ქართული ფეხბურთის ბედი წყდება. გაიმართება ფეხბურთის ფედერაციის პრეზიდენტის არჩევნები. დღევანდელ პრეზიდენტს, მერაბ ჟორდანიას ერთადერთი კონკურენტი ჰყავს - ფედერაციის ყოფილი თანამშრომელი, უცხოეთთან ურთიერთობის განყოფილების ხელმძღვანელი დავით პეტრიასვილი. წინასაარჩევნო ბრძოლა დიდი ხანია დაიწყო. ბიზნეს-ცენტრის დარბაზში შედგა დავით პეტრიასვილის წინასაარჩევნო პროგრამის პრეზენტაცია. პეტრიასვილმა წარადგინა საქართველოში ფეხბურთის განვითარების ხუთი პრიორიტეტული მიმართულება: ნაკრები გუნდები, ბავშვთა ფეხბურთი, ჩემპიონატი-კლუბები, პროფესიული კვალიფიკაციის ამაღლება და სამართლებრივი ბაზის სრულყოფა.

ამა თუ იმ ქვეყანაში ფეხბურთის დონეს ბავშვთა კლუბების მდგომარეობა და ეროვნული ჩემპიონატი განსაზღვრავს. პეტრიასვილის პროგრამის ერთ-ერთი პუნქტით, უმაღლესი ლიგის გუნდებმა 2004 წლისთვის აუცილებლად უნდა შექმნან საკუთარი ბავშვთა საფეხბურთო სკოლა ან კლუბი - 12 წლის ასაკიდან და ზემოთ. ამას უკვე ითვლისწინებს უფეს-ს კლუბების ლიცენზირების სისტემა. დიდი მნიშვნელობა აქვს, თუ ვინ იმუშავებს ბავშვებთან. ამ მხრივ დღეს სერიოზული პრობლემებია შექმნილი. ბავშვთა მწვრთნელმა პატარა ფეხბურთელებთან მუშაობის უფლება მხოლოდ სპეციალური ლიცენზირების შემდეგ უნდა მიიღოს. "ბავშვთა ფეხბურთის ამოცანა არის ნიჭიერ ბავშვთა აღზრდა და მათი დიდი ფეხბურთისთვის მომზადება," - თქვა დავით პეტრიასვილმა. პროგრამაში საუბარია ქუჩის ფეხბურთზე და რაც დღეს განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია, ბავშვთა საფეხბურთო სკოლებში პატრიოტულ მოტივებზე. საქართველოს პირველი ნაკრების ფეხბურთელებს მზირად პატრიოტიზმის ნაკლებობაშიც ადანაშაულებენ, რაც სიმართლეს არ შეესაბამება - ფეხბურთელებს სხვებზე არანაკლებ უყვართ საკუთარი ქვეყანა. უბრალოდ, "საფეხბურთო პატრიოტიზმს" საფუძველი ბავშვობიდან უნდა ჩაეყაროს.

განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია ეროვნული ნაკრების თემა. დღეს საქართველოში არ არსებობს სხვადასხვა ნაკრების მომზადების ერთიანი სისტემა და არც სხვადასხვა ნაკ-

რებ გუნდებს შორის ურთიერთთანამშრომლობა. საბოლოო მიზანი, ეროვნული ნაკრებისათვის ფეხბურთელის მომზადება კი, საერთოდ არავის ახსოვს. კლუბებმა, ბავშვთა სკოლებმა, სხვადასხვა ასაკის ფეხბურთელთა ნაკრებებმა უნდა მომზადონ ფეხბურთელი, რომელიც შემდეგ ითამაშებს ეროვნულ ნაკრებში.

უფვა უდიდეს მნიშვნელობას ანიჭებს ამა თუ იმ ქვეყნის ფედერაციის სამართლებრივ ბაზას. ამ თემას დიდი დრო დაუთმო დავით პეტრიასვილმა: "საქართველოში სამართლებრივი ბაზის ვაკუუმი. არასრულფასოვანია ფეხბურთის ფედერაციის წესდება. ამის საბუთად გამოდგება უფეს-ს აუდიტორული შემოწმების დასკვნა. დასკვნა, სფეს წესდებასთან დაკავშირებით, უამრავ შენიშვნას და რეკომენდაციას შეიცავს. განსაკუთრებით საყურადღებოა ფედერაციის აღმასრულებელი ორგანოს ფორმირების არადემოკრატიულობა. არ შეიძლება ყველაფერს ერთი ადამიანი წყვეტდეს. აღმასკომისა და ფედერაციის პრეზიდენტის არჩევნები დემოკრატიული, საჯარო უნდა იყოს."

ეროვნული ჩემპიონატიც ცუდ მდგომარეობაშია. მიუხედავად იმიზისა, რომ იმატა დაბაზულობამ (მსაჯების ცემისა და "საქჭო" მატჩების ხარჯზე), ბევრი არაფერი შეცვლილა. ჩემპიონატის მონაწილე ფეხბურთელთა დონე დაბალია, დისციპლინა კი, უბრალოდ, ტერმინია, რომელიც ოდესღაც არსებობდა. ეროვნული ჩემპიონატის მონაწილე გუნდების მთავარი პრობლემა ფინანსებია. დავით პეტრიასვილის პროექტში ასეთი წინადადება: "უმაღლესი, პირველი და რეგიონული ლიგის გუნდები უნდა გათავისუფლდნენ სამსაჯო-სანსპექტორო გადასახადებისგან, მინიმუმ 2005-2006 წლამდე." საქართველოს ფეხბურთის ფედერაცია საკუთარ თავზე იღებს აღნიშნული შეჯიბრებების დაფინანსებას, კლუბებმა კი დაზოგილი ფული სახლებში არ უნდა წაიღონ და მისი მატერიალურ-ტექნიკური ბაზის განვითარებას უნდა უზამზარონ. კლუბს აუცილებლად უნდა ჰქონდეს თანამედროვე სავარჯიშო ბაზა, საერეზერვო გუნდი, ბავშვთა სკოლა და ჩემპიონატში მონაწილეობის ფინანსური გარანტია.

პეტრიასვილის პროექტი უამრავ პუნქტს შეიცავს და ნათლად ხატავს

დავით პეტრიასვილი

ფეხბურთის განვითარების გეგმას. ამის განხორციელებას სერიოზული წრომბა და, რა თქმა უნდა, ფინანსური საფუძველი სჭირდება. პეტრიასვილის კანდიდატურა საფეხბურთო კლუბებმა თბილისის "დინამომ", ზესტაფონის "მეტალურგმა", თბილისის ფეხბურთის ფედერაციამ და საქართველოს მინი-ფეხბურთის ფედერაციამ წარადგინეს. პროგრამის პრეზენტაციას დაესწრო ქართველი მინისტრი, ვანო ჩხარტიშვილიც დაესწრო.

დღეს კი აღმასკომის სხდომა-ა ინყება ბრძოლა პრეზიდენტობისთვის. "მე და ჩემი გუნდი მხარს დავით პეტრიასვილს დავუჭერთ. ის პროფესიონალია და სწორედ მას შეუძლია ქართული ფეხბურთის აღორძინება. ეს დიდ სირთულეებთანაა დაკავშირებული, ვინაიდან დღევანდელი სიტუაცია კატასტროფულია. ფედერაციას უნდა ჰყავდეს ღირსეული, პატოსანი პრეზიდენტი." პროგრამის პრეზენტაციას ეკონომიკის ყოფილი მინისტრი, ვანო ჩხარტიშვილიც დაესწრო.

პეტარანი მსაჯები ხმის უფლებას ითხოვენ

მეველდ მინიროშვილი

ფეხბურთის ფედერაციის დღევანდელი აღმასკომის სხდომაზე, სხვა საკითხებთან ერთად, გასარევევია ვეტერანი, ფეხბურთის ჩამორჩეული მსაჯების სტატუსიც ფედერაციის დღევანდელ ხელმძღვანელობისგან შექმნილი პრობლემების გამო. საერთაშორისო კატეგორიის მსაჯი, მეველდ მინიროშვილი საქართველოს ყველაზე გამოცდილი და ტიტულოვანი არბიტრია. იგი 1977 წლიდან 1990 წლამდე მსაჯობდა საკემპირო, მსოფლიოს და ევროპის პირველობებში, ევროპული საკულუბო ტურნირების, ეროვნული ჩემპიონატის შეხვედრებში. მიმინიროშვილმა იმსაჯა საქართველოს პირველი ეროვნული ჩემპიონატის პირველ შეხვედრაში - თბილისის "იბერისა" და ფოთის "კოლხეთს" შორის. არბიტრი საავტომობილო ავარიამი მაშინ მოჰყვა, როდესაც ერთ-ერთი შეხვედრის ჩასატარებლად მიეგზავნებოდა. ტრავმები სერიოზული იყო. მიმინიროშვილი სამი წლის (ერთი წელიწადი თბი-

ლისში, ორი კი - ლენინგრადში) განმავლობაში მკურნალობდა და საბოლოოდ ფეხზე დადგა. "გაიმართა ახალი არჩევნები, რომელიც დღევანდელმა პრეზიდენტმა, მერაბ ჟორდანიაამ მოიგო. თითოქოს ყველაფერი კარგად უნდა წარმართულიყო - საქართველოში ბევრი კარგი მსაჯი მუშაობდა. ფედერაციის ახალმა ხელმძღვანელობამ თბილისში მილჩენკო ჩამოიყვანა და პრობლემებიც შექმნა. ახალი ფედერაციის დროს ქართულ ფეხბურთის ექვსი თვე ვემსახურე. შემდეგ კი მოხდა ფაქტი, რომლის შემდეგაც საერთოდ წავედი ფეხბურთიდან. ფედერაციას ფიფა-ში კომისრების სია უნდა გაეგზავნა. პირველი კანდიდატი სწორედ მე ვიყავი, რა თქმა უნდა, მილჩენკოსთან ერთად. თავს მშვიდად ვგრძნობდი და მომავალი მატჩებისთვის ჩვეულებრივად ვემზადებოდი. საბოლოოდ, სიაში ჩემი გვარი არ აღმოჩნდა. ორმაგად სანყენი და შურისცემულია ის, რომ საქართველოში ამის

შესახებ არავინ მითხრა. ჩემმა კომავლობაში მკურნალობდა და საბოლოოდ ფეხზე დადგა. "გაიმართა ახალი არჩევნები, რომელიც დღევანდელმა პრეზიდენტმა, მერაბ ჟორდანიაამ მოიგო. თითოქოს ყველაფერი კარგად უნდა წარმართულიყო - საქართველოში ბევრი კარგი მსაჯი მუშაობდა. ფედერაციის ახალმა ხელმძღვანელობამ თბილისში მილჩენკო ჩამოიყვანა და პრობლემებიც შექმნა. ახალი ფედერაციის დროს ქართულ ფეხბურთის ექვსი თვე ვემსახურე. შემდეგ კი მოხდა ფაქტი, რომლის შემდეგაც საერთოდ წავედი ფეხბურთიდან. ფედერაციას ფიფა-ში კომისრების სია უნდა გაეგზავნა. პირველი კანდიდატი სწორედ მე ვიყავი, რა თქმა უნდა, მილჩენკოსთან ერთად. თავს მშვიდად ვგრძნობდი და მომავალი მატჩებისთვის ჩვეულებრივად ვემზადებოდი. საბოლოოდ, სიაში ჩემი გვარი არ აღმოჩნდა. ორმაგად სანყენი და შურისცემულია ის, რომ საქართველოში ამის

ამირეჯიბი, კოკია, გვანცელაძე, მიმინიროშვილი არიან. მე პირადად წვერი შევედი საბჭოთა კავშირის საუკეთესო მსაჯთა ათეულში, 10-ჯერ სიბში ჩემი გვარი არ ფიგურირებდა. რა თქმა უნდა, მილჩენკოსთან ურთიერთობის გასარკვევად მივედი. საუბრის შემდგომ ცხადია, რომ მთელი კარიერა ამირია. 1998 წელს ფედერაციიდან წამოვედი. ასე იყო მაშინ და ასე გრძელდება დღესაც. ფედერაციაში ბევრ რამეს მილჩენკო-ჩოლარაის წყვილი წყვეტს. ჩოლარია მირეკავდა, მთხოვდა დავებრუნებულიყავი და მპირდებოდა, რომ ფიფა-შიც ყველაფერს მოავგავებდა. მე უარი ვთქვი. ჩოლარია, ვეტერანი მსაჯებისგან განსხვავებით, ფეხბურთში არაფერი გაუკეთებია. არ შეიძლება ყველაფერს განაგებდეს ერთი ადამიანი და საერთოდ მონყვეტილი იყვენ ფეხბურთის ისეთი მსაჯები, როგორებიც

ამირეჯიბი, კოკია, გვანცელაძე, მიმინიროშვილი არიან. მე პირადად წვერი შევედი საბჭოთა კავშირის საუკეთესო მსაჯთა ათეულში, 10-ჯერ სიბში ჩემი გვარი არ ფიგურირებდა. რა თქმა უნდა, მილჩენკოსთან ურთიერთობის გასარკვევად მივედი. საუბრის შემდგომ ცხადია, რომ მთელი კარიერა ამირია. 1998 წელს ფედერაციიდან წამოვედი. ასე იყო მაშინ და ასე გრძელდება დღესაც. ფედერაციაში ბევრ რამეს მილჩენკო-ჩოლარაის წყვილი წყვეტს. ჩოლარია მირეკავდა, მთხოვდა დავებრუნებულიყავი და მპირდებოდა, რომ ფიფა-შიც ყველაფერს მოავგავებდა. მე უარი ვთქვი. ჩოლარია, ვეტერანი მსაჯებისგან განსხვავებით, ფეხბურთში არაფერი გაუკეთებია. არ შეიძლება ყველაფერს განაგებდეს ერთი ადამიანი და საერთოდ მონყვეტილი იყვენ ფეხბურთის ისეთი მსაჯები, როგორებიც

ორი სიტყვით

იზრაჰიმ ფარარი ჰარ ისავ ახალგაზრდაა

დომინიკის რესპუბლიკაში, სანტა დომინგოს ეროვნულ თეატრში კუბური მუსიკის ვეტერანის, იზრაჰიმ ფარერის ფანტასტიკური შოუ მოენყო. 75 წლის მუსიკოსი Buena Vista Social Club-ის აკომპანიმენტით, ორი საათის განმავლობაში შეუწყვეტლად უკრავდა, ცეკვავდა და მსმენელისთვის არც

იმპროვიზაციებს იშურებდა. Buena Vista Social Club-ში კი ლეგენდარული შემსრულებლები: დემეტრიო მუნიზი (ტრომბონი), რობერტო ფონსეკა (ფორტეპიანო) და გუაბირო მირაბალი (საყვირი) შედიოდნენ. "თავს ისე ვგრძობ, როგორც კუბაში", - განაცხადა დასასრულს ფარერი.

ბენი ბუდგენიდან დღემდე

კარნეგი ჰოლს ჯაზის მდიდარი ისტორია აქვს, რომელიც 1938 წლის 16 ივნისით იწყება. ამ დღეს კარნეგი ჰოლი სინგის მეფეს, ბენი ბუდგენს მასპინძლობდა. ამ ისტორიაში ბოლო თავი ჩაიწერა პარასკევს, როცა JVC ჯაზ ფესტივალის ფარგლებში ჯაზის ფანებისთვის შესანიშნავი კონცერტი ჩატარდა. მაყურებელმა

გაცივო 30 წლის პიანისტი, ბრედ მელდაუ, რომელსაც ვარსკვლავის მომავალს უწინასწარმეტყველებენ. თუმცა, იმავე საღამოს ჯაზის თავყვანისმცემლები კარნეგი ჰოლის ჯაზ ბენდს გამოემშვიდობნენ - მუსიკოსების კონტრაქტი, ჰოლში მრავალწლიანი გამოსვლების შემდეგ, წელს წყდება.

ქველმოქმედების შედეგ - მსოფლიო ტურნე

მარკ ნოფლერი მუშაობს მესამე სოლო ალბომზე, რომელიც სექტემბერში გამოვა. ჯერჯერობით დაუსაბუთებელ ალბომში სტუმარი-ვოკალის როლს ემილუ პარისი ასრულებს. მარკ ნოფლერის ახალ ნამუშევარში თავის სიტყვას ამბობენ გლენ დუნკანი, პოლ ფრანკლინი, ჩედ კრომველი, ჯიმ კოქსი და გლენ ვორკი.

ნით, მარკ ნოფლერი 2003 წლის გაზაფხულზე მსოფლიო ტურნესაც გეგმავს. თუმცა, მანამდე ის თავის მეგობრებთან - გიტარისტ რობი მაქინტოშთან და "დაიარ სორეისის" ყოფილ ბასისტ ჯონ აილსთან ერთად ბრიტანულ საქველმოქმედო კონცერტებში მიიღებს მონაწილეობას. შემოსული თანხა კიბოთი და ლეიკემიით დაავადებული ბავშვების ფონდში გადაირიცხება.

ჰიუგოს ჩინური დებიუტი

შაბათს შანხაის დიდ თეატრში ევროპული პრემიერა გაიმართა. ჰიუგოს თავიანთი ცემელებს საშუალება მიეცათ, "საბრალონის" მიხედვით დადგმული მიუზიკლი ენახათ. ეს სპექტაკლი ბროდუეის სცენიდან დიდი ხანია, არ ჩამოსულა, ის ლონდონის ვესტ-ენდის ისტორიაშიც ერთ-ერთი ყველაზე წარმატებული წარმოდგენაა. ჩინელმა პუბლიკამ მიუზიკლი არანაკლები აღფრთოვანებით მიიღო. იქ ჰიუგოს ეს რომანი ერთ-ერთი ყველაზე პოპულარული ნაწარმოებია. წარმოდგენა ინგლისურ ენაზე მიმდინარეობდა, სცენის თავზე ჩინური ტიტრებით.

"საბრალონის" შანხაიში ჩატანა ჩინეთის კულტურის მესვეურებს საკმაოდ ძვირი დაუჯდათ. სცენის 5663-კილოგრამიანი დეკორაციების ჩატანა 161 ათასი ჩინური იუანი ღირდა, მსახიობების ტრანსპორტის და დაბინავების ხარჯებმა კი 1.1 მილიონ იუანსაც მიუკაჟუნა. ასეთი ხარჯები ჩინეთის კულტურის სამინისტროს ჯერ არც ერთი ევროპული წარმოდგენისთვის არ გაუღია. ბილეთის ფასი 7-70 იუანი იყო - ანუ, ყველაზე იაფი ბილეთიც კი გაცილებით მეტი ღირდა, ვიდრე საშუალო ჩინელის დღიური ხელფასი. მიუხედავად ამისა, წარმოდგენა მაინც ანშლავით ჩატარდა.

„ქალთევზა“

მოულოდნელად შეწყდა

პარიზის ოპერაში დეორჟაკის ოპერა „ქალთევზას“ წარმოდგენა მოულოდნელად შეწყდა - ჩამოინგრა სცენის შრავალკილოგრამიანი დეკორაციები. საბედნიეროდ, მსახიობთაგან

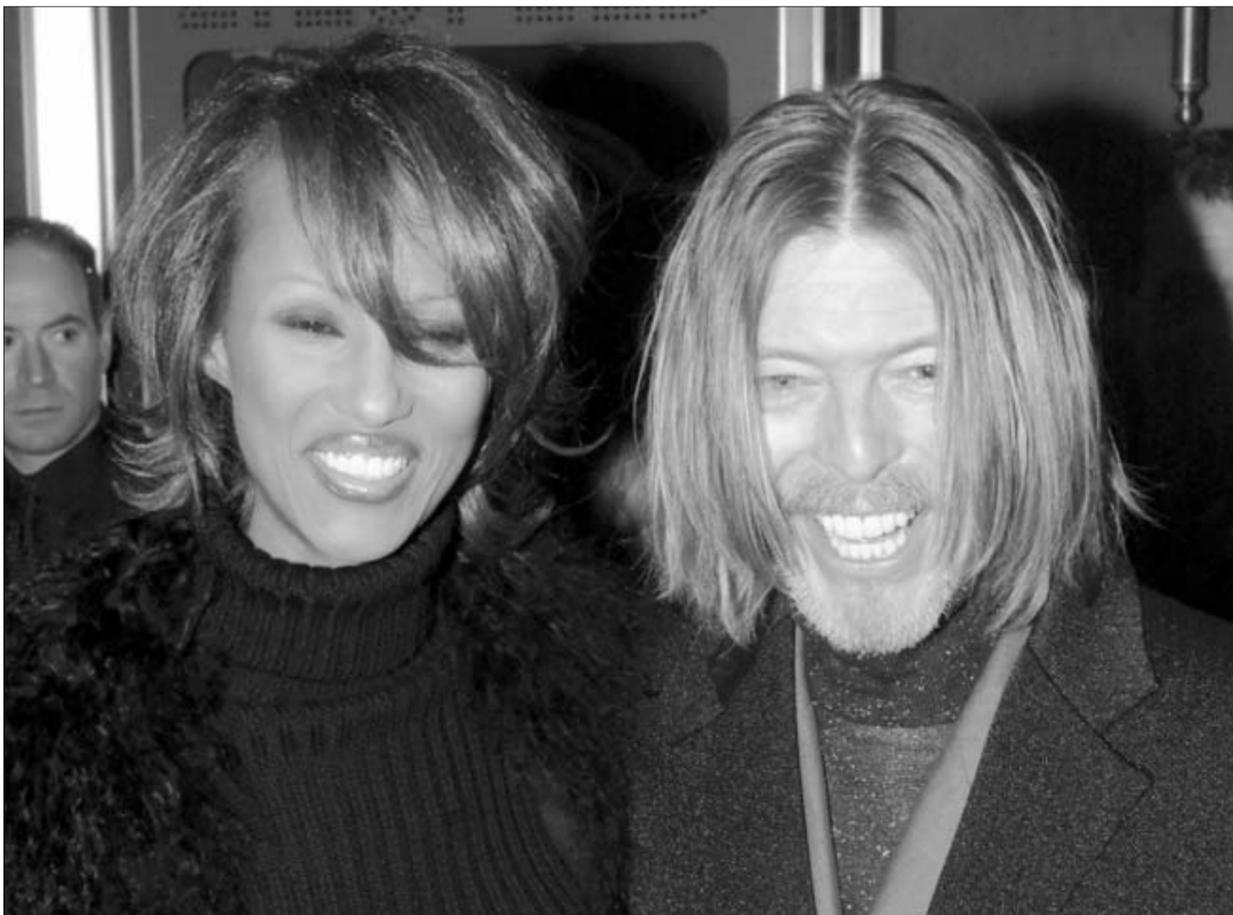
არავინ დაშავებულა. თეატრის ხელმძღვანელობამ მაყურებელს მოუბოდიშა და მოკლე შესვენება გამოაცხადა, მუშებმა კი დეკორაციები ალაგვიანეს და წარმოდგენაც განახლდა.

ლონდონის ხმაურიანი ფანტიალი

Rhythm Sticks - დასარტყმელი ინსტრუმენტების ლონდონური ფესტივალი ტრადიციას არც წელს დაარღვევს და სტარტს ივლისიდან აიღებს. უკვე შეგვიძინა ნელია, ეს "ხმაურიანი" ფესტივალი მრავალფეროვან და, ხშირად, ეგზოტიკურ რიტმებს მასპინძლობს. ფესტივალში, როგორც წესი, კლასიკური, ჯაზის, აფრიკული, ინდური, კელტური, თურქული, არაბული და ლათინური მუსიკის შემსრულებლები მონაწილეობენ.

რად, ეგზოტიკურ რიტმებს მასპინძლობს. ფესტივალში, როგორც წესი, კლასიკური, ჯაზის, აფრიკული, ინდური, კელტური, თურქული, არაბული და ლათინური მუსიკის შემსრულებლები მონაწილეობენ.

ქამელეონის "ნამდვილი" ფარი
დევიდ ბოუი საკუთარ თავს ახალი ალბომით უზრუნდება

დევიდ ბოუი და იმანი.

გადი სარკაზმიაქოვა

"პოპის ქამელეონი" - ასე მონათლეს თავის დროზე როკ-კრიტიკოსებმა მსოფლიოს ერთ-ერთი ყველაზე ცვალებადი იმიჯის მქონე მუსიკოსი - დევიდ ბოუი. ბრიტანეთში ყველაზე მდიდარმა როკ-ვარსკვლავმა ხანგრძლივი კარიერის მანძილზე მართლაც არა ერთი როლი ითამაშა - ზიგი სთარდასტის ასტრონავტული "გადაზრდებიდან" დანწყებული, პირველი ოფიციალური ჰომოსექსუალისტი მუსიკოსის (სინამდვილეში ბისექსუალია), ნიცქესა და პიტლერის აპოლოგეტობის ჩათვლით.

ტიპურ მუსიკოსის ტიპურ სტილზე აპელირება). სწორედ ტონი ვისკონტისთან კოლაბორაციის შედეგია The Man Who Sold the World; Diamond Dogs; excellent Young Americans და ენ "ბერლინური ტრილოგია": Low; Heroes და Lodger. საკვირველი არაფერია იმაში, რომ ახალი ალბომი "მარსიანელის" იმიჯის გახსენებით იწყება და ყველაზე აშკარა ნათესაურ კავშირს ზიგი სთარდასტის პერიოდთან ამჟღავნებს. პირველივე სიმღერაში Sunday ბოუი ზიგი სთარდასტის თეატრალური ხმით იწყებს "სიცოცხლის ნიშნებს" და სხვა ამგვარ ვიტაულ თემებზე მსჯელობას. მუსიკოსის მიერ წარსულის გაიდეალებასა და სიბერის ნიშნების გამოაშკარავების შესახებ ქილიკი კი უკვე მოასწრეს ბრიტანელმა როკ-კრიტიკოსებმა. ერთ-ერთი მათგანი ამ ალბომს განსაზღვრავს, როგორც "ბოუის მიერ ბოუის ტრანსლირებას".

ალბომში ამ მუსიკოსის ყველა საუკეთესო ტრადიციას გადაწვევს. "ბოუი მუსიკას სჭირდება", - ისეთი პათეტიკით გაიძახოდა ლენერი, რომ ჩანს, მუსიკოსსაც აღარ გაუძლო გულმა და ტკბილ მოგონებებსა და ნაცნობ პანგებს მიეცა. თანაც იმდენად, რომ "ეს ალბომი მთლიანად ქვეყრია", -ო (ასე ეძახიან ძველი სიმღერების ახალ არარწერიანებს ინგლისელები) განაცხადა ერთმა ენამწარე კრიტიკოსმა და ისიც დაუმატა - ბოუიმ მარტო სხვები კი არა, საკუთარი თავიც ქავერის სახით წარმოგვიდგინაო". მიუხედავად ამ ყველაფერისა, ბოუის ახალი ალბომს მხარდაჭერი უფრო მეტი გამოუჩნდა. ერთნი Heathen-ის უფრო ღრმა და ინდივიდუალურ ტექსტებზე მიუთითებენ, მეორენი კი - მის განსაკუთრებულ სოლიდურ იერ-სახესა და ბრწყინვალე ფლერადობაზე.

რამდენიც არ უნდა ილაპარაკონ გავლენებზე, პირველი სიმღერა Sunday-ის ღირსებებს მაინც ვერავინ მალავს. ბოუისა და ვისკონტის ნამდვილად არ შეშლიათ, როცა ამ სიმღერით გახსნეს ალბომი და პროექტის მთელი კონცეპტუალური ცენტრიც აქ მოათავსეს. ფლერადობით, ცოტა არ იყოს, Moulin Rouge-ს საუდნით მუსიკოსად თვლის და სურს ახალ

მეორეს მხრივ კი, ბოუის მიერ "საკუთარი თავით ასეთ გატაცებას" კომერციულ ინტერესებს უკავშირებენ. ჯერ კიდევ ალბომის გამოცეამდე "კოლამბია რეკორდზ"-ის პროდიუსერი დონ ლენერი აცხადებდა, რომ ბოუის ყველაზე გავლენიან მუსიკოსად თვლის და სურს ახალ

ალბომში ამ მუსიკოსის ყველა საუკეთესო ტრადიციას გადაწვევს. "ბოუი მუსიკას სჭირდება", - ისეთი პათეტიკით გაიძახოდა ლენერი, რომ ჩანს, მუსიკოსსაც აღარ გაუძლო გულმა და ტკბილ მოგონებებსა და ნაცნობ პანგებს მიეცა. თანაც იმდენად, რომ "ეს ალბომი მთლიანად ქვეყრია", -ო (ასე ეძახიან ძველი სიმღერების ახალ არარწერიანებს ინგლისელები) განაცხადა ერთმა ენამწარე კრიტიკოსმა და ისიც დაუმატა - ბოუიმ მარტო სხვები კი არა, საკუთარი თავიც ქავერის სახით წარმოგვიდგინაო". მიუხედავად ამ ყველაფერისა, ბოუის ახალი ალბომს მხარდაჭერი უფრო მეტი გამოუჩნდა. ერთნი Heathen-ის უფრო ღრმა და ინდივიდუალურ ტექსტებზე მიუთითებენ, მეორენი კი - მის განსაკუთრებულ სოლიდურ იერ-სახესა და ბრწყინვალე ფლერადობაზე.

რამდენიც არ უნდა ილაპარაკონ გავლენებზე, პირველი სიმღერა Sunday-ის ღირსებებს მაინც ვერავინ მალავს. ბოუისა და ვისკონტის ნამდვილად არ შეშლიათ, როცა ამ სიმღერით გახსნეს ალბომი და პროექტის მთელი კონცეპტუალური ცენტრიც აქ მოათავსეს. ფლერადობით, ცოტა არ იყოს, Moulin Rouge-ს საუდნით მუსიკოსად თვლის და სურს ახალ

30 ივნისი (21:00) - ფილარმონიის დიდი საკონცერტო დარბაზი. შაბთი-BSM. წარმოგიდგამთ: 21:00 სთ - გენაე ოთახი. (საქართველო) 21:40 სთ - ტანია მარია და პინა ბრაჟილ კვარტატი. (ბრაზილია)

2 ივლისი (21:00) - ფილარმონიის საკონცერტო დარბაზი. GMIT-ბაბუნი. წარმოგიდგამთ: ზოზ მინცვარი და თბილისის ბიზ-ბანკი (აგზ-საქართველო) აგზ-ის სააფრუსა და ბადანხედალთა ქავერის მხარდაჭერით

3 ივლისი (21:00) - ფილარმონიის საკონცერტო დარბაზი. ლაპოილი. წარმოგიდგამთ ელ პერო და ბანდი (აგზ)

3 ივლისი (21:00) - კლავი პოი. რუსთაველის საკონცერტო დარბაზი. კაბაკა ამირანაშვილის ბანდი (აგზ) ზოზ მინცვარის კვარტატი (აგზ)

4 ივლისი (21:00) - კლავი პოი. ნესაჯე. წარმოგიდგამთ იგორ ხრილი და ბანი ბარათაშვილი (რუსეთი. საქართველო) 22:00 დანის როლინგის ბადგონე ანდ კოვანი. (დიდი ხრიტანეთი)

5 ივლისი (21:00) - კლავი პოი. კანტი. წარმოგიდგამთ ჰაზ-კვარტატი (სოხხეთი) კაბაკა ამირანაშვილის ბანდი (საქართველო) ალფრად პი ვი. ელისის ანსამბლი (აგზ)

თბილისის მე-6 საერთაშორისო კაზი - ფანტიალის პროგრამა

ახსენი

ანარქიიდან ფოლკამდე

ბრიტანელი ანარქისტების, Chumbawamba-ს ახალი ალბომი, Readymades უკვე გზაშია და ხუთ აგვისტოს გამოვა. როგორც ამბობენ, ალბომი მკვეთრად განსხვავებული იქნება ჯგუფის წინა ნამუშევრებისგან.

როგორც ჯგუფის ოფიციალური ინტერნეტ-საიტიდან ამჟღავნებენ ფანებს, მუსიკოსების მრისხანება არ გამჭრალა, უბრალოდ, ისინი უფრო ნაღვლიანი იქნება. "ჩვენ შევცვალეთ ჩვეული სტილი. ახლანდელ სიმღერებში გვაქვს ცოტა ყვირილი, ცოტა მელოდიური ვოკალი და დიდი გუნდი ფინალში. ასევე, გვაქვს ცოტა ფოლკლორიც და, საერთოდ, მელოდიური ნამუშევარია" - ამბობენ მუსიკოსები.

Readymades-ზე მუშაობისას მუსიკოსები შთაგონებული იყვნენ მათთვის რამდენიმე მნიშვნელოვანი მოვლენით. ესაა, პირველ რიგში, შუა საუკუნეების ინგლისის გლეხთა აჯანყება 1381 წელს; ინგლისელი სეტყელ რემის უდანაშაულო დასჯა (მას თეთრკანიანის მკვლელობა და-აბრალებს) და ფეხბურთელი ლენ შეკლტონი.

შეგახსენებთ, Chumbawamba-მ ბოლო ალბომი მარმანინი გამოუშვა.

პეტიფილდი ქანთრიზა გადავიდა

Metallica-ს ფორმტმენი, ჯეიმს პეტიფილდი შეასრულებს რემიქსს სიმღერაზე So Complicated, რომელსაც ერთ დროს ქანთრის ცნობილი შემსრულებელი, ქეროლიან დოუნ ჯონსონი ასრულებდა. სახელწოდება შეცვლილი სიმღერა (რემიქსს უბრალოდ, Complicated ჰქვია) უახლოეს დღეებში, აშშ-ს რადიოსადგურებში დატრიალდება. რემიქსის პროდიუსერია ბობ როკი, რომელიც რადიოშიც წელიწადია ჯგუფთან თანამშრომლობს.

დღესასწაული მოგავალი დედებისთვის

ფეხმძიმე ვარსკვლავების ბუმი, რომელიც ამერიკაში დაიწყო, ნელ-ნელა ევროპასაც მოედო. ბავშვების გაჩენა ცნობილმა ქალბატონებმა პოპულარულ საქმიანობად გაიზარდა. ყველაზე ძირითადი რიტუალი კი, მომავალი დედებისთვის გამართული დღესასწაულებია.

ასეთი party ბრიტანელმა დიზაინერმა, სტელა მაკარტნიმაც მოუწყო ფეხმძიმე მეგობრებს: კეიტ ვინსლეტს, მარლინ სპიტერსა და სოიდი ფროსტს. მომავალ დედებს პატები დასდეს გენეტიკ პულტროუმ, მეგ მეითუნსა და კოდეტ რამდენიმე პოპულარულმა პიროვნებამ.

მაკარტნის სახლი ნოთინგჰემ-ზე, სადაც ჩაიარა საღამომი, ყვავილებითა და საპაერო ბურთებით იყო მორთული.

"12 მაგიდა" და ბევრი პარსკვლავი

სტეფანე მღერბიშვილი

სოსო თოლორაია

კახა ცისკარიძე

მამუკა ონაშვილი

კა გვასარი

ბილიარდის კლუბში "12 მაგიდა" გუშინ გაიმართა ტურნირი, სადაც ერთმანეთს შოუბიზნესის წარმომადგენლები შეხვედნენ.

კლუბი "12 მაგიდა" პირველი საბილიარდო, რომელიც საქართველოში გაიხსნა. მას ბილიარდის მოყვარულთა ლიგა კურირებს, რომელიც ცნობილი ფირმის VALLEY-ის ერთადერთი წარმომადგენელია ამიერკავკასიაში. ლიგის პრეზიდენტი გვაგვალავანდიშვილი. მან აღნიშნა, რომ კლუბში "12 მაგიდა" ყოველწლიურად, ნოემბრიდან მარტის ჩათვლით იმართება ბილიარდის მოყვარულთა გუნდური ტურნირი, გამარჯვებულები უკვე ორჯერ იყვნენ ლას-ვეგასში. ისეთი სპეციფიური შეჯიბრება, როგორცაა შოუბიზნესის წარმომადგენლების შეხვედრა, უკვე მეორედ ჩატარდა. ინიციატორები იყვნენ კახა (მამულია) მამულაშვილი და ლელა ნურნუშია. მამულია აღნიშნა, რომ კლუბი "12 მაგიდა" მათი ოჯახისათვის საკუთარი სახლივით ახლობელია. შეკრების იდეა წამოვიდა იქიდან, რომ შოუბიზნესის წარმომადგენლები მოკლებული არიან ერთმანეთთან შეხვედრას. "არადა, ამ ხალხთან ურთიერთობა არაჩვეულებრივია, ყველაფერი ავებულია იუმორზე, წყნა არ არსებობს", - განაცხადა მამულიამ. ის თვლის, რომ მსგავსი ღონისძიებები, პირველ რიგში, შეკრების და გართობის საშუალებაა. "ეს ჯანსაღი ცხოვრების წესია და მე მიხარია, რომ "12 მაგიდა", ასევე ბოლინგ(ცენტრი, მხარს გვიბამს და გვპირდება, რომ მსგავსი "ტუსივკები" ყოველწლიურად გაიმართება", - დაამატა მამულიამ.

შოუბიზნესის წარმომადგენლებს შორის გამართულ ტურნირს წინ უძღოდა ირდლიანი მომზადება. მიუ-

ხედავად იმისა, რომ 22 ივნისს ვარჯიში 2 საათზე უნდა დასრულიყო, ეს პანეთი-კორეის საფეხბურთო მატჩის გამო, თითქმის, ყველამ დაიგვიანა. ბილიარდის მატჩი შეიკრიბნენ, წყვილები მხირ-მხირად იცვლებოდნენ, ასე რომ, თითქმის ყველამ ითამაშა ერთმანეთთან. მიუხედავად იმისა, რომ 23 ივნისის ტურნირში ურნალისტები არ ვიღებდით მონაწილეობას, კლუბის ხელმძღვანელობამ ერთი მაგიდა ჩვენც დაგვიტოვა. მომღერლებთან ერთად პრესის და რადიოს წარმომადგენლებმაც მშვენიერი დრო გავატარეთ.

23 ივნისს, პირველ საათზე დაიწყო შეხვედრა, კენჭისყრის შედეგად გაიკვია თუ, ვინ ვის შეხვედებოდა. სულ იყო მამაკაცთა რვა და ქალთა ორი წყვილი. პანო, სოსო თოლორაია, ნიკა ლომიძე, ირაკლი ნოზაძე და გურამ ლომიძე "ქუჩის ბიჭებიდან" და ნუგზარ კვაშალი პირველი ეტაპიდან ვერ გავიდნენ.

"მშვენიერ განწყობაზე ვარ. მართალია ნაგავი, მაინც მოგებული დავარი. იმიტომ, რომ ძალიან კმაყოფილი ვარ. კარგია, არა სამუშაოდ, არა სცენაზე რომ ვიკრიბებით, კვირაში ერთხელ მაინც რომ მოეწყოს ასეთი აქცია, ღირს. არა მარტო აქ, შეიძლება კოკონთან, ტბაზე, ზღვაზე..." აღნიშნა პანომ. უნდა აღინიშნოს, რომ პანჩის და მამულიას შედეგებმა, ბაჩომ და ნიკუშამ ძალიან კარგად ითამაშეს ბილიარდის რამდენიმე პარტია. ბავშვები კარგ ხასიათზე იყვნენ და მამებს გულშემოტკივრობდნენ. თავისი აზრი გამოთქვეს ზურაბ დოიჯაშვილმა: "მშვენიერ ხასიათზე ვარ, მიყვარს ბილიარდი და დიდი მადლობა მინდა ვუთხრა აქციის ორგანიზატორებს. რაჯამ "ფლემიდან" აღნიშნა, რომ კარგად გრძნობს თავს: "ვცდილობ მასქიმალური სიამოვნება მივიღო თითოეული დარტემისგან", - აღნიშნა

მან. რაც შეეხებათ ქალბატონებს, თამაშის დაწყებამდე გავსაუბრებელია ნურნუშიას და ბასა ფოცხიშვილის, "მე და ბასამ ერთად დავიწყეთ ბილიარდის თამაში, ორი წლის წინ ჩატარებულ ამავე სახის კონკურსზე ფინალისტები სწორედ ჩვენ ვიყავით, თამაში ბასას გამარჯვებით დამთავრდა", - გვითხრა ლელა ნურნუშიამ, "ისე ნაგება-მოგებას დიდი მნიშვნელობა არა აქვს, ჩვენ ყველანი მეგობრები ვართო", - დაამატა მან.

მამაკაც მითამაშებს შორის ნახევარფინალში მამულია და სტეფანე, მამუკა ონაშვილი და კახა ცისკარიძე მოხვდნენ. ამათგან გამარჯვებულები, მამულია და მამუკა ონაშვილი პირველი ადგილისათვის შეხვედნენ ერთმანეთს, ხოლო კახა ცისკარიძეს და სტეფანეს მესამე ადგილის მოპოვებისათვის მოუწიათ თამაშმა. პირველი საპრიზო ადგილი მამულიას ერგო, თუმცა, უნდა ითქვას, რომ ონაშვილი საკმაოდ ძლიერი მეტოქე აღმოჩნდა. "მართალია, მეორე ადგილზე გავედი, ცუდ განწყობაზე ნამდვილად არ ვარ. გაიმარჯვა მეგობრობამ, მამულია მაგარი მონიწილედგება", - განაცხადა მამუკამ. რაც შეეხება მესამე ადგილს, ის სტეფანემ მოიპოვა. მან ყველანაირ ინტერვიუზე უარი განაცხადა. სტეფანესთან შეჯიბრში დამარცხებულმა კახა ცისკარიძემ კი გვითხრა, ლაპარაკის ხასიათზე არ ვარო.

ქალთა შეჯიბრში ადგილები ასე განაწილდა: მეოთხე ადგილი - ბასა ფოცხიშვილი, მესამე - მარინა მისიურაძე, მეორე - თიკო ბერძენიშვილი, ანუ მეა, და პირველი ლელა ნურნუშია. შემდეგ დარიგდა კლუბის და "ისი-პარის" მიერ დაწესებული პრიზები. ყველა ძალიან კარგად გრძნობდა თავს. მიზანი მიღწეული იქნა: მეგობრები შეხვედნენ ერთმანეთს, ითამაშეს და გაერთნენ.

ლელა ნურნუშია

სპორტს ანალიტიკოსი, რეჟისორი

სკენის მიღმა

რითი იპყრობან ჩვენს ყურადღებას პარსკვლავები?

შოუ-ბიზნესის "ვარსკვლავებისგან" სკანდალური განცხადებები და ექსტრავაგანტული საქციელი არ გვიკვირს ხოლმე. თუნდაც იმიტომ, რომ მათ ეს საქმე უფრო კარგად გაუმოსდით, ვიდრე ის ძირითადი საქმიანობა, რითაც მილიონებს იხეცენ. მაგრამ, სულ სხვაა, როდესაც ამ "ვარსკვლავების" რიცხვში ისეთ მეტრებს აღმოაჩენ, როგორცაა სერ პოლ მაკარტნი ან როდ სტიუარტი.

არის ასეთი მოსაზრება, რომ ასაკთან ერთად ადამიანი სულ უფრო უცნაური ხდება. ბოლო დროს ამ მოსაზრებას კარგად ადასტურებს ექსპობილი, სერ პოლ მაკარტნი. მისი ნებისმიერი ყოველდღიური თუ არაჩვეულებრივი საქციელი უსწრაფესად ვრცელდება მსოფლიო ქსელში და საყოველთაო განსჯის საგანი ხდება. და, რაც მთავარია, ამის მიზეზი მხოლოდ თავად ექს-ბილისი პოპულარობა არ არის: ცნობისმოყვარე უფრნალისტებისთვის მსკვირი ვარსკვლავიც იძლევა ინტერესის საბაბს. ის-ის იყო მსოფლიო მის მეორე ქორწინებაზე, როგორც ფინანსური გარიგების შედეგზე, ალაპარაკდა (მართალია, ახლადდაქორწინებული წველი უარყოფს საქორწინო მოლაპარაკებას, მაგრამ საპირისპიროს ამტკიცებს მაკარტნის შვილი, სტელა, რომელსაც ალბათ თავისი ინტერესი აქვს და არ სურს მილიონერი მამიკოს მემკვიდრეობის დედინაცვალთან გაყოფა), რო-ენ-როლის უფრებელმა გმირმა კოდეტ უფრო უჩვეულო საქციელით მიიპყრო ჩვენი ყურადღება. საერთოდ, უკანასკნელი წლების განმავლობაში მაკარტნის ცხოვრებაში რამდენიმე მნიშვნელოვანი მოვლენა მოხდა: მიენიჭა რაინდის წოდება, დაკარგა საყვარელი მეუღლე, შვირთი მეორე ცოლი და ამ ყველაფრის მიუხედავად, იგი აგრძელებს მუსიკის შესრულებას, ამჯერად...მამიუნების "ბენდთან" ერთად.

ამას წინათ, მაკარტნიმ ოთხი საათი გაატარა ლაბორატორიაში, სადაც თავად გიტარაზე უკრავდა, და-სარტყმელ ინსტრუმენტებსა და კლავიშებზე კი მამიუნები უნებდნენ აკომპანიმენტს. აი, ასეთი გახდა ლეგენდარული ადამიანების ხეცდრი. მათი ახალი მუსიკით აღფრთოვანებულია რიცხვი განუწყვეტილ კლუბულობს, მაგრამ ისინი მაინც ახერხებენ საზოგადოების ყურადღების ეპიცენტრში ყოფნას. მაგალითად, რამდენიმე ხნის წინათ ინტერნეტში სწრაფად გახმაურდა ერთ-ერთ გერმანულ გაზეთში დაბეჭდილი ინტერვიუ, სადაც როდ სტიუარტმა გვარინახად იტრაბახა საკუთარი სექსუალური პოტენციით. ინტერვიუში მომღერალი ლელა აცხადებდა, რომ სექსის გარეშე 24 საათს ვერ ძლებს, მაგრამ საერთოდ არ ანუხებს ეს საკითხი. "კურდღელივით ვარ. შემძლია ეს საქმე ვაკეთო ნებისმიერ დროს და ნებისმიერ ადგილას". ამიტომაც მომღერალი დარწმუნებულია საკუთარ სექსუალურ პოტენციალში, რასაც ვერ იტყვის ხმასთან დაკავშირებით: "არასდროს იცი წინასწარ, როდის დაგტოვებს ხმა, მიუხედავად იმისა, რომ ყველანაირ ზომას ვიღებ: ვცამ მხოლოდ ეკოლოგიურად სუფთა საკვებს, არ ვენევი მე-ნობაში, მძინავს ისე, როგორც ექიმის მირჩევს, არ ვყვირი, მაგრამ...". ორი დღის წინათ კი როდ სტიუარტმა თავად ბრიტანელების სათაყვანელები დედოფლის ყურადღებაც მიიქცია.

ერთ-ერთ შეჯიბრზე (სადაც იმყოფებოდა ელისაბედ მეორე) როდ სტიუარტი და მისი მეგობარი, პენი ლანკასტერი უხერხულ მდგომარეობაში აღმოჩნდნენ, როდესაც გააკვირვებს, რომ არ იყვნენ მალაღობა საზოგადოებისთვის შესაფერის ფორმაში. იმიტომ, როდესაც წველი "ვიპ-სექსუალში" შესვლას ლამობდა, დაცვამ თავზაზიანად ურჩია მათ ტერიტორიის

დატოვება. კანონის მიხედვით, სამეფო ოჯახისა და მათი წრისთვის განკუთვნილი სექტორში ჯდომის უფლება აქვთ მხოლოდ ფრანკებსა და ცილინდრებში გამოწყობილ მამაკაცებს. საზაფხულო, ცისფერ პიჯაკსა და თეთრ ფრესაცემლში გამოწყობილია სტიუარტმა კი, იმის მიუხედავად, რომ საკმაოდ ელვანტურად გამოიყურებოდა, დედოფლის თვალში მაინც არ დატოვა ჯენლტმენის შთაბეჭდილება. რაც შეეხება მომღერლის ცილინდრიან მეგობარს (რომელსაც საკმაოდ მოკლე ქვედა-კაბეცვა), მას უფრო აკაბის სიგრძე დაუწუნეს. როგორც ცნობილია, ბრიტანელი ლედისთვის მიღებულია მუხლს ქვემოთ სიგრძის ბოლოკაბები.

ვინაიდან როდ სტიუარტზე ჩამოვარდა სიტყვა, დავამატებთ, რომ მის ცხოვრებაში, ხმის გარდა, თითქმის ყველაფერი დალაგდა. ბოლო თვეების განმავლობაში უკონტრაქტოდ დარჩენილმა მომღერალმა (მარშან წლის ბოლოს მან დატოვა კომპანია Warner Music, სადაც 26 წელიწადი თანამშრომლობდა) J Records-ის სახით ახალი საქმიანი პარტნიორი იპოვა. ამ კომპანიის ხელმძღვანელი კლივ დევისი, ვისთან თანამშრომლობაზეც სტიუარტი თურმე კარგა ხანს ოცნებობდა. არ გვეცხობთ ვაჭარბედეტი, სწორედ ასე თქვა თავად სტიუარტმა "ბილბორდისთვის" მიცემულ ინტერვიუში: "როგორც იქნა ამხნდა ოცნება და მე კლივთან ვიმუშავებ".

ამასობაში მუსიკოსის შვილთან (შინ სტიუარტი ნარკოტიკების ხმარებისთვის ლოს-ანჯელესის ერთ-ერთ ლამის კლუბში დააკავეს) დაკავშირებული კიდევ ერთი უსიამოვნებაც მშვიდობიანად დასრულდა, რისთვისაც შონის დედამ შვიდი ათასი ფუნტი გადაიხადა. ასე რომ, თუკი ხმამ სამუდამოდ არ უღალატა როდ სტიუარტს, მზიარულებისთვის საკმაოდ დიდი დრო და პირობები აქვს.

როდ სტიუარტი პენი ლანკასტერთან და ქალიშვილთან - კიმბერლისთან ერთად

REUTERS

"მე მკითხველი ვარ, მხოლოდ და მხოლოდ მკითხველი"

ომბუდსმენს შეგიძლიათ დაუკავშირდეთ მხატვრობით.
ტელ: 20 24 24
ან ნებისმიერ დროს ელ-ფოსტით: niadaria@24hours.ge

ნოდარ ლადარია

შეუცდომელი არავინაა. ამ საყოველთაოდ ცნობილი ჭეშმარიტების საკუთარ თავზე დამტკიცების დრო დამიდგა: სულ ტყუილად დამიბრალებია დავით ქართველიშვილისთვის, ბორის პოლნიკის გვარის არცოდნა — მისი "პოლიტიკა" მოხსიერება მართლაც ორგზის გამორეგებულ კორექტურა ყოფილა.

კორექტურული შეცდომები, იცოცხლე, ხშირად გვხვდება "24 საათის" ფურცლებზე. ყველა მათგანის მოხსიერებას, ბუნებრივია, აზრი არა აქვს, მაგრამ ერთი ტერმინის მართლაც რომ უზოდლობა კი კვლავაც უნდა აღვნიშნავ: ვერა და ვერ დამკვიდრდა ჩვენში ომბუდსმენის ინსტიტუტი, თვით სიტყვასაც კი უჭირს ფესვების გადგმა ჩვენი რეალობის მხრივ ნიადგამი. აი, ორშაბათის ნომერშიც კი დაიბეჭდა — "ომბუდსმენი". იმედია, შესწორებენ, რადგან ჩემი სამსახურებრივი ტელეფონი და ელექტრონული მისამართი კიდევ არაერთხელ უნდა გამოქვეყნდეს, სანამ საზოგადოება მიეჩვენება სიახლეს. არავის შეეშინდეს ჩემთან დაკავშირება: "ომბუდსმენს" "სიფილისტი" არა სჭირს.

"პოლიტიკის" ამბავი კი ჩემთვის თვითონ დავით ქართველიშვილს არ უთქვამს. მე ქედს ვიხრის მისი დიდებული ნიშნების წინაშე და ამას იმიტომ ვამბობ, არავის ეგონოს, თითქოს საქართველოში ვერაინ ასხვავებს ჭეშმარიტების ძიებას უსაფუძვლო ახირებისგან.

ერთიც უნდა ვთქვა: მე მკითხველი ვარ, მხოლოდ და მხოლოდ მკითხველი. ამიტომაც ჩემს თვალწინ ტექსტსა და მეტი არაფერი. ავტორის სახელი და გვარი ჩემთვის მხოლოდ სიმბოლოა, რომლის იქით ისევ და ისევ ტექსტი დგას. სხვას ვერაფერს ვხედავ და არც უნდა დავინახო. ჩემთვის არანაირი მნიშვნელობა არა აქვს, რატომდა ტექსტი ასეთი და არა სხვაგვარი. ვერც ავტორის ახალგაზრდობის გამო გასაგები გამოუვლდება, ვერც ამა თუ იმ მიზეზით გამოწვეული და თვით ავტორისა და მისი ახლობლებისთვის იქნებ საბატიო გარემოებები ჩემს თვალში ტექსტის თუნდაც მცირე მანკებებს ვერ გააპართლებს. რატომ? — იმიტომ რომ მე ჩემთვის ცნობილად ვერ მივიჩნევ ვერაფერს, რაც მკითხველისთვის უცნობი რჩება. ხშირად მე თვითონაც ქუჩაში ვეიდუღებ გაზეთს (რედაქციაში ნასვლა-ნამოსვლა უფრო ძვირი დამიჯდებოდა) და უფლება მაქვს, არ ვაპატიო სხვას ის, რაც არასოდეს მიპატიებია საკუთარი თავისთვის. თუკი ბიძინა მაყაშვილს შეუძლია კანადელი მუსიკოსების ჩამოთვლისას თვითონ გემოვნების მიხედვით გაცხრილოს ისინი და ზოგიერთს დუმილით აუაროს გვერდი (რამაც ვეთანხმები), მე რატომ უნდა ნავიდე კომპრომისზე საკუთარ გამოცემათთან, რომელსაც წლების განმავლობაში სასტიკად და დაუნდობლად ვავარჯიშებდი?

ტექსტის იქით ადამიანს ვერ ვხედავ-მეთქი, როცა ვამბობ, ეს სულაც არ ნიშნავს, რომ ჩემი საყვედურები უმისამართოდ დაიკარგება ზოგადსიტყვების ჩანჩქერში, როგორც ეს 18 ივნისის ნომერში დალი კუპარავას მოხდის მოკლე სტატიაში "კედელი".

ორჯერ ნაკითხვებ და ვერაფერი გავიგე, სანამ "მარშრუტკაში" ზემელზე მცხოვრები ერთი გულისხმიერი ქალბატონი არ დამემგზავრა და არ ამიხსნა, თუ რა კედელზე იყო საუბარი. ძალიან კარგად მესმის ავტორისა, — ჩემი მტერი ჩავარდა გურამ შარაძის ყბაში, მე თვითონაც ხომ სწორედ ამ მიზეზით არ ეულრმავდები საქმის არსს — მაგრამ ერთი ციკუნა სტატია იმდენად მაინც უნდა იყოს გასაგები, რომ დაუნანებლად მიატოვო მისი კითხვა და სხვაზე გადახვიდე. სათაურიდან სათაურზე ამგვარი სწრაფი გადასვლის, ზოგადი მიმოხილვის დრო კი ნამდვილად დადგა, რადგან სამი კვირის თავზე უკვე შესაძლებელია დეტალების ტყვეობიდან გამოხსნა და მიღწეულსა და მიუღწევალზე საერთო შეხედულების შექმნა.

ჰოდა მეც შევეცადე, შევეცადე და იმნამსვე შევეჯახე პრობლემას, რომ-

ხოლო ჯონ მაკ-კორმაკი — შოტლანდიური ვისკის მამა. ყველას გაუგონია, როგორ ბლავის სუფრაზე ჩვენი შეზარხოშებული სამუალო მოქალაქე. ზურაბ სოტკილავას თუ ვინმესთან უქეფია, ეს, უპირველეს ყოვლისა, ნოდარ ანდლულაძე და ზურაბ ანჯაფარიძე იქნებოდა. აქ საქმე გვაქვს ანალიზური აზროვნებისა და შემოქმედებითი ტრადიციის აგრესიულ უარყოფასთან, რომლის შესახებ ქვემოთ ვისაუბრებთ.

ყველაზე კარგი, აზრიანი სტატიები დრამატულ თეატრსა და ბალეტს ერგო წილად დათო ბუხრიკიძის წყალობით. სამწუხაროდ, ეს ერთი კაცი მთელს კულტურას ვერ განვადგა. კინოს ნაკლებად გაუმართლა, თუმცა ახალი ფილმების ანონიმური ანონიმური არცთუ ურიგოდ კეთდება და, ვფიქრობ, სასარგებლო შეიძლება იყოს მისთვის, ვინც კინოს ბილეთითათვის ხუთი ლარის გადახდას არ

თვის მრავლად მოიპოვებინა მრჩევი. როგორც ვტყობა, ასეთივე შეფარდება სპორტისა და კულტურის სფეროებს შორის: პირველში უცებ იგრძნობა არიფი, მეორეში კი კრიტიკური შეხედულების არაპოპულარობის გამო ყველა წარბეზურულად იღებს საკუთარ თავზე ნებისმიერ პასუხისმგებლობას.

ვერც "სტილი" დაიკვივნის დიდი სიღრმით: თუ ჩვენებურ ნიადგამზე შექმნილი მასალებით შემოვიფარებებით, ძირითადად რესტორნებისა და მოდების დემონსტრაციებითაა შევსებული. ამ ერთფეროვნებას ზოგჯერ სასიამოვნოდ არღვევს რომელიმე არაჩვეულებრივი საცხოვრებელი სახლის აღწერა ან რომელიმე უჩვეულო ადამიანის პორტრეტი. რესტორნების შესახებ სტატიებზე უკვე საკმაოდ ვამბობდებოდი მითითებით და როცა ამ თემაზე უფრო ღრმად ჩავფიქრდი, იმ დასკვნამდე მივდი, რომ არც მთლად ავტორების ბრალია შექმნილი მდგომარეობა. რესტორნის შესახებ საინტერესო მასალის ასაგებად ხომ ერთი კვირის მანძილზე მაინც ყოველდღე უნდა ისაილოოქ, და არა მხოლოდ ისაილოო, არამედ დააკვირდე მოულოდნელად წამოჭრილ თუ მუდმივად არსებულ სხვადასხვა საგულისხმო გარემოებას. თან სხვა რესტორნებისადაც უკვე უნდა გასხვავდეს მსგავსი უშუალო გამოცდილება. მხოლოდ ამ ნიადგამზე შეიძლება წარმოშვას რაიმე სერიოზული და ღირებული წარმოშვანი, რადგან ყოველგვარი წარმოშვანული სიმსუბუქე მძიმე შრომისა და საგრძნობი ხარჯების შედეგად თუ მიიღება. აქ კი შეკითხვების გრძელი სიით გამოხატული მოულოდნელი შედეგები შეიძლება მივიღო. მაგალითად: რატომ მოიპოვება "გურჯაანად" ნოდარ რესტორნის მენიუში ელარევი? ან მეგრულ სასაუბროში რა უნდა ხიწკალს? დავიფიქრო, რომ ლულოქაბაძე ტიპურად იმერული კერძია? ნუთუ ჩვენში საქმლის მიმართ მიდევრით იმდენად ღარიბი ესთეტიკური მოტივები, რომ არავის აინტერესებს სამხარეულის თავისებურება და შინაგანი პარმონიულობა? საოცრად საინტერესოა რესტორნული მუსიკის ანალიზიც. ნეტა, რესტორნ "გურიაში" რომ შეხვდეთ, იქაც სტანდარტიზებული დილისსაიმომარჯვეულობის მედლები დაგვხვდებიან? რა სახით აღწევს საქართველოს სხვადასხვა კუთხის დამახასიათებელი კულტურული რეალობის თბილისის, რას კარგავს ამ ნაოსნობისა და რა უცხო დეტალები ეკიდება გზადგა, როგორც მოლუსკები გემის ფსკერზე?

რადგანაც ამ პრეტენზიულ კითხვებზე პასუხს სტატიაში ვერ ვიპოვით. ხელოვნებასაც საკმაოდ გაკვირით ხედავს ხსენებული წერილი: უფრო ზოგად (ზედმეტად ზოგად) კულტურულ ტრადიციებს თუ მიმოიხილავს, მაგრამ ნამეოხავი ბოლომდე დარწმუნებული მაინც ვერ რჩება. ტექსტის ზუსტად ნახევარი სრულიად შემთხვევით შესავალს წარმოადგენს. დანარჩენი კი სრულიად ზედპირული დაპირისპირება "ძველისა" და "ახლისა" — უკანასკნელის სასარგებლოდ ვნახოთ ეს დაპირისპირებები (სიმოკლისათვის გამოიყენებოდა თანერ აბრევილატურას VS, რაც ნიშნავს "წინააღმდეგე").

კმაყოფილებითა და სიმშვიდით აღსავსე თანამედროვე ქართული კულტურა VS სოციალური პრობლემების აქტივობები. მართლაც არსებობს ზედპირული და სრულიად დაუსაბუთებელი თვალსაზრისი იმის შესახებ, თითქოს პოსტმოდერნიზმმა უკანა კლანზე გადასწია სოციალური პრობლემატიკა და მასთან ერთად თვით ადამიანი. მაგრამ გადავხედოთ ბოლო ათწლეულის ინგლისურ ფილმებს... თუმცა რად გვიინდა ახლა კულტურული ექსკურსები, აქ უფრალად გამოიყენების ის ტენდენცია გამოვლენდა, რომლის გარემოცვაში "გურიაში" რომ შეხვდეთ, იქაც სტანდარტიზებული დილისსაიმომარჯვეულობის მედლები დაგვხვდებიან? რა სახით აღწევს საქართველოს სხვადასხვა კუთხის დამახასიათებელი კულტურული რეალობის თბილისის, რას კარგავს ამ ნაოსნობისა და რა უცხო დეტალები ეკიდება გზადგა, როგორც მოლუსკები გემის ფსკერზე?

რაც შეეხება პოლემებს, რომლებზედაც თვალსაზრისი და ნაკლებად თვალსაზრისი სიღამაზის პატრონი ქართველი ქალები ცდილობენ, რაინის სტატიაში "ქართული სუფრა, ხელოვნება და სამოქალაქო საზოგადოება", რომელიც, კაცმა რომ თქვას, სულაც არაა ცუდად დაწერილი. უბრალოდ, ავტორი სამ თემას ერთდროულად შეხვდა და, შესაბამისად, სამი შესაძლებლობა ერთბაშად გაუშვა: 1) პლაკატის თანხის განვითარების პერსპექტივები საქართველოში; 2) ქართული სუფრული ტრადიციების და სამოქალაქო საზოგადოების ურთიერთდამოკიდებულება; 3) ფონდ "პორიზონტის" წვლილი ქართულ კულტურაში. რატომ უნდა გვეკინდეს მკითხველზე ისეთი შეხედულება, თითქოს მას გამარჯვებულ მხატვართა დაჯილდოებისას კონკრეტების გარეშე ატყობილი მხარული აურზაური, ან მონაწილეობისათვის დარიგებული მისურების ზომის უფრო აინტერესებს, ვიდრე ზემოთ ჩამოთვლილი მეტ-ნაკლებად სერიოზული საკითხები?

თუ თამარ მურვანიძე ჩემს მოთხოვნებს ზედმეტ პედანტობას დააბრალებს, შეუძლია ნაკითხვის იმავე ნომერში გამოქვეყნებული კაბა ფაშაშვილის სტატია "განცდების სამყაროში", სადაც დამტკიცებულია უშუალო შთაბეჭდილებების, საქმის რეალური ვითარებისა და სოციალურ-კულტურული ანალიზის ელემენტების ზომიერი შეხვედრის შესაძლებლობა. რომ გავიჭირდეს, ან რამე რომ შეგემთხვას, შეიძლება ნემსის ან ხელოვნური სუნთქვის გამკეთებელი ვერ იმოუო დროზე, სამაგიეროდ, სულის ცხოვრების საკითხებში ყოველ-

ლი. ქრონოლოგიური პროვინციალიზმის სინდრომი ჩვენს სინამდვილეში საკმაოდ ხშირია. მის გავრცელებასა და გართულებას, მაგალითად, ხელს უწყობენ უცხო ქვეყნების საელჩოები, რომლებიც მხოლოდ თანამედროვე ლიტერატურის თარგმანას აფინანსებენ. სწეულების განსაკუთრებით მძიმე ფორმის გამოვლინებები გავკრიტიკებ ნახსენები ჰიტ-პარადები და "ცხელი" ათეულეში თუ ოცეულეში. უფრო მსუბუქი ფორმით იგივე სენი, ანუ თანამედროვეობის აბსოლუტიზაცია, ზოგიერთ პერიოდულ გამოცემასაც შეეწინააღმდეგება, მაგალითად, "არიუს".

შესავალი რომ არ გავგივრძელებ, თვალის გადავავლოთ მაღი სერებრიაკოვას "24 საათის" 17 ივნისის ნომერში გამოქვეყნებულ სტატიას "ოოო, რა კიაააააა... ანუ ვინ ვინაა ქართულ ხელოვნებაში". "ვინ ვინაა" გვიჩვენებია ახლაც დავივინოთ,

და აქეთ გადმოვსლა არ ვამბოდით, იოსებ ბროდსკიც აღმოჩნდა.

კაცობრიობის ნათელი მომავლის გულმეცნიკვართა მსოფლმხედველობა VS პროტესტი, რევოლუცია, "დადა". ნეტა რა ნათელი მომავალი დაგვიხატეს და რომელი გულმეცნიკვირები ჰყავს. ხანდახან იმაზე ავტორიტებს ეს ხალხი, რომ სასკოლო პროგრამებში ჩერნიშევსკის "რა ცკეთით?" არაა შეტანილი. მაღი სერებრიაკოვა თუ საყოველთაოდ დავინყება და (პირდაპირ ვთქვათ) გადავბეჭდოს მიესალმება, იმედი მაქვს გავუცდრო: ძირითადი საკაცობრიო ტენდენციების, მათ შორის რევოლუციისა და პროტესტის განვითარებად სულაც არაა საჭირო რეფლექსია. ხომ ვხედავთ, რომ თვითონ მასაც ესინებება ვერა პავლოვ-ნას სინებები მიუხედავად იმისა, ნაკითხული აქვს თუ არა ჩერნიშევსკის რომანი.

კულტურის განვითარებაში შეტანილი წვლილისათვის დაჯილდოების ცერემონიალში VS "ვუდსტოკი" და ჯიმ მორისონი. 26 წლის ასაკში გარდაცვლილი ამერიკელი მომღერლისა და, სხვათა შორის, ინტელექტუალის სულსკვეთებას მართლაც არ ჩაუვლია ცუდად. თვითონ ჯიმ მორისონი არანაირად არ იყო დავინყებისა და უარყოფის მაგალითი. პირიქით, თავისი ცხოვრებით მან მისთვის უფრეულად ცნობილი ტრადიცია აღადგინა და საჯაროდ თუ მასტურბირებდა, ამით მხოლოდ დიოგენე სინოპელის ცერემონიებს, მათ კიდევ მოუწევთ ახალი დიოგენესა და მორისონის ხილვა, და რადგანაც წინააღმდეგობის სული და მოყრჩეობით გამოწვეული განახლებისაკენ სწრაფვა ისევე თანდაყოლილია, როგორც კეთილდღეობისა და სიმშვიდის სურვილი. მე ვფიქრობ, მოვესწრები ამა.

ბოლოს კი ავტორი პანტლოს ამოპკრავს ყველა ინტელექტუალს (სტილი რომ დავიცვათ, დაკომპლექსეულ, უიღობო "წიგნის ძიება"). საკუთარი ცხოვრებიდან, როგორც ეტყობა ისინი დიდი ხანია გაქვეყნებული ჰყავს, თორემ ვინმე მაინც ეტყოდა, რომ ჯუზეპე ვერდის ოპერას "ტრუბადური" შექვია, და არა "ტრუბადურები".

თავის დროზე უმბერტო ეკომ საკმაოდ ცნობილი ესეი მიუღწეა ევროპის წოდებული ურ-ფაშინის, ანუ პირველად, ჩანასახიდან ფაშინის დახასიათებელი ნიშნები. ერთ-ერთი მათგანი იყო სიძულვილი ყოველთვის ენერჯისა და დროის დახარჯვა სჭირდება. "როცა მესმის სიტყვა "კულტურა", ხელი მაუხერისკენ მიიწევს", — ამბობდა დიქტორი ვებელსი. არ მიამარსა მიზანწინილად იმ უხეში დიქსიკის ციტატებს, რომლითაც მაღი სერებრიაკოვა უახლოესი თუ შორეული წარსულის კულტურული რეალიტებს მოიხსენიებს.

რა გვწინა, ისეთ ქვეყნებში ვცხოვრობთ, სადაც "გრაზტი" საგინებელი სიტყვაა, "ქრთაში" კი არა; სადაც უნივერსიტეტის ლექტორის მხიარული სიცილი შეუძლია იმის გამო, რომ თბილისის მინისტრამ მხოლოდ სომხები იმსხვერპლა; სადაც ჩვენი თვალწინ მხოლოდ ისეთი ახალი სიტყვები იქმნება, როგორებიცაა "დაყარალება" და "გამავიარება"; სადაც მშენ ბედს უზარო კი არა, უფრო სის კეთილგანწყობა წყვეტს. გაზეზე წარმოდგენილი "კავკასიური სახლის" სტენდიც კმარა.

ფართო და გაჩირადებული პროპექტები და "სეგმენტუზიკა" VS მთაწმინდის მთავარი, ძველი ქუჩები და ხის აივნები. ერთი ნაშთი წარმოვიდგინოთ, რომ რუსთაველისა და დივით ალმანენების სოციალურების და გამსახურდის ქუჩა მრთაბლად გაფართოვდა და განაღდა. ნუთუ ამისათვის გადავკტიონს უნდა შეველიოთ, ან თბილისური მოდერნის არქიტექტურული სამყარო მივეუდრეთ ვერ ქარ-წვიმასა და მერე — ბუღლოზერებს?

სუბამოებისა და სივარტების საპრეტენტაციო მოუ VS "ცისფერყანწელი" და "ცისფერი ტრიო". აქ კი ვალტერის მეორედ მოხდა თავში. მასთან ერთად კი მრავალ სხვასაც ვინ ჩამოთვლით თავს არ შევწყენც განთავსებულ მკითხველს. თუ მაღი სერებრიაკოვა იმაზე მიგვანშნებს, რომ დღევანდელი ახალგაზრდების უმრავლესობას "ცისფერყანწელი" და "ცისფერი ტრიო" პომოსექსუალისტის ასოციაციად შეიძლება მოეჩვენოს, მე ვერ შევეუდრებდი მის აღტაცებას ამის გამო.

ეკსპლტრუქციონი (!), ფოტოგენური, მაღალი რეიტინგის მქონე პოლიტიკური პარტიების მხარდამჭერი და ნიჭიერი არტისტები VS გაბრუნდევნილი, წყურგაუპარსავი და ნიპლისტი გიჟ-პოეტები. ნუთუ კიდევ ვინმესთვის გაუგებარი დარჩა, რომ ეს ნიჭიერი არტისტები და პოლიტიკური კონიუქტურით გაჯერებული მთელი მათი საქმიანობა პირდაპირი სამართალმემკვიდრეა კრემლის ყროლობათა სასახლის დიდი დარბაზთან გადმოცემული საზეიმო კონცერტებისა, ხოლო იმ ნიპლისტი გიჟ-პოეტთა რიგში, რომლებსაც ჩვენი ავტორი უყვრის, გასულ საუკუნეში დაეჭიეთ

ლის გადასანყვეტად მთელი ჩემი მთარგმნელობითი გამოცდილება არ მეყო, და რომელიც შემდეგი მონაკვეთის ქვესათაურში გამოვხატუ:

როგორ ითარგმნება ქართულად "посредственность"?

თვალის ერთი გადავლებაც კმარა იმის დასადგენად, რომ კულტურის სფეროში ჩვენი დაზეთის ფურცლებზე ყველაზე დიდი ადგილი მუსიკას უკავია. ეს გასაგებიცაა: ერთი მხრივ, ამ დღეებში მართლაც დუღს თბილისის მუსიკალური ცხოვრება. მაგრამ ასეც რომ არ იყოს, მუსიკაზე, უფრო ზუსტად კი სამომხმარებლო მუსიკაზე წერა მაინც ყველაზე ადვილია. მისი მსმენელზე შეუქმნდება ინტელექტითა და გემოვნებით მონაზული ფარგლების მიღმა დგას, იგი უშუალო, თითქმის ფიზიოლოგიურია. ამგვარი მუსიკის მხოლოდ იმეოათი და გამორჩეული ნიმუშები თუ ელირსებიან ხოლმე ვინმეს ან ვინმეთა მიერ რეფლექსირებასა და ტრადიციის ჯაჭვში განსაკუთრებულ ადგილს. ნიმუშების უმრავლესობა შემსრულებელთა სიციცქლებივე უფერულდება და ქრება, ან, როგორც ახლა იტყვიან, "ზანდდება". ამიტომაც, სამომხმარებლო მუსიკის თემაზე წერა სპორტული კომენტარებისაგან დიდად არ განსხვავდება და ამ უკანასკნელზე უფრო ადვილიც კი არის: სპორტის გულშემატკივარი უფრო ხშირად თიხვს კომპეტენტურ, დაკვირვებულ ანალიზს და ნაკლებად აინტერესებს არასპორტული დეტალები, მაშინ როცა რომელიმე ჯგუფის კონცერტზე ან კონცერტის ჩანაწერზე ნათუხთუხებები უნდა დაწეროს. ავტორის სახელი და გვარი ჩემთვის მხოლოდ სიმბოლოა, რომლის იქით ისევ და ისევ ტექსტი დგას. სხვას ვერაფერს ვხედავ და არც უნდა დავინახო. ჩემთვის არანაირი მნიშვნელობა არა აქვს, რატომდა ტექსტი ასეთი და არა სხვაგვარი. ვერც ავტორის ახალგაზრდობის გამო გასაგები გამოუვლდება, ვერც ამა თუ იმ მიზეზით გამოწვეული და თვით ავტორისა და მისი ახლობლებისთვის იქნებ საბატიო გარემოებები ჩემს თვალში ტექსტის თუნდაც მცირე მანკებებს ვერ გააპართლებს. რატომ? — იმიტომ რომ მე ჩემთვის ცნობილად ვერ მივიჩნევ ვერაფერს, რაც მკითხველისთვის უცნობი რჩება. ხშირად მე თვითონაც ქუჩაში ვეიდუღებ გაზეთს (რედაქციაში ნასვლა-ნამოსვლა უფრო ძვირი დამიჯდებოდა) და უფლება მაქვს, არ ვაპატიო სხვას ის, რაც არასოდეს მიპატიებია საკუთარი თავისთვის. თუკი ბიძინა მაყაშვილს შეუძლია კანადელი მუსიკოსების ჩამოთვლისას თვითონ გემოვნების მიხედვით გაცხრილოს ისინი და ზოგიერთს დუმილით აუაროს გვერდი (რამაც ვეთანხმები), მე რატომ უნდა ნავიდე კომპრომისზე საკუთარ გამოცემათთან, რომელსაც წლების განმავლობაში სასტიკად და დაუნდობლად ვავარჯიშებდი?

ტექსტის იქით ადამიანს ვერ ვხედავ-მეთქი, როცა ვამბობ, ეს სულაც არ ნიშნავს, რომ ჩემი საყვედურები უმისამართოდ დაიკარგება ზოგადსიტყვების ჩანჩქერში, როგორც ეს 18 ივნისის ნომერში დალი კუპარავას მოხდის მოკლე სტატიაში "კედელი".

დინანებს, მაგრამ წინასწარ დაფიქრებაზეც არ იტყვის უარს. ამ ანოტაციებისაგან არც სიღრმით და არც შინაარსის გადმოცემის ხარისხით დიდად არ განსხვავდება გოგი გვახარიას მიერ გამოქვეყნებული წერილები. ნამდვილად სამწუხაროა, რომ ეს ავტორი, რომელსაც მე განსაკუთრებულ პატივს ვცემ, რატომაც სერიოზულად ვერ მოეკიდა "24 საათის" მიერ შემოთავაზებულ შესაძლებლობებს და თავისი უნარები მხოლოდ უმნიშვნელო ნაწილს იმეტებს ჩვენი მკითხველისათვის.

ვერც არა გამოჩენილა არც ერთი საინტერესო სტატია მხატვრობისა და ქანდაკების შესახებ და, რაც მთავარია, თითქმის არ განხილულა ქართული ხელოვნების წინაშე მდგარი ზოგადი და თავისი ზოგადობის მიუხედავად უკიდურესად მწვავე პრბლემები.

ქსცე არაა ჩვენი აქამომდელი საქმიანობის ყველაზე მნიშვნელოვანი ხარვეზი, რადგანაც გვერდებზე, სათაურად "კულტურა" რომ აწერია, ჯერაც ის მოქმედებული და გულწრფელი თვალსაზრისისა გამოვებულები, რომელიც კულტურასა და ხელოვნებას აიგივებს. ვერ ვიტყვი, რომ არ ყოფილა ხელოვნების ცალკეული დარგების ზოგადკულტურულ ასპექტში განხილვის მცდელობები, მაგრამ ყველაფერი მადლ სერებრიაკოვას მიერ დასმული მიამიტი შეკითხვით ამოიწურა: გადალახავენ თუ არა მკვილობილი მსმენელთა რაოდენობის შედაროცენტრან ბარერს? ამ კომკავშირულ პათოსს ქვემოთ უფრო დანერგობით განვიხილავთ.

ყველაფრის თავი და თავი კი ისაა, რომ ჩვენი ავტორების უმრავლესობა პირველად, უშუალო შთაბეჭდილებების დონზე ვერ ასცილებია. გადავხედოთ, მაგალითად, 22 ივნისის ნომერში გამოქვეყნებულ თამარ მურვანიძის სტატიაში "ქართული სუფრა, ხელოვნება და სამოქალაქო საზოგადოება", რომელიც, კაცმა რომ თქვას, სულაც არაა ცუდად დაწერილი. უბრალოდ, ავტორი სამ თემას ერთდროულად შეხვდა და, შესაბამისად, სამი შესაძლებლობა ერთბაშად გაუშვა: 1) პლაკატის თანხის განვითარების პერსპექტივები საქართველოში; 2) ქართული სუფრული ტრადიციების და სამოქალაქო საზოგადოების ურთიერთდამოკიდებულება; 3) ფონდ "პორიზონტის" წვლილი ქართულ კულტურაში. რატომ უნდა გვეკინდეს მკითხველზე ისეთი შეხედულება, თითქოს მას გამარჯვებულ მხატვართა დაჯილდოებისას კონკრეტების გარეშე ატყობილი მხარული აურზაური, ან მონაწილეობისათვის დარიგებული მისურების ზომის უფრო აინტერესებს, ვიდრე ზემოთ ჩამოთვლილი მეტ-ნაკლებად სერიოზული საკითხები?

თუ თამარ მურვანიძე ჩემს მოთხოვნებს ზედმეტ პედანტობას დააბრალებს, შეუძლია ნაკითხვის იმავე ნომერში გამოქვეყნებული კაბა ფაშაშვილის სტატია "განცდების სამყაროში", სადაც დამტკიცებულია უშუალო შთაბეჭდილებების, საქმის რეალური ვითარებისა და სოციალურ-კულტურული ანალიზის ელემენტების ზომიერი შეხვედრის შესაძლებლობა. რომ გავიჭირდეს, ან რამე რომ შეგემთხვას, შეიძლება ნემსის ან ხელოვნური სუნთქვის გამკეთებელი ვერ იმოუო დროზე, სამაგიეროდ, სულის ცხოვრების საკითხებში ყოველ-

ქრონოლოგიური პროვინციალიზმი და დოქტორი გებულისა მიაზერი

ეს ავადმყოფობა, უფრო ზუსტად კი სინდრომი, გამოჩენილია რუსმა ფილოლოგმა სერგეი ავრიცინევა აღმოაჩინა. ფერმიერის ანონი "უკვეველ გარემოებაზე დამყარებული, რომ თანამედროვეობა მთელს დროით განფენსებით ისეთივე ყრუ პროვინციაცა, როგორც შორეული წარსუ-

